

**T.C.
RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI**

**ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ MERKEZ KÜTÜPHANESİ ASL 551 (MC:9
SA 172-10) NUMARADA KAYITLI MECMUANIN TRANSKRİPSİYONLU
METNİ**

(Yüksek Lisans Tezi)

Tezin Yazarı

Cennet Sevilay YAZICI

Tez Danışmanı

Prof. Dr. Orhan Kemâl TAVUKÇU

RİZE 2016

T.C.
RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ MERKEZ KÜTÜPHANESİ ASL 551 (MC:9 SA 172-10)
NUMARADA KAYITLI MECMUANIN TRANSKRİPSİYONLU METNİ

(Yüksek Lisans Tezi)

Tezin Yazarı
Cennet Sevilay YAZICI

Tez Danışmanı
Prof. Dr. Orhan Kemâl TAVUKÇU

Tez Savunma Tarihi
28.10.2016

Tez Jürisi Üyeleri

Adı ve Soyadı
Başkan : Prof. Dr. Orhan Kemâl TAVUKÇU
Üye : Prof. Dr. Hasan Ali ESİR
Üye : Yrd. Doç. Dr. Abdulkadir ERKAL

İmza

Onay Tarihi

22.12.2016

Doç. Dr. Ahmet İshak DEMİR
Enstitü Müdürü

RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Bu tezin bilimsel metotlara ve etik davranış ilkelerine uygun olarak hazırlayıp sunduğumu, tezde bana ait olmayan tüm bilgi. Düşünce ve sonuçları belirttiğimi ve kaynağını gösterdiğimi beyan ederim. 28 / 10 / 2016

Cennet Sevilay YAZICI

ÖN SÖZ

Toplanmış bir araya getirilmiş anlamına gelen mecmuaları, farklı kişilere ait metinlerin, metin parçalarının bir araya getirildiği eserler bütünü olarak tarif etmek mümkündür. Mecmualar edebiyat tarihimize ışık tutan önemli kaynaklardır. Gelenek ve görenekler, ahlaki değerler, astroloji, tıp, coğrafya, güzel sanatlar vb. birçok konuda bilgi sunan mecmualar, geçmişe kapı aralayan çok kıymetli hazinelerdir. Keşfi ile pek çok kazanç sağlayacağımız bu hazinelerin günümüz harflerine aktarılması gerek bilim dünyası gerek edebiyat camiası açısından büyük önem arz etmektedir.

Gün ışığına çıkarılan her mecmua, yazıldığı dönemde hakim olan sosyal, siyasi, kültürel, ekonomik, dini, sanatsal vb. yaşantı hakkında daha iyi bilgi edinmek açısından önemli bir rehber olacaktır.

Nitelik olarak böyle hazine hükmünde zenginliğe sahip olan mecmualar, nicelik olarak da oldukça zengindir. Mecmualar yazma eser kütüphanelerinde araştırmacısını bekler vaziyette durmaktadır.

Bu saydığım özelliklerine rağmen, kültürümüzün önemli parçalarından olan mecmualar, tamamen gün ışığına çıkarılmadığı sürece hemen her divan, her tezkire ve edebiyat tarihimiz hep eksik kalacaktır. Çünkü mecmualarda, tezkirelerde adı geçmeyen şairlere rastlamak, önemli şairlerimizin divanlarına alınmamış bir çok şiiriyle karşılaşmak kuvvetle muhtemeldir. Bu konunun önemini farkında olan araştırmacılar mecmuaların zengin dünyasından faydalanmak ve mecmuaları tozlu raflardan kurtarıp bilim ve edebiyat dünyasına sunmak açısından pek çok çalışma yapmış ve halen yapmaktadırlar.

“Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi” (MESTAP) bu konuda yapılan önemli bir çalışmadır. Bu çalışmada ele alınan metin, Atatürk Üniversitesi Merkez Kütüphanesi’nde ASL 551-Mc 9 şeklinde kaydedilmiş bir mecmuadan alınmıştır. Mecmua 27 varak 51 sayfadan oluşmaktadır. Mecmua mevlevî âyinlerinden Gavsî Dede’nin rast mevlevî âyin-i şerîfinin 3. selâmı ile başlamaktadır. Mecmuada gazel, kaside, tahmis, murabba, kıt’a, nazm, müseddes, müfred ve mesnevi gibi muhtelif nazım şekilleri bulunmakla birlikte nesir olarak yazılmış bölümler de vardır. Bu bölümlerde Sadreddin Konevi’nin *Kırk Hadisinin*, Niyazi Mısrî’nin bir ‘Risâle’sinin bulunduğu görülür. Ayrıca kainatın yaratılışı konulu besmele ile başlatılmış bir yazı ve Allah’ın isimlerinin yer aldığı bir daire mevcuttur. Mecmuada on yedi şairin kırkbeş şiiri bulunmaktadır. Bu metinler herhangi bir alfabetik düzen gözetilmeden verilmiştir.

Mecmualar hakkında genel bilgi verilerek başlanan çalışmaya, mecmuaların önemi ve incelenen mecmuanın tavsifi ve tanıtımıyla devam edilmiştir. Daha sonra mecmuanın tertibi ve mecmuada yer alan şiir ve şairlerin yer aldığı bir tablo mevcuttur. Mecmuada bulunan nazım şekilleri, aruz kalıpları ve mecmuanın muhteva özellikleri ardından MESTAP tabloları bulunmaktadır. Son olarak, incelenen metnin transkripsiyonlu hali, tezin sonuç bölümü, metnin tıpkıbasımı ve kaynakça bulunmaktadır. Bütün MESTAP çalışmalarında olduğu gibi bu çalışmada da mecmuanın günümüz Türkçesine aktarılarak gün ışığına çıkarılması ön planda tutulmuştur. Daha ayrıntılı incelenmek üzere araştırmacıların istifadesine sunulmuştur.

Çalışmam boyunca benden manevi desteğini esirgemeyen eşime, aileme, danışmanım ve kıymetli hocam Prof. Dr. Orhan Kemâl TAVUKÇU'ya ve çeşitli vesilelerle çalışmamda yardımcı olan herkese teşekkür ediyorum.

CENNET SEVİLAY YAZICI

RİZE 2016

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ.....	i
İÇİNDEKİLER.....	ii
KISALTMALAR.....	iii
GİRİŞ Klasik Türk Edebiyatında Mecnû'a.....	8
1. Mecnû'a Hakkında Genel Bilgiler.....	12
1.1. Mecnû'anın Tavsifi.....	12
1.2. Mecnû'anın Tertibi.....	12
1.3. Mecnû'adaki Şairler ve Şiir Sayıları.....	13
1.4. Mecnû'ada Bulunan Nazım Şekilleri.....	14
1.5. Mecnû'ada Kullanılan Aruz Kalıpları.....	14
1.6. Mecnû'anın Muhteva Özellikleri.....	15
1.7. Mecnû'a'ya Ait MESTAP Tabloları.....	16
2. Mecnû'a'nın Metni.....	43
2.1. Metin Tespitiyle İlgili Hususlar.....	43
2.2. Transkripsiyonlu metin.....	45
SONUÇ.....	225
KAYNAKÇA.....	226
TIPKIBASIM.....	228
ÖZET.....	260
ABSTRACT.....	261
ÖZGEÇMİŞ.....	262

KISALTMALAR

age	: Adı geçen eser
C.	: Cilt
DİA	: Türkiye Diyanet Vakfı İslām Ansiklopedisi
Dk.	: Derkenār
G	: Gazel
K	: Kaside
M.	: Mecmū'a (Atatürk Üniversitesi Merkez Kütüphanesi ASL 551-MC 9)
M	: Müseddes
s.	: Sayfa
.	: Üniversite(si)
vb.	: Ve benzeri
vr.	: Varak
vs.	: Ve saire
Yay.	: Yayınları / Yayınevi

GİRİŞ

Klasik Türk Edebiyatında Mecmû'a

Arapça جمع (cem‘) kökünden gelen bir kelime olan mecmû'a, “Dağınık şeyleri bir araya getirmek, toplamak”¹ anlamına gelmektedir. Farklı konulardaki yazıların ve seçme şiirlerin bir araya getirildiği mecmû'anın sözlük anlamı, “Toplanıp biriktirilmiş, tertip ve tanzîm edilmiş şeylerin heyeti, eş'âr ve sâir âsâr-ı müntehaba cem' ve kaydıyla hâsıl olmuş risâle”² “seçilmiş yazılardan bir araya getirilen yazma kitap”³ olarak kaydedilmiştir.

*“Kütüphanecilik literatüründe mecmû'anın karşılığı "derleme"dir. Günümüz Türkçesinde "dergi" olarak karşılığını bulan mecmû'a, yakın zamana kadar da günlük olmayan (haftalık, aylık, üç aylık, altı aylık, yıllık vb.) periyotlarla yayınlanan süreli yayınlar karşılığında kullanılmaktaydı”*⁴ Mecmû'anın Klasik Türk Edebiyatı alanında ise “farklı kişilere ait metinlerin, metin parçalarının bir araya getirildiği eserler bütünü”⁵ şeklinde kullanıldığı kaydedilmiştir.

Edebiyat tarihimize ışık tutan mecmû'alar, çeşitli sanatçıların seçilmiş metinlerinin toplandığı eserlerdir. Bu eserler, içeriğindeki gerek dini gerekse din dışı bilgilerle araştırmacılar açısından büyük önem arz etmektedir. Halk edebiyatındaki cönklere benzerlik gösteren bu derleme eserler geçmişle gelecek arasında bir köprü vazifesi görmektedir. Dualar, hadisler, fetvalar, tıbbî veya gündelik faydalı bilgiler, tılsımlar, gizemlerle süslü başta not defteri olarak oluşturulan bu eserler zamanla düzenli bir kitap haline getirilerek kültür dünyamızın bir parçası olmuştur.

*“Mecmû'alar genelde bir veya daha fazla yazar yahut şaire ait çeşitli şekil ve hacimlerdeki dînî, din dışı nesir ya da şiirlerden oluşan derleme eserlerdir. Mecmû'alar birçok açıdan halk edebiyatındaki cönklerle benzerlik göstermektedir. Başlangıçta ayetler, hadisler, fetvalar, dualar, hutbeler, şiirler, ilahiler, şarkılar, latifeler, lugaz ve muammalar ve faydalı bilgilerin toplandığı not defterleri olarak ortaya çıkmış, zamanla gelişerek düzenli bir kitap ve telif çeşidi özelliği kazanmıştır.”*⁶

¹ Mustafa Uzun, “Mecmua”, *DİA*, XXVIII, Ankara 2003, s. 265-268.

² Şemseddin Sami, *Kâmûs-ı Türkî*, Çağrı Yay. , İstanbul 2006, s. 1293.

³ Ferit Devellioğlu, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Sözlük*, Aydın Kitapevi, Ankara, 1993, s. 596.

⁴ Fatih Köksal, *Eski Türk Edebiyatında Tenkit ve Teori*, Kesit Yay. , İstanbul, 2012, s. 83.

⁵ Köksal, *age*, s. 83.

⁶ Uzun, *age*, s. 265-268.

Mecmû'alar genellikle benzer konularda yazılmış benzer metinlerin bir araya getirilmesiyle oluşur. Fakat bunun yanısıra farklı türde yazılmış farklı metinlerin bir araya getirilmesiyle oluşan mecmû'alar da bulunmaktadır.

*“Mecmû'alarda bir araya getirilen metinlerin çoğunlukla benzer ya da ortak tarafları vardır. Bu eserler arasında çoğunlukla konu yakınlığı bulunmakla birlikte, esas müştereklik kısmen hacimsiz eserler derlemesi oluşudur. Bununla birlikte hacimli eserlerin toplanmasından oluşan mücessem mecmû'alar da yok değildir. Aynı konudaki metinlerin toplandığı mecmû'alar, içerikleriyle anılmaktadır.”*⁷

Araştırmalar gösteriyor ki, mecmû'aların içeriğinde farklı türde, biçimde eser bulunduğu gibi tek bir tür ve şekle sahip mecmû'alar da bulunmaktadır. Şiir mecmû'aları (mecmû'a-i eş'âr), risale mecmû'aları (mecmû'atü'r-resâ'il), hadis mecmû'aları (mecmû'atü'l-ehâdis), fevâid mecmû'aları (mecmû'a-i fevâ'id), hikâye mecmû'aları (mecmû'a-i hikâyât), münşe'ât mecmû'aları (mecmû'a-i münşe'ât), tıpla ilgili mecmû'alar (mecmû'a-i tıb, mecmû'a-i mücerrebât, mecmû'a-i mu'âlece), gizli ilimlerden bahseden mecmû'alar (mecmû'atü'l-havâss, mecmû'a-i cifr ve reml, mecmû'a-i ilm-i nücûm, mecmû'a-i tılsâmât, mecmû'a-i melâhîm, mecmû'a-i vefk), letaif mecmû'aları (mecmû'atü'l-letâ'if), kültürümüzde var olan bu mecmû'alardan bazılarıdır.

Farklı şekilde ve türde olan mecmû'aların bu çeşitliliği araştırmacıların tasnif yapması zarureti doğurmuştur. Bu hususta çeşitli araştırmacıların farklı tasnifler yaptığı gözlemlenmiştir. Bu araştırmalar ışığında mecmû'alar ana hatlarıyla şu şekilde incelenebilir:

I. Nazire mecmû'aları,

II. Seçme şiir mecmû'aları (Mecmû'a-i eş'ar, mecmû'a-i devavin)

III. Aynı konu ile ilgili eserlerin bir araya gelmesi ile oluşan mecmû'alar (Mecmû'a-i edviye, mecmû'a-i ed'iye, mecmû'a-i tevarih, mecmû'a-i muammeyat, mecmû'a-i münşe'at, mecmû'atü'r-resail gibi),

IV. Karışık mecmû'alar,

---

⁷ Köksal, *age*, s. 83.

V. Tanınmış kişilerce veya derleyeni belli kişilerce hazırlanmış mecmû'alar⁸

Mecmû'aları şiir mecmû'aları ve diğer mecmû'alar şeklinde iki başlık altında toplayan M. Fatih Köksal şiir mecmû'aları ile ilgili olarak şu bilgileri vermiştir:

“Kütüphanelerde ‘Şiir Mecmû’ası’, ‘Mecmû’a-i Eş’âr’ veya ‘Mecmû’atü’l-Eş’âr’ adlarıyla kayıtlı olan derlemeler herhangi bir nazım türü veya nazım şekli birliği aranmaksızın derlenmiş manzum metinlerden oluşan eserlerdir. Belirli nazım şekli veya türlerinden şiirlerle oluşan mecmû'alar da esas itibariyle şiir mecmû'asıdır. Ama bu eserler çoğunlukla mecmû'a-i nuût, mecmû'a-i kasâid, mecmû'a-i ilahiyât, mecmû'a-i gazeliyât gibi o nazım şekli ve türünün adıyla anılır.”⁹

“Mecmû'alar, edebiyat tarihinde büyük bir boşluğu doldurur. Bazen edebiyat tarihinin asıl kaynaklarına yardımcı olur, bazen yegâne kaynak olarak işlev üstlenir.”¹⁰

Mecmû'alar, gerek yazıldığı dönemin izlerini taşıyan yapıyla, gerek derkenârlarında verilen faydalı bilgilerle edebiyat dünyamıza kaynaklık eden çok önemli eserlerdir. Mecmû'alar vasıtasıyla; kaynaklarda adı geçmeyen, unutulmuş şairlerin şiirlerine, bilinen şairlerin divanlarında yer almayan şiirlerine, şairlerin divanlarındaki şiirlerinin farklı şekillerine rastlamak mümkündür. Ayrıca mecmû'alar arasında bilinmeyen, varlığı bilindiği halde nüshası tespit edilemeyen eserlerle de karşılaşılır. Daha önce kullanılmamış olan veya bilinmeyen nazım şekilleri, farklı kafiye tipleri, bend yapıları, kullanımına tesadüf etmediğimiz aruz kalıpları gibi örneklerle karşılaşmamız muhtemeldir. Mecmû'alar aracılığıyla bazı şairlerin hayatıyla ilgili önemli bilgiler de edinebiliriz.

Mecmû'alar yazıldığı dönemin toplumsal beğenisi hakkında bize fikir verebilmektedir. Bir şairin o dönem mecmualarında çok şiirinin bulunması o devirde çok beğenildiği görüşünü kazanmamıza sebep olurken, sık kullanılan nazım şekilleri, aruz kalıpları, kafiye yapıları da o dönemin zevkini gözlerimizin

⁸ Günay Kut, “Mecmûalar”, *Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi*, VI, Dergâh Yayınları, İstanbul 1986, 170.

⁹ Köksal, *age*, s. 83.

¹⁰ Yaşar Aydemir, “Metin Neşrinde Mecmûaların Rolü ve Karşılaşılan Problemler”, *Turkish Studies / Türkoloji Araştırmaları, Tunca Kortantamer Özel Sayısı*, I, Erzincan, 2007 s. 122-137.

önüne serer. Bazı mecmû'alarda yer alan nazire şiirler vasıtasıyla şairler arasındaki etkileşimi de görmemiz mümkün olabilmektedir.

Mecmû'aların edebiyat araştırmacılarına yardımcı olan bir yönü de, boş sayfalarında ve derkenarlarında bulunan faydalı bilgilerdir. Çeşitli dualar, tılsımlar, otlarla yapılan ilaçlar, tarih kıt'aları, müstakil matla' ve müfredler gibi asıl mecmû'a ile bağlantısı olmayan bu bilgiler; sosyoloji, tarih, halkbilim, dinler tarihi gibi farklı bilim dalları açısından da büyük önem taşımaktadır. Türk milletinin kültürel kimliğini, değerlerini içinde barındıran bu bilgiler mecmû'aları önemli kılan sebeplerden bir tanesidir.

Mecmû'aların sayılan bütün bu özellikleri doğrultusunda gerek bilim dünyamız, gerek edebiyat dünyamız ve kültürümüz açısından ne kadar önemli olduğu aşikardır. Bu bakımdan raflarda kalmış, incelemeye tabi tutulmamış mecmû'aların bir an önce araştırılıp gün yüzüne çıkarılması büyük önem arz etmektedir. Mecmû'aların Sistematik Tasnifi Projesi kapsamında yapılan çalışmalar, başta şiir mecmû'aları olmak üzere tüm mecmû'aların tespit edilerek tasnif edilmesi ve böylece araştırma yapanlara kolaylık sağlaması bakımından bu amaca hizmet etmektedir. Üzerinde çalıştığımız metin ise bu doğrultuda kaleme alınmış olup edebiyat ve bilim dünyasına kültür hazinemizin bir parçasını tanıtmak amacını taşımaktadır.

I. BÖLÜM

1. Mecmû'a Hakkında Genel Bilgiler

2.1. Mecmû'anın Tavsifi

ASL 551-Mc 9 numaralı mecmu'a, Atatürk Üniversitesi Merkez Kütüphanesi'nde bulunmaktadır. 8^b numaralı varakta 14. 5 x 14. 5 ölçülerinde bir daire mevcuttur.

Nüsha Tavsifi

Ebad: 33. 4 x 16. 15 (15. 7 x 14. 7) cm.

Cilt: Sırtı ve köşe uçları siyah deri, üzerine bez çekilmiş mukavva cilt.

Kâğıt: Dokunulduğunda saman kağıdı hissi veren mat kâğıt.

Yazı: Başlıklar kırmızı olmak üzere siyah mürekkeple yazılmıştır.

Varak: 1^b-27^{b¹¹}

Sütun: İki sütun.

Satır: Muhtelif.

2.1. Mecmû'anın Tertibi

Mecmû'anın incelemiş olduğumuz 1^b-27^b arasındaki kısmı 27 varaktan oluşmaktadır. Mecmû'anın çalışmamıza konu olan bu kısmında gazel, kaside, tahmis, murabba, kıt'a, nazm, müseddes, müfred ve mesnevi gibi muhtelif nazım şekilleri bulunmakla birlikte nesir olarak yazılmış bölümler de vardır. Bu bölümlerde Hoca Sadreddin Konevî'nin (k.s.) Kırk Hadis Şerhi, Niyazi Mısrî'nin bir Risale'sinin bulunduğu görülür. Ayrıca kainatın yaratılışı konulu besmele ile başlatılmış bir yazı ve Allah'ın isimlerinin yer aldığı bir daire

¹¹ Yaptığımız çalışma Atatürk Üniversitesi Merkez Kütüphanesi ASL 551-MC 9 numarada kayıtlı mecmû'anın (1^b-27^b) arasındaki bölümünü içermektedir. Yazmanın tevsifi şu kaynaktan alınmıştır: Özlem Kaya, *Atatürk Üniversitesi Merkez Kütüphanesi ASL 551 MC:9 ve SA 172-10 Numarada Kayıtlı Mecmû'aların MESTAP Veri Tabanına Göre Tasnifi*, (Seminer Çalışması), Rize, 2014.

mevcuttur.

Mecmû'ada on yedi şairin kırk beş şiiri bulunmaktadır. Şairlerin ve şiirlerinin sıralanmasında herhangi bir alfabetik sıralama gözetilmemiştir. Mecmua Mevlevî Ayinlerinden Gavsî Dede'nin Rast Mevlevî Ayini Şerifinin 3. selamı ile başlamaktadır. Oğlan Şeyh İbrahim Efendi'nin (ö. 1065/1655) bir kasidesiyle devam etmektedir. Mecmû'ada manzumelerin çoğunda, hangi şaire ait oldukları, başlık şeklinde verilirken bir kısmında da taç beyitlerdeki mahlaslardan çıkarılmıştır. Mecmû'ada yer alan şairlerin mahlasları ve hangi nazım şekliyle yazdıkları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

2.1. Mecmû'adaki Şairler ve Şiir Sayıları

1. Tablo: Mecmû'ada yer alan şairler ve şiirleri

Şairin Mahlası	Şiir Adedi
Oğlan Şeyhi	1 Kaside
Vahdetî	1 Gazel
Şâhidî	1 Gazel
Samtî	1 Gazel
Niyâzî	1 Gazel
Sezâyî	1 Tahmis 4 Gazel
Kabûlî	2 Mesnevi 3 Kaside 10 Gazel 1 Murabba
Aşık Yünus	1 Gazel
Yunûs	3 Gazel
Devâmî	1 Gazel
Rûhî	2 Gazel
Nahifî	1 Kıt'a
Muhyî	1 Gazel

Nesimî	6 Gazel
Gâlib Efendi	1 Terkib-i Bend
Emir Sultan	2 Gazel
Fehim Efendi	1 Kıt'a

Başı: Yâ Rabbi Harem-i Hazretine râh bağışla

Yâ bir âh ile vaqt-i seher-gâh bağışla

Sonu: Serî-i saltanat Âl-i 'Osmânda bir geldi

'Abdü'l 'Aziziñ 'ömrüñ uzun eyle yâ (. . .)

2.1. Mecnû'ada Bulunan Nazım Şekilleri

Mecnû'anın incelemiş olduğumuz 27 varaklık kısmı muhtelif nazım şekillerinden oluşmaktadır. Bu nazım şekilleri arasında en çok kullanılanı gazeldir.

İncelediğimiz bölümde 34 gazel, 2 mesnevi, 4 kaside, 1 terkib-i bend, 1 tahmis, 1 murabba, 2 kıt'a, bir de âyin bulunmaktadır.

2.1. Mecnû'ada Kullanılan Aruz Kalıpları

2. Tablo: Mecnû'ada kullanılan kalıplar

	Kullanılan Kalıp	Adet
1	<i>fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>	22
2	<i>mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün</i>	15
3	<i>fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>	2

4	<i>mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün</i>	4
5	<i>mef'ülü fâ'ilätü mefâ'ilü fâ'ilün</i>	1
6	<i>mef'ülü fâ'ilätün mef'ülü fâ'ilätün</i>	1
7	<i>fâ'ilätün fâ'ilätün fâ'ilün</i>	4
8	<i>mef'ülü fe'ilätün mefâ'ilün fe'ülün</i>	1
9	<i>mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün</i>	1

2.1. Mecmü'anın Muhteva Özellikleri

Mecmü'adaki şiirler ve nesirler genel olarak anlam derinliği olan, bazen öğüt verici bazen muhtelif konularda bilgi verici özellikler göstermektedir. Klasik edebiyata dair genel konular, dînî ve itikâdi bilgiler, hadislerden, ayetlerden alıntılarla süslenmiş olan eserin incelediğimiz bölümünün muhtevasında daha çok dini meselelerin ağır bastığı söylenebilir

2.1. Mecmû'a'ya Ait MESTAP Tabloları

2. Tablo: Mecmû'anin Manzum Bölümlerinin MESTAP Veri Tabanına Göre Tasnifi

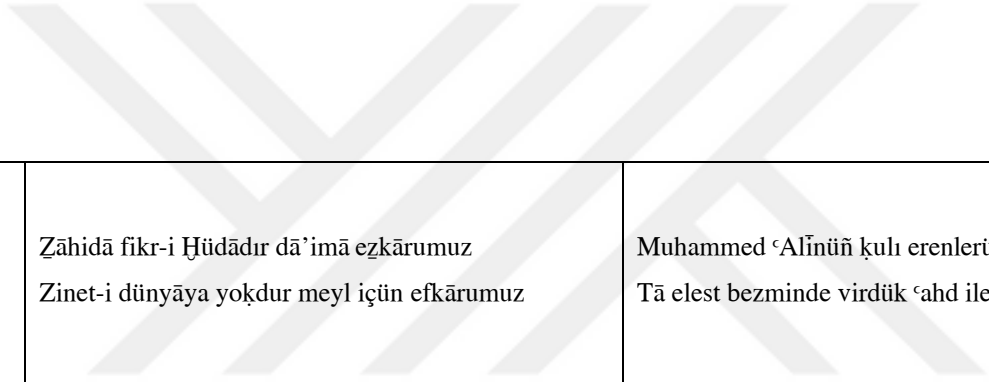
Sayfa / varak numa rası	Şairin mahlası	Matla' beyti	Makta beyti	Nazım şekli / birimi	Nazım türü	Vezni	Açıklamalar
21b	‘Âşık Yünus	Ben dervişem diyene bir ün idesüm gelür Çağıruban ardında varub yetesüm gelür	‘Âşık Yünus bu sözi egri bügrü söyleme Seni şîğâya çeker bir Molla Kâsım gelür	Gazel/5 beyit		____ _ / . ____ _ / . ____ _ / . ____ ____	Gazel Yunus divanında bulunmamaktadır

21b	Devāmı	Bu keşret ‘āleminde vahdet eden cāna ‘aşk olsun Hevāyı nefsinı kaç eyleyen ‘ırfāna ‘aşk olsun	Devāmı zıkr edib dā’im gider albindeki pās Ki mur’āt dili pāk eyleyen yārāna ‘aşk olsun	Gazel/4 Beyit		. _____ ./ . _____ ./ . _____ —	Başlıkta “Der-nuk-ı Devāmı” kaydı vardır.
22b	Es‘ad	Şanmañ bizi kim beste dil-i nefseaviyyüz Hāk-i adem-i Āl-i ĀbaMuştafāviyyüz Ne havf-ı emīrān bilirüz ne bedeviyyüz Rāzı şüde-i hük-m-i azā murtaaviyyüz İkrārımıza ser virürüz ‘ahdeaviyyüz Bir şāh-ı velāyet uluyuz hem ‘aleviyyüz	Yokdur bizi tekdire havāricde liyāat Ednāmız eder ‘ālemleri pür lerze-i dehşet Ammā nidelim böyle imiş hük-m-i meşiiyet Cān u bāşı fedā eylesek Es‘ad ne sa‘ādet İkrārımıza ser veririz ‘ahdeaviyyüz Bir şāh-ı velāyet uluyuz hem ‘aleviyyüz	Terkib- I Bend/5 bend	Naat	— ./ . _____ ./ . _____ ./ . _____ —	Müseddes Şeyh Galib divanında mevcut.
12a	abūlī	arīb-i kenel mafiyem seferıldum diyārundan ¹² Urub ma‘şükumuñ terkiñ cüdā düşdüm cinānumdan	abūliyem irādetden beriyem Hāa teslīmem Alan viren ılan Hādur bu ināı lisānumdan	Kaside/ 118 Beyit	Münacaat	. _____ ./ . _____ ./ . _____ ./ . _____	Kaside Kabuli divanında mevcut.

¹² arīb-i kenel mafiyem M.

14b	ab�l�	Hilafet tacinı giyd�m bi-hamdi'llah muşaffayam Melamet hırkasın b�rd�m sivalלהdan m�berrayam	ab�liyem bent�m hergiz ab�lum Ha ab�lıdır Vek�l�m Z�t-ı Mutladan halife sırr-ı illayam	Kaside/ 161 Beyit	M�nacaat	. _____ ./ _____ ./ _____ ./ _____ _____	Kaside Kabuli divanında mevcut. Başlıkta "Kaside-i ab�lı" kaydı vardır.
15a	ab�l�	Ouyub besmeleyi ben alem aldım elime Rab�-ı alb ile tevecc�h eyledim m�rşid�me	ab�liyim niyazımdır aşık�n ire ey a�ı Ouyan ıksın aşıma bir g�lbiniň Mu�ammed�	Mesnevi /149 beyit	M�nacaat	_____ . / . _____ / . _____ / . _____	Mesnevi Kabuli divanında bulunmamaktadır.

18a	Ḳabūlī	Zāhidā fikr-i Ḥüdādır dā'imā ezkārımız Zinet-i dünyāya yokdur meyl için efkārımız	Muhammed 'Alīnün ḳulı erenlerün Ḳabūlīyüz Tā elest bezminde virdük 'ahd ile iḳrārımız	Gazel/6 Beyit		. _____ / . _____ / . _____ / . _____	Gazel Kabulî divanında mevcut.
18b	Ḳabūlī	Temevvüc eyledi 'ışḳum ḳarışdı baḫr ile ḳatre Vücūdum külli maḫv oldu irişdi şemse çün zerre	Derūnī şart-ı İslāmı Ḳabūlī ihtiyār itdüm İtā'at eyleyüp hergiz kelām u menzili üzre	Kaside/ 16 Beyit	Münacaat	. _____ ./ . _____ ./ . _____ ./ . _____ —	Başlıkta “Ḳaside-i Ḳabūlī Kelleme sāfī ḫāl-ül cezbe“ kaydı vardır.
18b	Ḳabūlī	Muḫammed'dür dilā ressām-ı resmüm 'Alīdür bilmişem ḳassām-ı cismüm	Ḳabūlī sırr-ı Mehdi sīretümdür Ki oynar ḫiss-i bāḫn içre sırrum	Gazel/7 Beyit	Naat	. _____ ./ . _____ ./ . _____	Gazel Kabuli divanında mevcut.

19a	Ḳabūlī	Zāt-ı pākünden ḥaberdār olduğum mıdur şuçum Emrūne her demde bāşum egdügüm midür şuçum	Bu Ḳabūlī cürmini bilmez ki istiğfār kıla Yoḥsa saña dost olanı sevdüğüm midür şuçum	Gazel/ 10 Dörtlük		— . — / . — / . — / .	Gazel Kabuli divanında mevcut. Başlıkta “Nev-Ġazel-i Ḳabūlī” kaydı vardır.
19a	Ḳabūlī	Şehā yār-i vefādārı kaçan bulsam buluşdursam Aña cāndan gönül virtip n’ola sevsem sevişdürsem	Merāmı gönüli zaḥmına Ḳabūlī olanuñ merhem Dilinde yāresi qalmaz lebüñ emsem emişdürsem	Gazel/4 Beyit		. — — / . — / . — / . —	Kabuli divanında mevcut. Bu Muvaşşah Gazel olan bu şiiirde Şâkir-i Muhammed ifadesi çıkılmaktadır.

19b	Ḳabūlī	Zāhidā gel ʿilm-i ʿiṣṣḳı vech-i dilberden oḳu Sil mürekkeḳ ḳarasın sen dilden ezberden oḳu	Ey Ḳabūlī ol yedi ḥaṭ çün saña oldı ʿıyan Dersüñi ōimdenġirü vallahuekberden oḳu	Gazel/10 Beyit		— . — / . — / . — / . —	Gazel Kabuli divanında mevcut.
19b	Ḳabūlī	ʿİlm-i ʿiṣṣḳı oḳur ise merd serverler oḳur Nūr-ı bī-ferler oḳumaz rüy-ı ḥādırlar oḳur	Ey Ḳabūlī ʿāṣıḳāndur pādīṣāh-ı dü-cihān Anı maḥḳūmlar oḳumaz bil ki dāverler oḳur	Gazel/10 Beyit		— . — / . — / . — / . —	Gazel Kabuli divanında mevcut. Başlıkta “Diġeri” kaydı vardır.
20a	Ḳabūlī	ʿİrfān ile ben baḥr-ı dile olalı ġavvāṣ Buldum ōadef-i ōıdkuñ içinde dūr-i iḥlāṣ	Gel diñle Ḳabūlīyī bu dem nefsüñi ṭanı Bī ḥavf u ḥüzün ol oḳun atup da yāyun baş	Gazel/9 beyit		— — / . — — / . — — / . —	Gazel Kabuli divanında mevcut.
20a	Ḳabūlī	Lā mekāndan gelmişem ben lā mekānuñ kānıyam Bī-niṣāndandur niṣānum zāhırtiñ pinhānıyam	Ey Ḳabūlī ben ōıfātumda ṭanıdum zātumu Zātumu bildükde bildüm kün fe-kānuñ cānıyam	Gazel/7 beyit		— . ——— / ———	Gazel Kabuli divanında

						/ . — / . —	mevcut. Başlıkta “Gazel-i Kabūlī” kaydı vardır.
20b	Kabūlī	Bir dem içre ‘ayn-ı dilden ref’ olup kalkdı hicāb Zāhir oldı ol demümde qarşuma bir merd-i şāb	Ey Kabūlī çekdügüm dem keştiyi limāna ben Toğdı mağrib cānibinden bir tolunmaz āftāb	Gazel/11 beyit		— / . — / . — / . —	Gazel Kabuli Divanında mevcut Başlıkta“Gazel-i Kabūlī” ifadesi ile Başlar.

20b	Qabulî	İş bu dem ref' oldı gine vech-i dilberden niqâb Ya'ni toğdı burc-ı dilden 'âlem içre âftâb	Ey Qabulî çün bu 'ilmi oğudan ğam çekmesün 'Âlem-i esrâra zîrâ oldı câh hüsnü'l me'âb	Gazel/9 beyit		— . ——— — / . ——— — / . ——— — / . ———	Gazel Kabuli divanında bulunmamaktadır.
27a	Qabulî	Zâhidâ toprağa baş urmağla bulunmaz dâr'ünna'ım Secde eyle Âdeme gel olma şeytânirracım	Ey Qabulî nuṭṭ-ı Hâkdır söyle inṭâkıñ bu gün 'Âşıkâ taḥkîk (?) va'de-i Kerîm	Gazel/6 beyt		— . ——— — / . ——— — / . ——— — / . ———	Gazel Kabuli divanında mevcut. Başlıkta "Nuṭṭ-ı Qabulî 'An- Cinâsî" kaydı vardır. İlk mısradâ vezin bozuk.
22a	Muhyî	Rûhu'l kudse mazhar ol 'âlemde sulṭânîk budur Hâkka kul it nefsiñi sırrımı sulṭânîk budur	Bir 'amel kazan ki Muhyî olmaya fânî tâ ebed Ḥayrile ayâr ola gör 'âlemde insânîk budur	Gazel/5 beyit		— . ——— — / . ——— — / . ———	Başlıkta "Der- nuṭṭ-ı

						/ .	Hzret Muhyi” kaydı vardır.
10b	Muṣtafā	Beda’ kıldım makālebesmeyle Ḥamd Ḥaḫka Rasūle ṣalveyle	Sülūkum naḫle geldi Őimdi nevbet Hemān inṭāḫ ede ol Rabb-ı Őzzet	Mesnev i /67 beyit	Naat	— / . / .	Mesnevi Kabuli divanında mevcut.
22a	Nesīmī	Çünkü bildiñ mü’miniñ ḫalbinde beytullāh var Niḫün Őzzet itmedin ol evde kim Allah var	Bu Nesīmī bendine ṭa’n itme ey zāhid bu gün Bī ārılık eyleme anıfla çün Őāh var	Gazel/11 beyit		— / . / . / .	Gazel Nesimi divanında bulunmamakt adır. Başlıkta “Nuḫ-ı Nesīmī ” kaydı vardır. Seyyid

22b	Nesîmî	Şanki maḳşûd-ı cihânım şems ü mâh-ı ‘âlemem Çâr-ı ‘unşurdur libâsım gör ne zât-ı a‘zâmam	Ey Nesîmî tedbîr-i taḳdîre îbrâm itmezem Mâzî ve müstaḳbel faḳr idene adem dimezem	Gazel/5 beyit		.. ____ _/. . ____ _/. . ____ _/. _____	Gazel Nesimi divanında bulunmamaktadır. Başlıkta “Nuṭḳ-ı Ḥazret-i Seyyid Nesîmî” kaydı vardır.
22b	Nesîmî	Yolña canlar fedâdır yâ ‘Aliyy’el Murtażâ Destġiriñ hem Ḥudâdır yâ ‘Aliyy’el Murtażâ	Bu Nesîmî medḥin oḳur ḳıl ‘inâyet sen aña Eşiġiñde bir gedâdır yâ ‘Aliyy’el Murtażâ	Gazel/7 beyit		-. ____ _/. . ____ _/. . ____ _/. . ____	Gazel Nesimi divanında bulunmamaktadır.

22b	Nesîmî	Ey yüzün seb'â-l-meşânî nezzele'l-furkân budur Nûr-ı muṭlaḡ Hâḡ kelâmı kâf ve'l-Ḳur'ân budur	Gel Nesîmîniñ elinden bâdeyi nûş eyle kim Lâ-yezâlî 'işret oldur ğuşşâsız devrân budur	Gazel/14 beyit		— . ——— — / . ——— — / . ——— — / . ———	Gazel Nesimi divanında mevcut. Başlıkta “Nuṭḡ-ı Ḥâzret-i Seyyid Nesîmî” kaydı vardır.
23a	Nesîmî	Her kimiñ rehberidir şıdḡ-ı ihlâşile şafâ Oldurur dâreyn içinde bende-i fazl-ı Ḥüdâ	Çün seḡâhum şerbetin içdi Nesîmî cur'adan Keşf-i Hâḡ oldı rumûzı ser esmâ'ı Ḥüdâ	Nazm/18 beyit		— . ——— — / . ——— — / . ———	Gazel Nesimi divanında bulunmamakt adır.
23a	Nesîmî	Mü'miniñ ḡalbi içinde çünki beytullah var Nîçün 'izzet eylemezsin anda çün Allah var	Ey Nesîmî her kim ol dil ka'besin ḡıldı ṭavâf Ere maḡşûd u murâda ve aşl ol Allahdır	Gazel/7 beyit		— . ——— — / . ——— — / . ———	Gazel Nesimi divanında bulunmamakt

						— / . —	adıdır. Başlıkta “Seyyid Nesîmî” kaydı vardır.
9b	Niyâzî	Ayağı tozını sürme çekelden gözüme cânım Görünür oldu gözime o mâh-ı vech-i cânânım	Buluşdı canla bir ten bu mülki itdiler seyrân Niyâzî görinen ol ben ki ancak ad ile cânım	Gazel/5 beyit		. — — / . — — / . — — / . — —	Başlıkta “Güfte-i Niyâzî” kaydı vardır.
22a	Rûhî	Halka kin eyleme var ise belâgat sende Seni zemm eyleyen medh ile kıl şermende	Sakit-i genc-i tevekkül olıgör ey Rûhî Nefs için ‘ârif olan câhil olamaz bende	Gazel/5 beyit		. . — — / . . — — / . . — — / . . —	Başlıkta “Gazel-i Hâzret-i Rûhî Bağdâdî Kıddas şırra” kaydı vardır.

22a	Rūhī	Ġaraż meyden nedir dirseñ şafāya mālīk olmağdır Şafā ‘ālemde dilgüşāya mālīk olmağdır	Bir iki beyte mevzun dimege herkesde ħudret var Ġaraż Rūhī gibi rengin ārāya mālīk olmağdır	Gazel/7 beyit		. ____ _/. ____ _ . ____ _/. ____ ____	Başlıkta “Diğer Gazel- i Rūhī Bağdādī Ĥazretleri” kaydı vardır. İkinci mısradaki vezin bozuk.
10a	Sezāyī	Şabr it ey cān bülbulü Allah bir yüzden dağı Gösterirdi gülü Allah bir yüzden dağı İrgirür rızq-ı malı Allah bir yüzden dağı Şād eder ġamgīn dili Allah bir yüzden dağı Feth eder her müşkülü Allah bir yüzden dağı	Kenziyāsın şemsiñ o gence reşk eder her zerre bağ Ĥatre nāciz iken ka‘r-ı şadefde dürre bağ Cān gözüñ aç on sekiz biñ ‘āleme bir kere bağ Nev-be-nev derkārdir ‘ālem serābı sırı bağ Her işiñ işleri belī Allah bir yüzden dağı	Tağmis /5 beşlik	Tevhit	_/. ____ _/. ____ _/. ____	“Gazel-i Sezāyī Sultān _____ Kenzā Nā- tuvān” kaydı vardır.

10a	Sezāyī	<p>Ey şehid-i Kerbelāya ağlayan Ağla matemdir Muḥarremdir bu gün Āteş-i ḥasretle sīne dağlayan Ağla matemdir Muḥarremdir bu gün</p>	<p>Ey Sezāyī bilmiş ol şāh-ı Hüseyin Cümleye sevmekdür anı farz-ı ‘ayn Şeksüz ehlullaha oldı nūr-ı ‘ayn Ağla mātemdir Muḥarremdir bu gün</p>	Murabba/ 7 dörtlük	Mersiye	<p>— . ——— — / . ——— — / . ———</p>	<p>Başlıkta “Mersiye-i Şāh-ı Kerbelā” kaydı vardır.</p>
26b	Sezāyī	<p>Ādem hemīn bu bezm-i dil-ārāya bir gelür Seyr-i cemāl-i yāri temāşāya bir gelür</p>	<p>Vaḳtiñ Sezāyī ma‘rifet-i nefse bezl iden Tefrīd ider vücūdını ferdāya bir gelür</p>	Gazel/7 beyit		<p>—— — / . ——— . / . ——— — / . ———</p>	<p>Başlıkta “Der-nuḫ-ı Ḥazret-i Sezāyī” kaydı vardır.</p>
27a	Sezāyī	<p>Şāh-ı istiğnā-yı mülk oldum ricā bilmem nedür İlticā-yı Ḥaḳdan özge mültecā bilmem nedür</p>	<p>Her ne eylersen revā cānān men-i dil ḥasteye Men Sezāyüm anuñçün nā sezā bilmem nedür</p>	Gazel/4 beyit		<p>— . ——— — / . ——— — / . ——— — / . ———</p>	<p>Başlıkta “İlāhî Maḳām-ı Evc” kaydı vardır.</p>

27a	Sezāyī	Bülbül-i güلزār-ı ‘aşkıñ āşiyāñ olmaz baña Mürğ-i lāhütum anıñçün bir mekāñ olmaz baña	Ey Sezāī şem‘-i ‘aşkıñ per yaķār pervāneven Ĥālet-i vaşluñ şafāsından fiğāñ olmaz baña	Gazel/4 beyt		— — — — / . — — / . — — / . — —	Başlıkta “Maķām-ı Evc” kaydı vardır. Gazelin sonunda çeşitli karalamalar var.
9b	Şamtī	Ķāmetī yāre ‘aceb mi zāhidā dirseñ elif Rāsıtı(?) ma‘nā budur her giz degildir muħtelif	Men ‘arefe sırrınıñ fehm itseñ ‘aceb mi Şamtiyā Tāc-ı kerāmet ile oldun cihanda men‘aref	Gazel/5 beyit		— — — — / . — — / . — — / . — —	Başlıkta “Güfte-i Şamtī” kaydı vardır.

9b	Şahidî	Künt-i kenz esrârını fâş etmeğiçün Zülcelâl Verdi hûbâni cihâna gün gibi rûşen-i cemâl	Şahidi bu sırrı pinhân iken fâş etme kim Meh-i ğayr ol eder şems anı ğayrından helâl	Gazel/5 beyit		· ——— —/ · ——— —/ · ——— —/ · ———	Başlıkta “Güfte-i Şahidî” kaydı vardır. 3 beyitten sonra sayfa bitmiş “Nakl-ı bâlâ” ifadesi kaydedilmiştir .
9b	Vahdetî	Ben ol nuṭkı mu‘allâyam ki geldüm şekl-i insâna Zuhûr için tenezzül eyledüm bu kân-ı imkânâ	Kelâm-ı Hâkla (?) bu Vahdetî her dem Tenezzül eylemez aşlâ o ‘ârif ‘aql-ı iz‘âna	Gazel/7 beyit		· ——— —/· ——— —/· ——— —/· ———	Başlıkta “Güfte-i Vahdetî” kaydı vardır.
21b	Yunûs	Ğayrıdır bu milletden bizüm milletümüz Hiç dinde bulmadı dîn ü diyânetümüz	Yûnus cânunî yîñile dostluĝunî anla ‘İşkıla dinleriseñ bilesin kudretümüz	Gazel/ 5beyit			

MAHLASI BULUNMAYAN ŞAİRLER

1b		<p>Cihānı cümle zātında görür zāhir dil-i dānā Dil-i dānāya zāhirdir gerek dünyā gerek ʿuqbā Bu nazm ebyātının her beyti bir beyti muʿazzamdır Bu beyte girmeyenler menzildir dār-ı aḥḳābā</p>	<p>Kaside/2 92 beyit</p>	<p>Tevhit</p>	<p>· ____/· ____ ____/· ____ ./· ____</p>	<p>Başlıkta “ Hū destūr Kasīde-i Güzīn Ođlan Şeyḥ" kaydı vardır. Kasidenin sonunda 1282 tarihi kayıtlıdır. Kasidede mahlas bulunmamaktadır.</p>
10a		<p>Bu cihān ḥalḳında vardır hep göñül Herkesiñ göñlü ammā bir degil</p>	<p>Meşnevi/ 3 beyit</p>		<p>· ____ ./ ____ ./ ____</p>	<p>Mesnevide mahlas bulunmamaktadır.</p>

21b		Şüretde şifâti bil ‘aceb şafâ bulasın Hayallerde kalmağıl erden mahrûm kalasın	Gazel/15 beyit	Şu didüğüm geçitler vücûddan taşra degül Tefekkür kılasın Hakkı sende bulasın	____./ ____./ ____ -./ ____	Başlıkta “Derviş Yūnus Hāzretleri” kaydı vardır. Gazelde mahlasbulunmamaktadır.
-----	--	---	-------------------	--	--------------------------------	---

22a		Çande varsa ‘āşık-ı bîçāre cānānıñ arar Derd ile bīmār olan elbetde dermānıñ arar Şanma zaħmından şunar destin dil-i mecrūhuma Ol kemān ebrū çekerde tır-i müjgānıñ arar	Kıt’a/2 beyit		-./ ____/ ____ -/ ____ -/ ____	Başlıkta “Nuṭq-ı Hāzret-i Naḥiff” kaydı vardır. Kıt’ada mahlasbulunmamaktadır.
-----	--	---	------------------	--	--------------------------------------	--

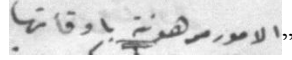
22a	—	Güneş bir nūr-ı aʿzām pertevīdir Nedīm-i meskeni derviş evidir Cihān muhtāç iken meh pertevīne Gelür ʿār eylemez derviş evine	Kıt'a/2 beyit		. ____/____ _./____	Başlıkta “Kıt'a-i Hāzret-i Fehim Efendi” kaydı vardır. Kıt'ada mahlasbulunmamaktadır.
-----	---	--	------------------	--	------------------------	--

23a	—	Cihānıñ aşlı ve fer'i haqīkat bil ki ademdir Mesīha feyz olan Hāqdan bu gün ademdeki demdir	Nazm/15 beyit	Bilürsiñ kenz-i mahfī-i hazīne oldugun ādem Anıñçün cümleden a'lem melā'ikden mükerremdir	. ____/____ _./____/____ _____	Başlıkta “Nuṭṭ-ı Şerīf Emīr Sultān Hāzretleri” kaydı vardır. Nazımda mahlasbulunmamaktadır.
-----	---	--	------------------	---	--------------------------------------	--

23b	—	Cemāliñ maṭlab-ı cān-ı cihāndır yā Rasūlullah Derin dāru'l amān-ı ins u cāndır yā Rasūlullah	Gazel/7 beyit	Amān nuṭkı seniñ ism-i şerīfiñle müsāvīdir Anıñçün ‘āşıkıñ zikri amāndır yā Rasūlullah	. ____/____ ____/____ _____	Gazelde mahlas bulunmamaktadır.
-----	---	---	---------------	---	-----------------------------------	---------------------------------

27b	—	Gönül sermest haberin çeşm-i terdir cām-ı lebrīzi Ne yapsam neyle demsāz eylesem āh seher-i hayzi	Ḳıṭ‘a/4 beyit	Ey Ḳabūlī nuṭk-ı Ḥaḳdır söyle intākıñ bu gün ‘Āşıkā taḥḳīḳ (?) va‘de-i Kerīm	. ____/____ ____/____ _____	Sayfanın başında Arapça “Men eḥabbe devāme devlete felā yaḥlifu va‘de “Men eḥabbe ‘aynehu felā yektubu ba‘de’l-‘aşr” beyiti kayıtlıdır. ¹³ Başlıkta “Ḳıṭ‘a” kaydı vardır. Ḳıṭ‘ada mahlas bulunmamaktadır.
-----	---	--	------------------	---	-----------------------------------	--

¹³ 22a numaralı sayfanın sol alt köşesinde kayıtlı olan beyitin aynısıdır.

27b	—	El el üzere ‘arşa degdür dest-i ber-bälâyı ger ‘Adliyâ beyhüde çekmez degme bir mühr-i yâ hû	Müfred	—	—	Beytin başında "kaydı vardır.
27b	—	Selīm u Aḥmed u ‘Oṣmān üçerdir Āl-i ‘Oṣmānda Muḥammedle Murād u Muṣṭafā dörder olur ma‘dūd Birerdir ‘Abdül Ḥamīd ‘Abdül Cedīd Orḫān ve İbrāhim İkişerdir Süleymān Bāyezid u Ḥazret-i Maḥmūd	Kıt’a/3 beyit	—	—	Başlıkta “Kıt’a” kaydı vardır. Kıt’ada mahlas bulunmamaktadır.

1. 2. ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ MERKEZ KÜTÜPHANESİ ASL 551 MC:9 NUMARADA KAYITLI MECMÚ'ANIN MENSUR BÖLÜMLERİNİN MESTAP VERİ TABANINA GÖRE TASNİFİ

Yp. Nu	Müellif	Eserin Adı (varsa)	Baş	Son	Konu	Açıklamalar
7b		El-māidetü'l-tāsia' aşer der maḥrec-i risāle marāz-ı ḳaddese sırrahu'l 'Alî	Ḳāle Şadreddîn el-Ḳonevî ḳaddese sırruhu fî-şerh-i aḥādisi'l-erba'in fî-şerhi's-sābi' vel 'aşareyn sebete 'an Rasūlullah şallallāhu 'aleyhi vessellem “ İne ḳāle inne'z - zamāne ḳad istedāre kehey'etihi yevme ḥalkā e'ssemāvāt vel 'arz_____	_____Şadreddîn el-Ḳonevî Ḳaddese sırruhu ve haze'd-dā'iretü şüretü'd- devreti'l-külbiyyeti fî-ḥayyen minhā el-devretü'l-'arşiyeti ve'd-devretü ve'd-devretü'l- eflākiyyeti el-mertebeti'l- ulūhiyyeti ve dā'ireti hazā'l-		

			” (el ḥadīs) Keşf-i sırra ve tizāh-ı maʿnā aʿlem inne hezel ḥadīs yetzimmen yetzimmen ‘uşūlen mine’l maʿlūmu ilāhiyeti_____	mā’ideti .	İtikad, İnanç	
8a			Subḥānehü’l-vücüdullezī fī şān lā ilāhe illāhū ve cevādu külli yevmin ‘aynān min el-ezelī ile’l- ebed iz leyse lehü ibtidā’un velā intihā’un yungizu ve şu’ünen çul levkāne’l-baḥri midāde’l- kelimāti _____	_____ve’l-maḥvi lā-berzah aşlen hüve mevcūd dā’imen leyse ‘indehü şabāḥ ve’l-emsā’ hazellezī zekertuhu sırra bi’l-maʿnā küll.	İtikad, İnanç	Bu sayfada iç içe üç daire mevcuttur. Dıştaki dairede Arap harfleri ve her harfin üstüne Allah’ın isimlerinden biri yazılmış. Örnek olarak: Birinci daire: el-latīf be İkinci daire: cinn Üçüncü daire: Baş kısmı ve son kısmı bu satırda gösterilmiştir.

8/b		Risāle-i i'āde-yi Mısrī	<p>İmdi kendi zevkimizde aḥvāl-i ḥaşrīn ve emr-i ma'ādīn temsīli oldur ki cem'ī müşkiller insāna dört meretebe üzre ma'lümdur biri budur ki eşyāda bazı şeyler vardır ki insan anı bilmekte bir kere görse veyā istisnā eyledigin bilir ve añlar tekrār anı i'ādeye ve su'āle muḥtāc olmaz aḥsen eşyādır vücudlarında ve fıtrat-ı aşıyyelerinde ta'cīmīk-ı nazara muḥtāc olacaḡ daḡayıḡ-ı 'ulūm yoḡdur ve biri budur ki insan</p>	<p>_____sırrı bundan ziyāde keşf etmek olmaz zīrā keşfi ḥaramdır işte bu faḡīrīn i'tiḡādı ve mezhebi budur gerek tenāsühḡīye ḡaml et ve gerek ḡulūlīyye ḡaml et ve gerek ibāḡīye ve gerek ittiḡādiye ḡaml et fa'rifler Allah mezhebindendir işte Allah mezhebi budur nefsiñden Rabbiñe ta'riḡ vāzıḡdır vesselām faleyye men etteba'ḡ hedī taḡterrisāleti</p>		
-----	--	-------------------------	---	--	--	--

			<p>anı bilinceye degin nice kerre i'adeye muhtac olur ta ki hatırında (?) bulub bir dahı i'adeye muhtac olmaya ve biri budur ki insan anı bir miqdār bilmişdir____</p>	<p>şüreti münāsib ola kıymeti kibridir mabeyninde olanlar kıymeti vasať el hudā Niyāzī taht-ı bāde naķt oldı ‘alīniñ sırrına olalı mahrem Bu risāle hoş olubdur hayret ehline delīl Mışriyā āb-ı hayāt elfāzınıñ bu şārīhī Şerbet-i ğaybdır iĉerise hayat bulur ‘alīl Aķdı gūyā bezm- i cennet iĉre āb-ı selsebīl</p>	<p>İnanç, Kelām</p>	
--	--	--	--	---	-------------------------	--

21a		<p>Bismillahirrahmānirrahīm</p>	<p>Rūh-ı ʿālem-i ceberūtde ve ʿālem-i melekūtde ve cevher ol od ve yel ve şu ve toprak iş bu dördü temsildir yapısı toğuzdur et ve ʿālem-i melekūtde ve cevher ol siñir ve deri ve yağ ve kıl ve ʿālem-i melekūtde ve cevher ol direği iki yüzdür kemiklerdir _____</p>	<p>_____ger şehrimiz gör melek ve ins ve cin melek dediğimiz ruhdur ğıdāsı ʿilm ve maʿrifetdir ins dediğimiz rūh-ı hayvāndır ğıdāsı yemek ve içmekdir cin dediğimiz rūh-ı şehvāyettir ğıdāsı emmāre-i şaffettir hazāʾin-i Hāḡ beşdir semiʿ başar zevḡ-i lems şem-i rūhdur fī beyān (?)temmet Goft Qabulī ʿĀlem-i Lā Hūt ʿĀlem-i Ceberrūt ʿĀlem-i Melekūt ʿĀlem Nāsūs ʿĀlem-i Rūḡ ʿĀlem-i Qalb ʿĀlem-i ʿAql ʿĀlem-i Nefs</p>	<p>Kāinātın Yaratılışı</p>	<p>Sayfada Kurʿan-ı Kerimʾin Bakara sūresinin 115. āyetinin son kısmı kayıtlıdır.</p>
-----	--	---------------------------------	---	---	--------------------------------	---

23b		Hāzā Tāc-Nāme	Bism-i teyemmenen bizikri'l celīl elḥamdülillahi'llezī ḥalaḳa nūr'es semāvāti vel arzı vallahu	_____inmak dır dört kitabı ḥaḳ bilib Zebūr Dāvud 'aleyhissellāma İncİL İsa 'aleyhisselāma Tevrāt Mūsā 'aleyhissellāma Furḳān		
-----	--	---------------	---	--	--	--

			yehdī men yeşā' u hüve'l laḳīf ü'l -ḥabīr ma' lüm olaki Ḥaḳ subḥānehü ve te'ālā on sekiz biñ 'ālemi ḥaḳ idüb ve ḥaber virdi levlāke levlāke lemā ḥilḳatü'l- eflāk ḥabībim Aḥmed ve Rasülüm Muḥammed sen olmasañ bu cümle 'ālem olmazdı ve ḥaḳ itmezdim buyurdu _____	Muḥammed 'aleyhişşalāh-ı vesselāma nāzil olmuşdır ve cemi' peygamberlere bī ḥuşuş Ḳur'ān-ı 'azīm' üşşānda zıkr olunan.	Kitaplara İmān (Kutsal kitaplar)	
--	--	--	---	--	---	--

II. BÖLÜM

2.Mecmū'a'nın Metni

2.1. Metin Tespitiyle İlgili Hususlar

1. Manzumelerin bu yazmadaki yerini ifade etmek üzere, oluşturulan metnin sol tarafına mecmuadaki manzumelerin buldukları yerlerin varak numaraları verilmiştir.
2. Metni kurarken, manzumelerin hepsi [ ] içinde numaralandırılmış ve manzumenin tamamını ilgilendiren dipnotlar bu numaralara göre verilmiştir. Manzume başlıkları ise dipnot alanında * işaretiyle ve koyu dizilerek temsil edilmiştir.
3. Şiir ve beyit numaraları Latin rakamlarıyla bend numaraları ise Roma rakamlarıyla gösterilmiştir.
4. Beyitlerden oluşan nazım şekilleriyle ilgili dipnotlarda “a” ve “b” harfleriyle beytin birinci ve ikinci mısra kastedilmiştir. Beytin tamamını ilgilendiren farklar söz konusu olduğunda “a” ve “b” harfleri bir arada verilmiştir. (Örneğin 5^{ab})
5. Bentlerden oluşan nazım şekillerinden terci-i bend, muhammes ve murabbalarda bentlerin her birine Romen rakamıyla numaralar verilmiş, bunların yanındaki harflerle de mısralar kastedilmiştir. (Örneğin II^d ikinci bendin dördüncü mısramı ifade etmektedir.)
6. Mecmuadaki manzumelerle daha önce yayınlanmış metinleri karşılaştırırken dipnotta önce mecmuadaki kelime daha sonra “:” iki nokta koyularak yayınlanmış metinlerdeki şekli yazılmıştır.
7. Karşılaştırma esnasında tespit edilen eksiklikler dipnotta gösterilmiştir.
8. Metinde ve dipnotlarda kullanılan işaretlerden bazıları şunlardır:
  - a. Metinde olmadığı halde, ilave edilen ifadeler, yapılan değişiklikler ve tercüme [ ] işareti içine alınmıştır.

- b. Doğruluğundan şüphe edilen ifadeler ile veznin bozuk olduğu mısraların yanına (?) işareti konmuştur.
- c. Çeşitli nedenlerle silinen yerler ise (. . .) şeklinde gösterilmiştir.

9. Yazmalarda Arapça bölümler ve okunamayan ifadeler olduğu gibi kopyalanmış, Arapça bölümlerin tespit edilebilen manaları dipnotta gösterilmiştir. İktibaslar ve diğer alıntılar italik dizilmiştir.

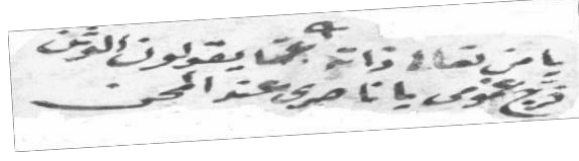
10. MESTAP tablosunda mecmū'anın mensur bölümlerinin başı ve sonu verilmiştir. Tabloda gösterilmeyen kısımların yerine çizgi çekilmiştir.

11. Metinde kullanılan transkripsiyon alfabesi:

ا	a, ā	ك	ş
ا	a, e, ı, i, u, ü	ظ	ž, đ
ب	b, p	ط	t
پ	p	ظ	z
ت	t	ث	ç
ث	ş	ج	ğ
ج	c, ç	ح	f
ح	ç	خ	k
خ	h	گ	k, g, (ñ)
د	h	گ	ñ
د	d	ل	l
ذ	z, d	م	m
ر	r	ن	n
ز	z	و	v, u, ū, ü, o, ö
ج	j	ه	h, a, e
س	s	لا	la, lā
ش	ş	ی	y, ı, i, ī
		ء	ˆ

[2]

1

2

Ben sen kerem ismine karşı müstemendim yā Ğıyāş

‘Ālem saña tesbīh ider şayf u şitā cā’ir kâmu

3

Dört nesne var bende benim bu kıadr hâzînde seniñ

Biri elem biri keder biri ‘işyân biri hüzün

4

Dört isminin ikisine kendiözüm[i] ismârladım

Dü diğeri a’dâları vaqf eyledim yâ Zü’l’-minen

Hasan Hüsni

Tarih-i vefât-i ‘Azîze Şefîka Hanım 28 Cemâziye’l-evvel
1267 şeb-i düşenbe.

2^a

[3]

mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

Hü destür Kasīde-i Güzīn-i Oğlan Şeyh*

1 Cihānı cümle zātında görür zāhir dil-i dānā

Dil-i dānāya zāhirdir gerek dūnyā gerek ʿuqbā

Dil-i dānādan iste her ne istersen muḥabbetle

Dil-i dānā-durur fehm eyler iseñ Cennetül-Me'vā

Cihān eőyāsınuñ lübbü dil-i dānāya cem' oldu

Bu cem'in cem'i cem'idir dil-i dānādaki cem'ā

Vücüd için merātib var biri evvel biri āḫir

Biri berzāḫ-durur aña derler berzāḫ-ı kübrā

5 Teḫaddüm ittigiy-çün zātı esmā vü Őıfātına

Hüvel-Evvel denildi oldu ol ism a'zam-ı esmā

Kemāliyle zuhūru zāhir oldu sırr-ı ādemde

Hüve'l āḫir demek ismiyle ādem oldu müstešnā

* H. Rahmi Yananlı, *Hazret-i Dil-i Dānā Oğlan Şeyh İbrahim Efendi Külliyyatı*, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yay. , İstanbul, 2008, s. 216-242.

^{1b} Dil-i dānāya: Dil-i dānā'da; gerek dūnya gerek ukbā: eger dūnya, eger ukbā D. s. 216.

^{4a} İçün: içre D. s. 216.

^{5b} Ol ism: Evvel D. s. 216.

Hüvel-Bāṭın-durur zātı hüvez-zāhir şifātıdır

Şifāt u zātının beyninde berzaḥdır dil-i dānā

Dil-i dānā-durur bilgil hüvel-Evvel hüvel-Āḥir

Dil-i dānā-durur bilgil denilen ḳurb-ı *ev ednā*

Dil-i dānā-durur bilgil hüvel-Bāṭın hüvez-Zāhir

Dil-i dānā-durur bilgil rümüz-ı sidre vü ṭübā

10 Nice biñ yıl bu devrin dönmesinden zāhir oldu dil

Cihān zerrātı cem^c oldu budur cem^cıyyet-i kübrā

Bu cem^cıyyetde zāhir oldu vech-i zāt-ı-pāk-i Ḥaḳ

Göründi vech-i ādemden Ḥudā bī mişl ü bī-hemtā

Gören ü görineñ kendi-durur bil bāṭın u zāhir

Cihān vechinde kendi varlığıdır ʿālim ü dānā

Ne ḥāletdir ne ḥikmetdir ne ʿibretdir ne ḳudretdir

Nebī der ḥaḳ bana ādem göründi Leyle-i İsrā

^{12a} bil bāṭın u zāhir : zāhir u bāṭın D. s. 217.

Nebī Miʿrācda Rabbim şüret-âdemde gördüm der

Ḥaqqı âdemde işbât eyle gezme serserî şahrâ

15 Şu cān kim dīde-i Ḥaqqıla âdem kim-durur görse

Ḥitâb-ı *len terānī* ğuşşāsın çekmez o cān ʿömrâ

Görünsün rüy-ı maʿnâ Ḥaqqı âdemden taleb eyle

Bilinmez Ḥaqq bilinmeyince kimdir Âdem-i maʿnâ

Şıfât [u] zâtınıñ âyinesidir ʿâlem u âdem

Toğub ʿâlemden âdem çıkdı oldı ʿâlem-i kübrâ

Egerçi âdemi ʿâlem toğurdı zâhiren ammâ

Bilir ʿârif ki âdemden toğar ʿâlem ider ibdâ

Ḥaqquñ zât [u] şıfâtından zuhûrın âşikâr eyler

Şıfâtı dahi zâtından görünür bî men [u] bî mâ

20 Şıfât esmâsınıñ âyinesidir şüret-i ʿâlem

^{15b} o cān ömrâ: bu can aslâ D. s. 217

^{16ab} Görünsün rüy-ı maʿnâ Ḥaqqı âdemden taleb eyle/ Bilinmez Ḥaqq bilinmeyince kimdir Âdem-i maʿnâ -D

Velī zātına mazhar ma'ni'i ādem-durur yektā

Ꞑamu esmāsına Hakkıñ mezāhir oldılar mir'āt

Her ismiñ mazhārı bil ol isimden eyler istid'ā

Muğill ismine mazhārdır kimisi Hādī ismine

Muđillüñ mazharı esfelde Hādī mazharı a'lä

Eger ism-i müsemmā sırrına sen 'ālim olduñsa

Bilürsin sırr-ı esmāyı oğursın 'alleme-l-esmā

İsimdir şüret-i 'ālem müsemmā şüret-i ādem

Heman 'ālemdir ademdir budur söz ey cihān-ārā

25 Müsevvā bir şecerdir 'ālem ādemsiz haķıķatde

Heman gözsüz müşahhaş bir şaşıdır fi'l meşel güyā

Ꞑuru bir ad u şandır 'ālem ādemsiz haķıķatde

Heman ādemle zāhirdür bu 'ālem denilen dünyā

Mücellā olmamış mir'āta beñzer şüret-i 'ālem

---

^{25a} Müsevvā: Serāser D. s. 218

Cilāsıdır cihānıñ vech-i ādem el̄taf u ařfā

Cihān adın cihāna ism iden ādemdür ādemdür

Cihān ancak heyūlādır vuķūfu yoķ-durur hālā

Cihānıñ aşlı vü fer'i olubdur ma'nā-yı ādem

Bu ma'nādan haberdār ol 'ayāndır bu degil rü'yā

30 Gel imdi sende sen řıfātıñ sırrını fehm it^{30a}

Beyān eyleyeyim ben sen sözümü eyle gel ışķā

Bařiretle nazār kıł gör gözidür 'ālemüñ ādem

Görür diñler bilir sözler ider endişesin imlā

řıfātında seniñ zātın sözüñdür ey kelāmullah

řıfātında sözüñ söyler sözüñ diñler olur gūyā

řıfātından sözüñ gitse řıfātıñ hod olur mürde

řıfātıñ eyleyen zinde gözündür ey güneş sīmā

^{30a} řıfātın sırrını fehm it: zāt u řıfātın sırrını fehm et D. s. 218.

^{33b} ey güneş sīmā: ey melek sīmā D. s. 218.

2^b

Şıfātın zātına bürhan sözüñ bil zātını ey cān

Şıfātında sözüñ iz'an edib ol hemdem-i ʿİsā

35 Söz ādem şüretinden ğayrı şüretde degil zāhir

Göñülden zāhir oldı söz maḥāricden olur peydā

Fütūhāt u Fuşūş u Meşnevī Pend-nāme-i ʿAṭṭār

Bular sözler degil midir niçün eylersin istihzā

Benim söz dedigim Rūḥul-Ḳudüsdan söylenen sözdür

O söz ʿİsā-yı vaḳtden söylese şihḥat bulur marzā

Marazdan renc ü ʿilletden ḥalāş olmaḳ dilersen sen

İşit ʿİsā-yı vaḳtden söz o sözden eyle istiḳsā

Netice her ne söz söylense ol sözdür kelāmullah

Ne vechile Kelāmullah-durur söz diñle te'villā

40 Sözüñ aşlı nefesdir cümle sözler bir nefestendir

Nefesden zindedir cümle eger ednā eger a'lä

^{35b} oldı: olur D. s. 219.

^{37b} söylese: söylene D. s. 219.

^{39b} diñle: añla D. s. 219.

^{40b} eger ednā eger a'lä: eger a'lä eger ednā D. s. 219.

Ḥaḩuñ zātında gizli olduğu a‘yān-ı ‘ilmiyye

Nefesde gizlidir sözler demekdir diñle tenvīlā

Ma-ḩaşal cān-ı ‘ālem cān-ı ādem bir nefesdir bil

Nefes eyler tecellī söz olur pinhān iken peydā

Mücerreddir nefes nefsinde cevherdir ğaraždır söz

Nefes ‘illet sözü fehmi eyle söz ma‘lūl suḩan-dānā

Nefes söz reñine boyanmayınca zātını bilmez

Nefes sözde söz ādemde olur gūyā olur bīnā

45 Maḩallüñ iḩtizāsınca zuhūr eyler nefes sözde

Maḩal tağyīr ider sözde nefes aḩkāmını ilḩā

Ḥayāt-ı nev verir ol bir nefes mecmu‘-ı eṣyāya

Ḥayāt ābīñ şunar ‘aṩşan olan canlar olur irvā

Nefes girdiğce çıkdığca göñül söz ile ḩā’imdir

^{41b} gizlidir: gizlenen D. , diñle tenvīlā: añla teşbihā D. s. 219.

^{43a} ğaraždır: ārāždır D. s. 219

^{43b} suḩan-dānā: suhen-ārā D. s. 219.

Göñülsüz bil söz olmaz sözsüz olmaz hem göñül kaçā

Göñüldür beyt-i Rahmān istivā itmiş-durur Yezdān
Kıl *er-Rahmānu ʿale'l-arşistevā* esrārını ifā

Sözün māhiyyeti nuṭṭ oldu bil ey aʿlem-i ʿālem

İhāta itdi eşyāyı nuṭṭ fi'l-cümle ser-tā-pā

50 Nuṭṭdan zāhir oldu ün ol ünden *kün fekān* oldu⁵⁰

Ṭokundu *kāf u nūna* zāhir oldu Ādem ü Havvā

Ḳamu eşyā ḥaḳīkatde ol ünden āşikār oldu

Ḳıdem baḥr-i nuṭṭdur cümle eşyādır ḥabāb-āsā

Kemāli ādemin sözden bilindi ey melek-ḥaşlet

Velī ol sözdür ol söz kim ola ol ḥüccet-i aḳvā

Söz oldur benliginden ḳopmaya ol söz ḳopa Ḥaḳdan

İşiden daḫi Ḥaḳ ile işide ḳopmaya ḡavḡā

Budur söz denileñ bil böyle söz kibrīt-i aḥmerdir

Kelāmullah-ı nāṭıḳdır bu sözü eyleyen inşā

^{50a} ün ol ünden: ol, ol ünden D. s. 219.

55 Kaçan kim zâtını bilmez kişiden şadır olsa söz

Denilmez söz aña kim ola ol peş menşe'i sevdā

Diyeyim bu sözü tekrār söz oldur ola ma'ñidār

Sözü ehlinden iste var 'ayān ola saña fehvā

Sözü farq eyleyen sözden haqīkat kār-ı dānādır

Sözü farq etmeyen sözden olubdur pīr ü ħumkā

Anadan toğma gözsüzsün qaradan gayrı görmezsiñ⁵⁵

Görür mü rüy-ı elvānı qarañuluqda nā-bīnā

Añadan toğma gözsüz gibidir nāqış olan idrāk

Nedir fehm eylemez sözde rumūz [u] nükte-i ġarrā

60 Öz 'aqlı ile billūrı mümāşildir der elmāsa

Berāberdir dese billūr ile elmās denir ħāşā

^{55b} ola ol peş menşe'i sevdā: menşe'i demdir yahut sevdā D. s. 221.

^{56a} bu: ol D. s. 221.

^{56b} ola: olsun D. s. 221.

^{57b} olubdur pīr ü ħumkā: ölüdür ya ahmak-ı ħumkā

^{58a} gözsüzsün qaradan gayrı görmezsiñ: gözsüzler qaradan gayriyi görmez D. s. 221.

Dürüst mi'cār olan şarrāfa şor sen cevheriñ kadriñ

Çatır boncuğunu cevher şanandan olmayasın tā

Bunuñ emsāli sözler çok denilmiş işidilmiştir

Bu sözler mağz ü lübb-i post denildi eylegil imzā

Nihān oldı gönülde ma'nī şüretten mücerreddir

Mücerredken mürekkebe olduğun eylersiñ istikşā

Çaçan kim kalbde bir ma'nā taşavvür eylese fikriñ

‘Ayān etmek murād etseñ gönülden ma'nāyı resmā

65 Bir iki üç ü dört ü beş hurūfuñ cem'ine mevķūf

Hurūfuñ ictimā'ından görünür şüret-i ma'nā

3^a Telaffuzsuz görünmez ma'nā izhār eylemez zātıñ

Lafız izhār ider ma'nā yüzüñ ‘arıflere ‘örfā

Çalem kāğıt mürekkebe el olubdur ālet-i ma'nā

Bu āletler ile yüz gösterir ma'nā yüzü şeklā

^{61b} Çatır boncuğunu: Çatırcı boncuğun D. s. 221.

^{62b} lübb-i post denildi eylegil: lübb-i bi-post dendi eyle gel D. s. 221.

^{64a} bir ma'nā: ma'nāyı D. s. 221.

Bu āletler bozulsa maʿnāya hergiz zevāl ermez

Yıķılsa hāne nokşan eyleyemez şems-i germ kâne

Güher kân eylemez kâniñ güherdir cevher-i zātı

Güher kândan olur hāşıl ʿanāşırdan olur kimyā

70 Buña kâ'il-durur ʿālem güher kân ile kâ'imdir

Nitekim çār ʿanāşırdan görüñdi şüret-i esmā

Bu ʿālem kim görürsün çār ʿanāşırdan mürekkebdır

Ne ķalır çār ʿanāşır gitse izhār eyle bī-pervā

Cesed kândır güher cāndır biribirinden ayrılmaz

Süt ü revġān gibi kim birbirine oldular hēmpā

Maħaşal bil bu mevcūdāt senüñle oldular kâ'im

Ķaçan sen bāṭın olsañ cümle mevcūdāt olur ifnā

Zuhūrundan zuhūr itdi bu ʿulviyyat u süfliyyāt

^{68b} şems-i germ kâne: ʿammāra hiç aşlā D. s. 222.

^{72b} hemnā: hēmpā D. s. 222.

Buṭūnundan nihān olur zuhūr-ı şūret-i eşyā

75 Zemīn u āsumān devr [u] zemān ʿayn-ı ʿayānsın sen

Özüñden gayrı yoḡdur öz özüñdür ʿarş ile ʿanḳā

Şu cān kim cemʿ-i ezḏād içre işbāt eyledi zātñ

Görür kim çār ʿanāşır içre etmiş zātını ibḳā

Cihān [u] cān zemin u āsuman zāt [u] sıfātuñdır

Sıfātuñsuz zemānın içre zātın oldu lā-yebḳā

Cihānı bir cesed farz eyleseñ sen cānısın ey cān

Bu bir naḳd-i hamıyyetdir degildir vaʿde-i ferdā

Cihānı böyle görmeklik ḳonulmuş cān-ı ādemde

Nümūdāri görür iki cihānı dīde-i bīnā

80 Başıretle başar cemʿine mevḳūf ʿālemin görmek

^{74b} Buṭūnundan: Buṭūnunda D. s. 222.

^{75b} ʿarş: Ḳaf D. s. 222.

^{76b} zātını: canını D. s. 223.

^{78a} cesed: beden D. s. 223.

^{78b} bir naḳd-i hamıyyetdir: söz naḳd-i ilāhīdir D. s. 223.

^{80a} ʿālemin: ʿālemi D. s. 223.

Başar cism ü başiret cān gibidir fi'l-meşel gūyā

Başiretsiz başar bi cān cesedir görmez ü bilmez

Başiretsiz başar gördüğünüñ hiç hükmü yok aşlā

Başiret şahibi insān-ı dānā ʿayn-ı ʿālemdir

Görür gördüğünü söyler demez bir söz ʿalel-ʿamyā

Nişānıñ bilmek istersen nişānın bī-nişanlıqdır

Nişān-ı bī-nişān olur maḳām-ı ḳurb-i *ev ednā*

Meger bir cān kim istiʿdādı ḳoşmuşlar ola aña

O cānlar cānına cānı yaḳīn olmuş ola farzā

85 Ana raḥminden istiʿdādıla mevlūd olan canlar

O cānlar cānına cāndan olurlar ʿāşīḳ-ı şeydā

Bilürler keşf-i ḥaḳḳāni ile ol ʿayn-ı aʿyānı

Reeytullāh oḳurlar zāhir olur ḡāyet

^{80b} gūyā: maʿzā D. s. 223.

^{84ab} Meger bir cān kim istiʿdādı ḳoşmuşlar ola aña / O cānlar cānına cānı yaḳīn olmuş ola farzā -D

^{85a} mevlūd: nazil D. s. 223.

^{86a} Bilürler: Bilir D. s. 223.

^{86b} gayet: gayet-i ṭaḳvā D. s. 223.

Bu görmekle bu bilmekle eger geldiñse dünyāya

Sezā taħsin oğurlar bil saña dünyā u māfihā

Huzūr-ı kalbile Hādī huzūrında karar eyle

Reeytullah dediğiiñ sırrını Hādīye kıl inhā

Zuhūr-ı cezbeye ol muntazir Hādī huzurunda

O geldikde gidersin sen idersin cāniñı ihdā

90 Kaçan kim şahva gelseñ saña her zerre ene'l Haq der
Enel-Hādī nidāsın işidirsın zevk ile şahā

Begim nefsul-emrde cāniña ilhām olur ol dem

Saña sensiz bilinir ol kalur ma'na gider da'va

Münacāta saña her durduğuiñ yer Tür olur ol dem

Hemān Mūsa gibi fir'avniña göster Yed-i Beyzā

Zuhūr-ı kudret ü ilm ü irādet zāhir olduğda

^{87b} oğurlar bil: oğurlarsa D. s. 223.

^{91a} Begim: Ne kim D. s. 224.

^{92b} Mūsa gibi Fir'avniña: Firavuna Musa gibi D. s. 224.

Nihān eyle derūnunda bu rāzı eyleme ifşā

Ki zīrā sırrı Hāḡḡa maẓhār olmaz biñde bir ādem

Şıḡar mı ḡatreye bī-hadd ü bī-pāyān olan deryā

95 İlan aḡzına düŷse katre-i nīsān döner zehre

Şadef aḡzına düŷse dürr olur mevzūn ü müstesnā

Kelām-ı ehl-i Hāḡ ol ḡatre-i nīsāna beñzer kim

İŷitse ḡalb-i ḡābil ḡāşıl eyler *kenzi lā-yefnā*

3^b

Velī nā-ḡābilūñ ḡalbinde Hāḡ söz sem olur fi'l-ḡāl

Döker zehriñ mişāl-i mār kimi görse ider iḡvā

Nazar ḡıl cānına cānında ḡālib ḡanḡı cānibdi

Kelām-ı ehl-i Hāḡḡı eylemiş mi maḡlab-ı a¹lā

Ne cānib ḡālib ise cāna cānın menzilidir ol

Cüdā olduḡda tenden cāna ol menzil olur bil cā

^{97b} İḡvā: ḡavgā D. s. 224.

^{99a} menzilidir ol: menzili oldur D. s. 225.

100 Leṭāfetten kesāfetten ne kesb itdüñse dünyāda

O menzildir karārgāhıñ biri aḫlā biri ednā

Bunu bil kim kaçan bir destiyi şu ile ṭoldursan

Ḳırılrsa desti ṭobrağa şu şuya olunur ilḳā

Leṭāfet kesb iderseñ menzilin aḫlādan aḫlādır

Kesāfet kesb iderseñ ger olursun cümleden eşḳā

Leṭāfet kesb iderse ṭāli’iñ burc-ı sa‘ādetde⁵⁸

Şu‘ā‘-ı şems-i vaḫdette olursun ekrem ü etḳa

Sa‘ādet ehlesiñ devlet senüñdür iki ‘ālemde

Bu sözlerden uyanmaḳlık gelirse cāniña cānā

105 Dir *En-nāsu niyāmun* bir hadīşinde Rasūlullāh

Öliceḳ ḫalḳ uyanurlar *Fesubhanellezi ehyā*

Uyandıñ kendine geldiñse sen aḫlemsin ekremsin

Yüzünden āşikār olur cihāna ḳudret-i Mevlā

^{100b} biri aḫlā biri ednā: biri esfel biri aḫlā D. s. 225.

^{103a} iderse ṭāli’iñ burc-ı sa‘ādetde: idersen ṭāli’iñ burcu sa‘ādettedir D. s. 225.

^{103b} etḳa: ebḳa D. s. 225.

^{105b} “ Fesubhanellezi ehyā: Diriltenin şāni ne kadar yücedir. ”

Bu neş'etde ki ölmeden ölenlerdir uyanıklar

Ölüb dirildiler Haq varlığıyla oldular ihyā

Görineñ cümle şey nefs-ül-emirde vāhidiyyetde

Ne hāl üzre ise ol hāli kalbde kıldılar ibkā

Ne hāl üzre ise eşyā Haqqıñ ilm-i kadīmide

O hāl üzre bilür anı eger şugra eger kübrā

110 O hāl üzre nazār kıldı bu ekvāna uyanıklar

Bulardır bağı yanıklar nitekim lāle-i hamrā

Şeb-i Mīrācda Aḥmed bir melek gördü su'āl itdi

Bilir misiñ kıyāsen 'ömrünüñ miqdārını āyā

Melek didi ki bir yıldız toğar biñ yılda bir kerre

Anıñ doğduğunu yüz kere yüz biñ gördüm ahyānā

Muḥammed didi maqşüdiñ nedir Rabbi Te'ālādan

^{107a} Bu neş'etde ki ölmeden ölenlerdir uyanıklar: Bu neş'ede ölümden ön ölenlerdir uyanıklar D. s. 225.

^{108a} Görineñ: Görünür D. s. 225

Melek dedi ki Hakkıñ bir evi var ahsen ü dünyā

Ol ev için döner çarh-ı felekde cümle yıldızlar

Ol evdir hācetim Hakkdan ol evdir maqşad-ı aqsā

115 Heman bir kerre girsem ol eve maqşūdıma ersem

Ol evde görsem işitsem ol evdir maṭlab-ı aḫlā

Ol evdir şūret-i insān ol evde gizlidir Şubhān

Ol ev aşıklarıdır her ne varsa zīr ü hem bālā^{116b}

Me'āl oldur melek ruḫuñ-durur rūḫuñ benim rūḫum^{117a}

Gelib bu evde birkaç gün misāfir oldu temşilā

Nice biñ yıl ol ev arzūsuna seyr ü sefer kıldıñ

İriştiñ ol eve girdiñ unuttuñ aşlını ḫayfā

Bu evde rūhuna Hakk baq sana senden görünsün Hakk

Muḫayyed olma ol muṭlaq bilinsin gāyet-i mirmā

^{113a} Muhammed: Nebī D. , Rabbi: Bāri D. s. 226.

^{113b} ahsen ü dünyā: ahsen-i zibā D. s. 226.

^{116b} zir ü hem bālā: zir ile bālā D. s. 226.

^{117a} oldur: ol kim D. s. 226.

^{119a} Hakk baq: baq kim D. , görünsün Hakk: görüne Hakk D. s. 226.

120 Bu evde hāşıl olur rūh-ı pāk zātıña Miʿrāc

İçersin anda bī-ḥodluk şarābın cānına şahbā

Bu dilde aña ehlullāh şarābı dirler ʿarifler

Şunar Ḥaḳ anda ehlullah şarābıyla tolu şahbā

Müdāmī nūş idersin ol şarābı dest-i ḳudretten

Edersin ḳülliyen ol demde ayıḳlıḳdan istifnā

Oḳur bu mışraʿı cānıñ o dem mestānelik içre

Ki *et-tevhīdü isḳātu'l-izāfāt* ey ulül-ārā

Bir adı ol şarābın cezbedir ḳalbi çeker Ḥaḳḳa

Kimi kim cezbede ʿālem görünür gözüne leylā

125 Nice yüz biñ ḳıyāmet ḳopsa ayılmaz bu mestlikden

Zihī devlet zihī ʿizzet zihī ḳudret-durur ʿuzmā

İşāret ʿilmine ʿālim iseñ nazımım işāretdir

ʿİbādetden murādı fehm idendir ḳābil ü ezkā

^{123b} “ Tevhit, izafatın düşürülmesidir. ”- Cüneyd-i Bağdadī.

^{124a} ḳalbi: ḥalḳı D. s 227.

^{125b} zihī ḳudret-durur ʿuzmā: zehī ḳudret zehī ʿuzmā D. s. 227.

Çü geldim ben daħi bu evde birkaç gün ʿayān oldum

Bu evden öñden ol kim mülkü olmuşdu bana meşvā

Çü mülkünden sefer kıldım göründüm vahidiyyetde

ʿAmā izinde gizlendim şifātım eyledim iʿnā

4^a

ʿAmādan zāhir oldum āşikār oldum feleklerde

Ki ʿarşîñ fevķi oldum ʿarşîñ oldı istivāsı mā

130 Tabāyiʿden güzer kıldım ʿanāşır rengine girdim

Maʿadinden nebāt renginde giydim hulle-i ḥaḍrā

Bırakdum hulle-i ḥaḍrāyı ḥayvān rengine girdim

Geçib ḥayvāndan insan şüretiñ giydim dedim hū hā

Büründüm şüret-i insānı çok şüretde ʿayn oldum

Bu sūretde ben oldum bāğ-ı ʿālemde gül-i rāʿnā

Erenler luṭf idüb durdum eşikte pāy-ı macana

^{127b} ol kim: İylik D. s. 227.

^{128a} mülkünden: ülkemden D. s. 227.

^{128b} Izinde: ilinde, iʿnā: ifnā D. s. 227.

Ne dediler ise illā dedim hergiz demedim lā

Füyūzāt-ı İlāhī bāña ceddīm Şāh ʿAlīdendir

O daħi Sārbān Aħmedden almıştır yed-i tūlā

135 O daħi sırrı Oğlan Şeyħden almıştır bi-iznillah

Ki sultān Pīr ʿAlīnūñ oğludur bī-miśl ü bī-hemtā

Babası Pīr ʿAlīden soñra ķutb-ı ʿālem olmuştur

Zamānında olmuş idi tūlūʿu afitāb-āsā

O daħi Pīr ʿAlī-yi Aķsarāyīden alıbdur el Cihāna

ķible oldu ol mübārek Kaʿbe-i ʿulyā

O daħi İbnü Yāmīnīden erdi zāt-ı Raħmāna

Şeb-i vaħdetde vuşlat itdi

O daħi sırrı Sikkīnīden almıştır ħaķīķatde

O daħi Hacı Bayramdan alıbdur sırrı āmennā

^{133a} eşikte pāy-ı macana: eşiginde baş u canla D. s. 228.

^{136b} olmuş idi tūlūʿu: tūlūʿu olmuş idi D. s. 228.

^{137b} mübārek: mişāl-i D. s. 228.

^{138b} Şeb-i vaħdetde vuşlat itdi: Şeb-i vuşlatda vahdet itdi D. s. 228.

^{138b} “Sübħānellezī esrā” Mıraç āyeti: “Allah kulunu geceleyin yürüttü. ” (K: 17/1).

140 Bu tertīb üzre sır sārī-durur ʿālemde ādemde

Bu sırıñ sırını İbrāhime sır eyledi imā

Meger vaqtlerden bir vaqt Sārbān Aḥmed ḥiṭāb eyler

Dedim semʿ-i ḳabūl ile kelāmını ider ısgā

Ḥaḳīḳat maşırığı şems-i hüviyyet pīrim İsmāʿīl

Ki Oğlān Şeyḫ demekle nāmı olmuşdır cihān āyā

Ben ol İsmāʿīlim meydānda ḳurbān olmağa geldim

Bu şūret ḥilʿatiñ ḥalʿ eylerim cismim olur ifnā

Yine bir daḫi geldikde oḳurlar ismim İbrāhīm

Cihānda yine Oğlan Şeyḫligiyle olurum imlā

145 Nice kere buyurdı Şeyḫim İsmāʿil bu taʿbiri

Alāʿeddīn Ḥüsāmeddīn bu sırra dedi şaddaḳnā

Bulardan ḡayrısı hergiz bu sırra vāḳıf olmadı

Ġazanfer Ḥamza Bey İdrīs bu sırı oldular ḡüyā

^{141a} Meger vaqtlerden bir vaqt: Vaḳitten bir vaḳitte D. s. 228.

^{142b} āyā: ārā D. s. 228.

Biñ on beşde-durur İdris ile İbrāhimiñ cemci

Münāfiqlar bu sırıñ sırrına irmediler kaça

Ne İsmāīldir ol İbrāhīm oldu bāṭın u zāhir

Ne İbrāhimdir ol İsmāīl oldu sırren u cehrā

Bu taqriri beyān itdi azizim pirim İsmāīl

Ḥavāriyyuna İsāniñ sözünü itdi tanzira

150 Ḥavāriyyuna İsā remz idüb feth-i kelām eyler

Feleklere giderim ben babamdır alem-i bala

Ne sözdür ben derim şimdi size remz ü işaretdir

Yine geldikde izah eylerim her remzi müstevfa

Babamdır asuman ben asumana eylerim pervaz

Bu süfliden uruc itdim yerimdir tarem-i vala

Ḥavāriyyun içinde biri İsayaya niyaz itdi

^{151a} sözdür: söz kim D. s. 229.

^{153a} içinde: içinden D. s. 229.

Bu  alem yoğ iken sen ęande idiņ ey H ud  d n 

Atamdır l -yez l   lem-yezel ęuvvet benim nuğku

Atamıņ ęureti Ruğu'l-ęud sd r eyledi inh 

155 Babam Ruğu'l-ęud sd r ben babamıņ nuğkuyum geldim

S z oldum s z ile geldim birağdım ę r u ęer ęavg 

S z oldum enbiy da s zle da vet eyledim ęalkı

S z m z tım ęif tım vechim  dem  yet-i k br 

S z m s zle muğ t tım muğ t tım kel mımla

S z m alsam cih n s zs z olur n -b d u n -peyd 

O kim indi zem ne asumandan s z idi taęķiķ

H d  ol s z-d r r ol s z benim fehm eyle taęķiķa

Ne kim ęalk oldu ise s zle ęalk oldu o s z k nd r

Haęķiķat ol demektir k n demek her dilce tertil 

^{153b} H ud  d n : H ud -yı m  D. s. 229.

^{154b} ruğ- l-ęud sd r eyledi: ruğ- l-ęud s kim eyledim D. s. 229.

^{155b} geldim: ęalka D. s. 229.

^{156b}  yet-i k br : ęayret-I k br  D. s. 229

160 Biliñ siz ey havāriyyūn sözüyüm zāt-ı Hāḡḡıñ ben

Ki söz Hāḡdır Hāḡı görmez anasından doḡan aʿmā

Sözüñ ḡaḡ olduḡuñ bilmek dilersen sözüne yol bul

Özüñden gitse söz senden ne ḡalır söyle gel yārā

4^b

Söz olub söyleneñ Hāḡdır Cenāb-ı zāt-ı mutḡlaḡdır

Bu sır esrār-ı muḡlaḡdır ḡaḡıḡat ey uli'l-ārā

Sözün aḡlı nefesdir bir nefesden zindedir ʿālem

Nefes nuḡḡ ile zāhirdir nuḡḡdur remz-i mā-evḡā

Hāḡıḡat nuḡḡ u ḡavt ü söz üḡü bir aḡla mensubdur

Fürūʿu otuz iki ḡarfde zāhir buldu taḡsımā

165 Yaradılmış ne kim varsa ḡamusu nuḡḡa mazḡhardır

Dü-ʿālem dil dudaḡdır nuḡḡa nāḡıḡdır ḡamū eḡyā

Beni gör atamı gör ikimiz vaḡdetde yeksānız

Babam ilkimdir aḡlımdır babamıñ ferʿiyim farzā

^{162a} söyleneñ: söyleyen D. s. 230.

^{162b} sır: söz D. s. 230.

^{164a} ḡavt: ḡüret D. , mensubdur: mebnīdir D. s. 230.

^{165b} dil dudaḡdır nuḡḡa nāḡıḡdır: dil ü dudaktan nuḡḡu nāḡıḡ D. s. 230.

Feriden gösterir aşı ferisiz aşla yol yokdur

Şadef aşlı içinde feridir bil dürre-i beyzâ

Şecerden meyvedir maşşud kıru eşcârı neylerler

Cihânı bir şecer farz eyle âdem meyvedir gūyâ

Cihânın cānı âdemdir elif yazılmasa demdir

Olar bu sırra maħremdir olar hem dem-i ĩsâ

170 Bu sözlerden murād ol kim bilesin Hâk nedir sen ne
Sözün Hâk bil özüñ Hâk bil özünden ğayrı yok kaçā

Söz açub gördüğün sensin arayub bulduğun sensin

Ene'l Hâk dedigin sensin hâkikatde kerem-bahşâ

Çü ĩsâ mazhârından zât-ı Bârı nuṭk u şavtımdır

Yine geldikde ĩzâh eylerim bu sırrı tafşilâ

Yine gelsem gerek remzim beyân etsem gerek bir bir

Ben ĩsâyım dedikde sen degilsin diyessin hâşâ

^{168a} eşcârı: agacı D. s. 231.

^{171a} Söz: Göz D. s231.

Olar kim gördüler evvel görürler soñra ʿİsāyım

Şahādet ideler Hākdır budur evvel gelen ʿİsā

175 Ki her geldikte ʿİsā ismi ile olmazam zāhir

Kerāmetle vilāyetle olurum velvele-ārā

Gehī ismim oqurlar Şeyh İsmāʿīl u Oğlan Şeyh

Gehī ismim oqurlar Sārbān Aḥmed kerem-kārā

Gehī ismim ʿAlāüddīn olur gehī Hüsāmüddīn

Gehī bī-ism ü bī-şüret zuhūrum eylerim icrā

Gehī ismim oqurlar Hāmza Bey gāhī İmām İdrīs

Gehī İbrāhīm ismi ile Oğlan Şeyh olur cemʿā

Bulardan soñra hacılıq ile dillerde yād oldum

Oturdum burc-ı Keyvanda maḳāmım eyledim Cevzā

180 Vaʿīd ü vaʿd ile ḥalḳa beşīr oldum nezīr oldum

^{175ab} Gehī Yunan ilinde Pir Alilikle olup zāhir/ Kerāmetle velāyetle olurum velvele-ārā. öM.

Beşirim halka bildirdim nezirim kâne mes'ulâ

Rızâm üzre olanı eyledim fazlım ile maḥmūd

Ḥüseyn oldum yerimdir ḥānḳāh-ı Muştafâ Pâşâ

Ḥaḳîḳat câmi'im esmâma tenzih olunur dâ'im

Velî zâhirde 'Abdullâh olurum câmi-i esmâ

Zuhûrum-çün her ismim zâtıma mir'ât ü maẓhardır

Vuzûhumla kemâle itdim 'Abdullâhı isticlâ

Bu sırdır sırr-ı sırrullah bu sırra vâkıf 'Abdullâh

Bu sırdan olsa kim ağâh ayağı tozudur kimyâ

185 Benim Allahlığım 'abdiyyetim ile olur zâhir

İlâhım olmasa me'lûh zuhûrum eylerim ihfâ

Ben ol zâtım ki 'İsâlık Muḥammedlik şıfâtımdır

Şıfâtımdan görünür zât-ı pâkim nûr[1] bî-hemtâ

^{182a} dâ'im: zâtım D. s. 232.

^{183a} Zuhûrumçün: Zuhûrumla D. s. 232.

^{184b} Bu sırdan olsa kim: Bu sırra kim olur D. s. 232.

Ḳamu zātın şıfātıdır bu mevcūdāt [u] meşhūdāt

Şufā^c-ı şems-i zātımdır eger şūret eger ma^cnā

Bu mazharlar zuhūr-ı zātıma āyīneler oldı

Ḳamu şeyde gören ve görünen zātım-durur yektā

Neye meyl eyleseñ meyl ittügüñ zātımladır mevcūd

Beni sev señ benim bilgil eger zışt ü eger zībā

190 ^cAnāşır şūretinde nūr-ı zātım āşikār itdim

^cAnāşır şūretiniñ gāyetidir Ādem ü Ḥavvā

Kemāl-i vechi zātımla göründüm vech-i ādemden

Gören ü görünen ben gayrı yok ey cāmi^c-i esmā

5^a

Ḳamu eşyā şıfātımdır şıfātım ^cayn-ı zātımdır

Mezāhir beyyinātımdır eger ednā eger a^clā

Lisānım cümleten ḳurb-ı ferāyızden beyān oldu

İşitdin mi kelām-ı Ḥaḳḳı sem^ciñ oldu mı gūyā

^{189b} Beni: Neyi D. s. 233.

^{191a} vechi: vaşfi D. s. 233.

^{193a} Lisānım cümleten: Lisan-ı Ḥaḳ ile D. s. 233.

Şıfât-ı Hâk-durur ʿâlem şıfâtıñ zâtıdır âdem

Çamu şeyden olan aķdem olupdur âdem-i maʿnâ

195 Ne sözdür âdem-i maʿnâ demek maʿnâsını bilseñ

Hâka âdem der idiñ âdeme Hâk der idiñ haķķâ

Benim âdem didigüm şanma kim insan-ı hayvândır

Ben âdem didigüm âdem-durur âyine-i mevlâ

Ben âdem didigüm âdemde Hâk zâtıyla zâhirdir

Ben âdem didigüm âdem-durur bil aʿzam-ı esmâ

Ben âdem didigüm maʿna-yı âdemdir be hey âdem

Sözi maʿne'l-maʿânîdir yüzidir nüşa-i kübrâ

Çamu esmâsı ile Zât-ı pâkiñ mazhârıdır ol

Cihân u cāniñ aşlıdır ol âdem aşlan ü ferʿâ

200 Ol âdem Hâķķa bātındır Hâk ol âdemde zâhirdir

Ol âdem evvel âhirdir odur evvel odur uķrâ

---

^{200b} evvel: ulâ D. s. 233.

Ḥudā zāt u şıfâtıyla tecellî itdi âdemde

Ḥudā-yı ʿâlem âdem olduğu zâhir-durur ammâ

Ḥudā-yı ʿâlem olan âdemi bilmek-durur müşkil

Ki mevcûdu'l-isimdir cism ile zâhir degil ʿanķâ

Ḥudā-yı ʿâlem olan âdeme şân bî-nişanlıķdır

Nişânı bî-nişân âdem-durur fehm eyle mevlânâ

Vücûdum kûllesi Ḳâfında ʿanķâ ile söyleşdim

Dedim gerçek mi sâyeñ düşse bir şaḥşa olur Dârâ

205 Dedi gerçek-durur bir kimseye düşse benim sâyem

Yâ Eflâṭun olur ol kimse yâ Loḳmân yâḥud Kisrâ

Dedim kimse ʿacebdır kim nişânından nişân bilmez

Dedi kim bî-nişânım her nişânda zâhirim ammâ

Su'âl itdim ne maṭla'dır ṭulū'uh maşrıķı söyle

Cevâb itdi ṭulū'um maşrıķıdır şehri Câbülķâ

Ġurūbundan su'āl itdim ol 'Anḳāya nezāketle

Cevāb itdi ġurūbum maġribidir ŧehri Cābūlsā

Benim Ḳāf ile 'Anḳādan murādım remz ü ĩmādır

Vücūdum içre göñlüm Ḳāf tecellī sırrıdır 'Anḳā

210 Göñül Ḳāfında 'Anḳānın tecellīsine irdinse

Görürsüñ ḥāk-i pāyında ṭurur bu ḳubbe-i minā

Ḥayat ābiñ içersin Ḥızr olursun baḥr-i vaḥdetde

Mürīdiñ olmaġa me'mūr olur ĩskender ü Mūsā

Eger Ḳāf u eger 'Anḳā eger ĩskender ü Mūsā

Seniñ zātındadır cem'a eger Sidre eger Ṭübā

Egerçi rütbeden zāhir olursañ eyle irşādı

Ki sen 'Īsā nefes olduñ demekdir *yuhyi el-mevtā*

Merātibde ne ismiñ rütbesinde zāhir olduñsa

Yazar evvel ḳalem emriñ yed-i ḳudret çeker ṭuġrā

^{209b} tecellī sırrıdır: tecellīsüdür D. s. 234.

^{212b} zātındadır: canındadır D. s. 235.

215 Tārīḫ-i Ḥalvetiyye berzaḥı bir ṭurfe vādīdir

O vādiden daḥi taḥḳīḳ ideyim saña icmalā

Ḥaḳīḳīzāde Şeyḫ ʿOsmān ile çok ḥalvet itdim ben

Yedi yıl bir mezar içre çekerdim zıkr ile esmā

Daḥi on günde bir kerre yemek olmuşdı muʿtādım

İderdim zıkr [ü] tevḥīdi gehī cehren gehī ihfā

Mebādīde olan ḥālāt evāḥirde olub zāhir

Sulūk-ı seyr ile zāhir göründü mevṭın-i rü'yā

Muḥīṭ-i külli şey' zātın vücūdumda nihān itmiş

Vücūdı her vücūduñ bende taḥḳīḳ oldu taḥḳīḳā

220 ʿAyān oldı müşemmāsı kamu esmā-ı ḥüsnānıñ

Ezelden ʿilm iñen bu ʿaynıma sebḳ eylemiş ḥasnā

Yedi iklim ü dört güşe semāvāta el açmışlar

^{220b} Ezelden: Ezelde D. s. 235.

Ki her şey kendü rızķın ıtutmağa olmuş yed-i süflā

Semāvāta irer taķrīr ider Hāķķ emrini taķrīr

Yed-i ķudret ider teşhīr verir rızķın yed-i ulyā

Yaradılmış ne kim varsa eger ulvī eger sufli

Bularuñ haķķını ķuţbuñ yedinden Hāķ ider iĉā

Bu aşrıñ ķuţbu kimdir diye istifsār iderseñ sen

İşāret ilmine ālim iseñ ismi-durur ustā

225 Hālīlullāh olan bildi bu sırrını bilmedi Nemrūd

Yüzüdür *kün fekānın* kiblesi ķalbi-dürür muĉā

Mekānı lā mekāndır cilvegāhı Arş-ı Aĉzamdır

Ziyāsı āfitāb anuñ yüzünden aĥz ider şeybā

5^b Zamānında ne deñlü var ise erbāb-ı istiĉdād

Görürler ayn-ı Hāķķāni ile anı olur fermā

^{223b} haķķını: rızķını D. s. 235.

^{227b} fermā: meryā D. s. 236.

Zamānında zamānıñ ıııııı vāşıl olan  arif

G r r ıııııı y z nden h k m n  icr  eder y s 

Bu sırrıñ Őaıııı h l  g neŐden daıı ezhardır

Vel  h ff Ő olan g rmez g neŐ env rını c n 

230 G neŐ nur nı g rmek d idenin n runa mev  f dur

G z iñ kim olmaya n r  dinilmez d ide-i b n 

G neŐ n runı h ff Ő g rmemek n r-ı baŐardandır

Ne var h ff Ő g zi g rmezse yok Şemse zev l aŐl 

G neŐ n run arar h ff Ő g neŐ i re gezer ıırmaz

G neŐ t bına baımaıa mec li yok-durur y r 

Taşarruf  zredir ııııı-ı zam n  alemede  demde

H ıuñ iıŐ nını ııııı-ı zam ndır eyleyen baıŐ 

Birikdi c mleniñ c nı cem an ŐaıŐ-ı v ıııde

IrıŐ r ŐaıŐı v ııııden cih na ni met-i na m 

^{229b} env rını c n : elv nını ııııı D. s. 236.

^{232a} i re gezer ıırmaz: d im ııııı g rmez D. s. 236.

235 Nefesdir nefsdən neşr olur her tendeki cānā

Ḳamu ol bir nefesden münteşirdir eylegil izcā

Ki cānı cümleinin cemciyyet itdi kevn-i cāmi'de

Cemīci cānlara bil şahş-ı vāhid cānıdır ĩcā

Şu cān kim şahş-ı vāhid cānına āyine düşmüşdür

Hüviyyet şemsinüñ nūrı ile ḳalbin ider eyzā

İrerse bir nefesden cānına ol vaḫy-i Rabbānī

Seni irşād idüb ḳudret dili ol demdedir ĩmā

Kime kim feyz irişir feyz irer ol ān-ı dā'imden

Zamānıñ bāḫınıdır ān-ı dā'imden ider iksā

240 Bu çarḫ dōlabı dā'im ān-ı dā'im üzre devr eyler

Ki bir devrinde biñ şüret ile zāhir olur cānā

Ḳamu eşyāya ḫākim ān-ı dā'imdir zamān içre

^{235a} Nefesdir: Nefesler bir D. s. 237.

^{238b} dili ol demdedir ĩmā: dili der sana "mā-evhā" D. s. 237.

^{239b} bāḫınıdır: nāzır D. s. 237.

^{240b} bir: her D. , biñ: bir D. , cānā: cāzā D. s. 237.

Ki her mazharda zāhir ān-ı dā'im sırrıdır

İrer feyz-i vücūd a'yāna dā'im ān-ı dā'imde

Be-ğadr-i kâbiliyyet her vücūda neşr olur ĩhā

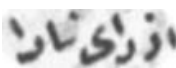
Dil-i insān-ı dānā cilvegāh-ı 'arş-ı a'zāmdır

O yüzden baħş ider bil ān-ı dā'im feyzini ifzā

Dil-i dānāda maħfi idi izhār eyledi zātñ

Ĥadīs-i *küntü kenzen* itdi bu ma'nāyı taşriħā

245 Dile bu dilde 'arifler dediler vādī'i Eymen

Bu vādīde işitdi sırr-ı Mūsā

Bedendir Vādī'i Eymen bu tendir bu dile mesken

Bu remzi fehm iderseñ sen oğurlar ismini büşrā

6^a Ĥudāvend-i cihāniñ cilvegāhı ħalb-i ādemdir

Girüb ol ħalbe şāhib-ħalbi bul ħalb ile irzā

^{241b} : eyā D. s. 237.

^{242b} Be-ğadr: Bi-ğadr D. s. 237.

^{245b} "izrāe nārā" Ateşi gördüğü zaman.

^{246a} Bedendir: Bu dildir D. s. 238.

^{247b} -: ħıl D. s. 238.

Ḥaḳa yol ḳalb-i ḳābil ḳalb-i dānāda yer itmekdir

Bu yoldan ğayrı yol yoḳdur Ḥudāya aḳreb ü aḥrā

Faṣl-ı ḳalb ḳalb-i dānādan baʿīd olmağa derler bil

Vaṣl-ı ḳalb ḳalb-i dānāya ulaṣmağa denir lafzā

250 Ne deñlü ḳalbi tavṣīf eylesem ṣerḥ ü beyān olmaz

Kemāl-i ḳalb kemālile degildir ḳābil-i ihṣā

Bir iki ṣūret ü māʿnā ziyā-baḥṣ ol ziyā-baḥṣ ol¹⁸

Özüñ bilmege ṣarf it ʿömrüñü var eyleme sekvā

Oḳursañ inkisārından

Şınıḳluḳ içre eylersin gönül āyīnesin iclā

Şınıḳ dillerdeyim der Ḥaḳ şınıḳ dillerde bul Ḥaḳḳı

Diyār-ı dil gibi ʿālemde yoḳdur dil-küşā süknā

^{249b} ulaṣmağa: eriṣmege D. s. 238.

^{251a} ziyā-baḥṣ: şafā baḥṣ D. s. 238.

^{252a} “innemā eşkü ve ḥüzni” Ben hüznümü yalnız Allah’a şikāyet ederim. ” (K:12/86)

Erenler şöhetinde behredār olmaq muqarrerdir

Şadākatle muḥabbetle iderseñ himmetiñ vālā

255 Esib raḥmet nesīmī būy-ı Raḥmānī irüb ḳalbe

Hevā-yı Hāḳ ḳalub ḳalbde fenā ola ḳamu ehvā

Hevā-yı Hāḳ sürer ğayrı hevāyı tārümār eyler

Vücūdandan ḫalāş ol dır bu vech ile virür fetvā

Hevādır cān-ı ʿāşık indürüb meyl itdireñ Hāḳ[ḳa]

Hevā-yı Hāḳḳa ʿārifler dediler aʿzam-ı meclā

Mişālen cevz-i bādāmiñ içinde mağzıdır maḫlūb

Murādıñ lüb ise ḳır ḳabını lübbüñ çıkar yārā

Hāḳıḳat lüb şerīʿat taşra ḳabın ḳır çıkar lübbüñ

İşāret ile bildirdim bu mazmūnu saña hāzā

260 Velī nā-puhte iken ḳırma ḳabiñ cevz-i bādemiñ

Ḳırarsañ ḫam iken lübbe zarar eyler ider irḫā

Ledünnî ʿilminiñ dersin verir ʿalbede hevâ-yı Hâk

Ne deñlü müşkiliñ olsa idersiñ andan istiftâ

Göñülde ʿalbede ile ʿalbede bilir şâhib-ʿayâr oldur

Zer-i hâliş ise ʿalbedeñ urur ol maʿnevî tamğa

O ʿalbede kim ola ʿulvî ola şıfatlarla

O ʿalbede ʿalbede dimezler ʿalbede olan ʿalbede denir memşâ

O ʿalbede kim ʿalbede ola anıñ ʿilâcî nâra girmekdir

Müdâmî âteş-i ʿaşk ʿalbede yana olmaya itfâ

265 Fenâ ola yanıp ʿaşk âteşinde mâsivâ-yı Hâk

ʿalbede eşyâda Hâkķı göre Hâkdan ede istihyâ

Ne yüze yüz urursa görmeye Hâkdan ayrı hiç

ʿalbede eşyâdan istimdâd ide feyz ola yar ana

Ki her şeyde Hâkķıñ bir varlığı var bātın u zâhir

Hâkķı haşır itme bir şeyde nitekim haşır ede tersâ

^{263a} O ʿalbede kim ola ʿulvî ola şıfatlarla: ʿalbede kim ʿalbede ola, memlu ola çirkin şıfatlarla D. s.239.

6^b

Rumûz-1 *semme vechullah* ile her şeyde nâzır ol

Ki her şey'i oğursın muşhaf u defter-durur a^czâ

Kelāmullāh-1 şāmit oldu bilgil ādemiñ ğayrı

Kelāmullāh-1 nāṭık şüret-i ādem-durur yārā

270 Kime kim Hâk müyesser eyledi ʿilm-i ledünniden

Hayat ābını kalbinde eder Hızr-1 zamān icrā

Kaçan bir çeşme-i āb-1 hayāta teşne-leb varsañ

İçib ol çeşmeden hayy ol ölümden kôrğma ol muhyā

Hızır dedikleri kalb-i zamāndır her zamān içre

Zamān[da] ān-1 dā'imde taşarruf üzredir arzā

İriş hızr-1 zamāna şor ledün ʿilminiñ esrārın

Beyān eyler saña hızr-1 zaman ihsān ider ma^cnā

Ledün ʿilmi odur kim kendü kalbinden ṭulū^c ide

Bu ʿilmiñ menba^cı Hızr-1 zamāniñ kalbidir anzā

^{268b} c^azâ kelimesi mecmu^cada şu şekildedir: maḥzâ D. s. 240.

275 ʿİlim kim şāhibiñ hayy itmeye n'eylerler ol ʿilmi

ʿİlim ol ʿilme dirler şāhibiñ ol ʿilm ide ihyā

Dinilmez ʿilm aña kim şāhibiñ ol ʿilm ide şeytān

Dinilir ʿilm aña kim şāhibiñ ol ʿilm ide monlā

Cevāhirle müzeyyen bir kaçırır bu kaçıdem kim

İçine gireniñ hākin ziyāret ideler havrā

Hāqıkat bu kaçıdem bir ʿarūs-ı nā-mekānıdır

Yüzünü açsa görsem dir felekde Zöhre-i zehrā

Ne deñlü nağme-sāzlık itse dir kim etme nā sāzlık

Yüzüm görseñ gider ʿaklıñ idersin şoñra vā-veylā

280 ʿUṭārid dir cemāli muşhafından bir elif yazsam

Nice yazsın yüzün göstermez ol bigāneye ciddā

Yüzün açsa bu nazmım kāhkülün iki bölük itse

Mu'anber bŷy bŷyından iriŷse cāna rŷh-efzā

İki kaŷ ortası ŷakŷkul-ŷamerdir āŷikār olsa

İki cānibde zŷlfŷnde yazılmıŷ ma'na-yı zŷlfā

Bu yŷzden bir rivāyet bir rivāyet itmedi aŷlā

Ne Muhyiddin, ne ŷadrŷddin ne 'Aṭṭār ŷ ne Mevlānā

Dŷrŷst idrāk ile bu nazma bir 'arif nazār ᷑ılsa

Hezār aḷsent o᷑urdu ol lisan-ı Ha᷑᷑ile ha᷑᷑ā

285 Bunuñ her beytiniñ zımnında bin me'āni ma'na(?) var

Bu ma'nā eyler *is᷑āt-ı izāfāt* ḥŷcetin ibrā

Bu manzŷme ha᷑ı᷑atde cem'ı-i 'ılme cāmi'dir

Velı ŷol ŷar᷑ ile ᷑ānŷnunu zab᷑ eyleye ᷑urrā

Ha᷑uñ zāt [u] ŷıfātı muŷhafıdır bil bu manzŷme

Okursan fehm idersen zab᷑ idersen fetḥ olur ma'nā

^{281b} bŷy-i: mŷyi D. , iriŷse: iriŷir D. s. 241.

^{283a} bir rivāyet bir rivāyet: biri bir āyet rivāyet D. s. 241.

7^a

‘Ulūm-ı evvelīn ü āhīrīn hep bunda derc oldı
Velī kânūnını zabt itmege mevķūf-durur bil hā

Sevād-ı a‘zam-ı vehm cāmi‘idir bu manzūme
Ki her beyti tılısm u ma‘nāsıdır *keşr ü lā yefnā*

290 Celāl ile cemālīñ hem kemālīñ muşhafıdır bu

Bu manzūme sevād-ı a‘zām oldı ma‘reke-ārā

Bu manzūme mu‘azzam bir sarāy-ı dīl-küşādır kim

Bir adı Hāķ katında bu sarāyıñ menzil-i vālā

Bu nazm ebyātınıñ her beyti bir beyt-i mu‘azzamdır

Bu beyte girmeyenler menzilidir dār-ı aḥķābā

Tamām ‘an ḥāme-i Ḥasan Ḥüsñī bin Şeyh ‘Alī sene 1282

^{289b} tılısm u ma‘nāsıdır keşr ü lā yūfnā: muḥsām ma‘nādır bir kenz-i lā yūfnā D. s. 242.

قال صدر الدين القنوي قدس سره في شرح احاديث الاربعين في شرح السابعة والعشرون ثبت عنه رسول الله
 صل الله عليه وسلم انه قال ان الزمان قد استدار كهيبة يوم خلق السموات والارض الخ حيث كشفه واضمح
 ضعا اعلم ان هذا الحديث يتضمن يتضمن اصولا من العلوم الالهية التي لا يطلع عليها الا الندر من الكمال
 منها معرفة بدر الدورة العرشية فاعلم ان الكلف الكامل افاد في هذا السر الكلي ان مبدوءة الدورة
 العرشية كان من طيزانه ومنه الى طوره او بعد الله الارواح السماوية والصور الاصلية الكلية المعينة في
 جوف العرش ومدة حكم هذه البروج الستة المسمى وعشرون الف سنة ومنه الحمل الى بروج السنبلة في الحكم
 صورة الف سنة ومدة اول دورة السنبلة بموجب الامر الالهي الموسى به هناك ظهور اليوم الانسان
 ومدة سبعة الاف سنة وبعث نبينا محمد صل الله عليه وسلم في الالف الاخير من السبعة وفي الاضواء
 البرزخية الجامعة بين احكام السنبلة وهو البرزخ المخصص بالافرة كما ما تذكر اهل التعاليم في البرج
 زانه الجدي فان النصف الاخير منها ممتزج بمخاضة الفصل المنقول كذا في البعث النبي صل الله عليه وسلم
 هو امتزاج الدنيا بالافرة كالصبح الذي هو في اول النهار الشروع ومنه الى طلوع الشمس نظر الزمان
 الذي هو من المبعث الى قيام الساعة فكما يزداد الوضوء بعد طلوع الفجر بالتدريج شيئا بعد شيئا كذلك
 ان ظهور احكام الافرة من هبة المبعث يزداد الى زمان طلوع الشمس من موعدها والى مثل هذا دورة
 الاشارة النبوية بقوله بعث انار الساعة كوانته سبق وغيره من الاشارة التي لا تخصصكم
 ثم قال في اواخرها لكم لا يتوهم ان زمان ظهور النوع الانساني محصور في سبعة الاف سنة لهذا
 انما كان يلزم انه لو لم يكن الاهرة واحدة وليس الامر كذلك بل مقصود النبي على انه سبحانه
 ونعالى اوجد في اول الدورة الكلية الامور المذكورة وعند انتهاء الحكم والامر الالهي الى
 السنبلة وقد يعجزها سبحانه ونوع بعض عباده فيعلمها وان لم يكن ذكرها انتهى ما قاله هو
 صدر الدين القنوي قدس سره وهذا الدائرة صورة الدورة الكلية في ميطرها الدورة العرشية

الدورة

الدورة والدورة الافلوكية المرشدة الالوهة دائرة هذا المائدة

18 19. Sofra. Sadreddin Konevî (k.s.) *Kırk Hadis Şerhi* adlı eserinde 27. hadisin şerhinde şöyle demiştir. Rasûlullah (sav)’den şöyle buyurduğu sabit olmuştur: “Zaman Allah Teâlânın gökleri ve yeri ilk yarattığı durumuna dönmüştür.” (hadis) Hadîsin işârî mânâsı ve tasavvufî yorumu: Hadîs, kemâl ehlinden nâdir insanların ancak muttalî olduğu ilâhî ilimlerin esaslarını tazammum

---

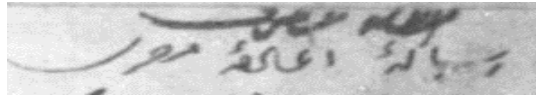
etmektedir. Bu esaslardan biri devre-i arşiyenin başlangıcını bilmektir. Bilesin ki keşf-i kâmil, bu sırr-ı küllî içinde devre-i arşiyenin başlangıcının mîzân/terâzi olduğunu ifade etmektedir. Allah Teâlâ terâziden balığa kadar semâvî ruhları arşın ortasında taayyün eden küllî ve aslî sûretleri icad etmiş/yaratmıştır. Bu altı burcun müddeti 21. 000 senedir. Oradan sümbüle/başak burcuna geçiş 50. 000 senelik hükümdür. Vahyedilen emr-i İlâhî mücibince başak burcunun başlangıcında burada insan türü zuhûra gelir. Bunun süresi 7000 senedir. Bizim Peygamberimiz Muhammed (s. a. v.) bu yedi binin sonuncu bininde ba's olunmuştur. Âhirete mahsus terâzî devri ile başak devri hükümleri arasını cem' eden berzaha âid cüzlerde burçlar konusunda bilgi sâhibi olanların anlattığı iki cesetlilik"vardır. Çünkü berzahın son yarısı, gelecek mevsimin/dönemin özellikleriyle karışiktır. Hz. Peygamberin gönderilme zamanı dünyâ ve ahretin imtizâc zamanıdır. Bu durum gündüzün başlama zamanı sayılan sabah vaktinin evvelinden güneşin doğmasına kadar olan zaman gibidir. Onun peygamberliğinin kıyâmet zamanına göre durumu bu vakte benzer. Nitekim fecrin doğuşundan sonra tedericen yavaş yavaş ışığın artması gibi Hz. Peygamber'in gönderilişiyle âhiret ahkâmı zuhûra gelmekte ve bu durum güneşin batıdan doğuşuna kadar artarak devam etmektedir. Buna benzer olaylara işâret eden Nebevî haberler de vardır. Nitekim Allah Rasûlü buyurur ki: "Ben ve kıyâmet çok yakın ba's olunduk. Neredeyse kıyâmet beni geçecek." Bir başka kavli-i Nebî de şöyledir: "Kişi ayakkabısının bağı ile konuşmadıkça kıyâmet kopmayacak."Hattâ kişiye baldırı, ehlinin kendisinden sonra ne yapacağını söyleyecek. Bir başka hadîs ise Hz. Peygamber'in işaretleriyle âhirzamanda insanların çoğunun cansızların, bitkilerin ve hayvanların konuşmalarını duyacağı haberlerini mutazammım bulunmaktadır. Bu asıl, dünya ve zamanın sırrını, ahret ve devirlerin sırrını, gök meleklerinin varlık zamanını ve zikredilen aslî sûretlerini Hz. Peygamber'in şeriat koymaya hâs risâlet ve nübüvvetteki hatmiyet sırrını, velâyet hatmiyyetini, nübüvvet-i mutlakanın hatmiyyet sırrını bundan başka anlatılması uzun gidecek ilim türlerinden daha başkalarını bilenlere hastır. Ancak insan nev'inin zuhûru zamanının yedi bin seneye sınırlı olduğu vehmedilmemelidir. Bir tek devreden başkası olmasa böyle olması lâzım gelirdi. Ama durum öyle değildir. Burada kastedilen, Allah Teâlâ'nın birinci küllî devrede zikri geçen şeyleri hükmi-i ilâhî ve emr-i ilâhî başak burcuna ulaştığında Âdem'i yarattığına dikkat çekmektir. Allah devirlerin sayısını ve onların başak burcuna ulaşmasını bilir. Ve bunu bazı kullarına öğretir. Onlar bunu anlatmasalar da bilirler. Sen de bunu bil! Burada Sadreddîn Konevî (k. s.) sözleri sona ermektedir. (Birazdan göreceğimiz) bu dâire (dairesele şekil), küllî devrenin sûreti (şekli, resmi) dir. Bu sûretin içerisinde devre-i arşiyeye (arş dairesi), devre-i eflâkiyye (felekler dairesi) yer almaktadır. Ve daire yıldızların dairesi ulûhiyet mertebesi ve bu sofranın dairesi bitdi.

8^b

19

9^a

İmdi kendi zevkimizde ahvāl-i haşrıñ ve emr-i me'ādıñ temşīli oldur ki cemi'i müşkiller insāna dört mertebe üzre ma'fūmdur. Biri budur ki eşyāda

¹⁹ El-Bedī õElif (°Akl-ı küll), Refī'ud-derecāt-dal (Mertebe-i cāmī'a), El-Cāmī'-mim(insan), El-Latīf-Be (cinn), El-Ḳaviyy-fe(melek), El-Muzill-ze(hayvan), Er-Rezzāk-ze (nebāt), El-°Azīz-şe(cemād), El-Mümüt -zı (Kür'e-i hāk), El- Muhyī(Kür'e-i āb), El-Ḳābız-se(Kür'e-i eşīr), El-Mubīn-dal(Felek şamer), El-Muḫşī-te (Felek uçarid), El-Muşavvir-ve (Felek Zühre), En-Nūr-tı(Felek şems), El-Ḳāhır-re(Felek meriç), El-°Alīm nun (Felek müşteri), Er-Rabb-lam (Felek zuhal), El-Muḳadder õre(Felek'ül menāzil)

baʿzı şeyler vardır ki, insan anı bilmekte bir kere görse veyā istese ne eyledigin bilir ve añlar. Tekrār anı iʿādeye ve suʿāle muhtāc olmaz ahsen eşyādır. Vücutlarında ve fıtrat-ı aşıyyelerinde taʿmīk-ı nazara muhtāc olacak daḳāyık-ı ʿulūm yoḳdur ve biri budur ki insan anı bilinceye degin nice kerre iʿādeye muhtāc olur tā ki ḫatırında reṣh(?)bulub bir daḫi iʿādeye muhtāc olmaya ve biri budur ki insan anı bir miḳdār bilmişdir. Nice kere iʿādeden soñra velākin daḫi iʿādeden henüz ḫazzı vardır. Zihninde ziyāde reṣh(?) bulmaḳ için bunuñ gibileri iʿāde mücerred kendi için degildir. Belki kendü fāʿidesi ve hem ḡayrılara ifāde için iʿāde ider ve biri budur ki insan anı nice nice iʿādeden soñra tekrar iʿāde itmekte kendinüñ aṣlā ḫazz-ı nefsi ḳalmamışdır. İʿādeden ḡaraż ancak āḫiri irṣād u taʿlim içindir. Nitekim Ḥazret-i Rasūl ʿaleyhisselām kerrāren ve merāren cehenneme girdügi gibi ki ḡayrıları ihrāc için olub kendiden taḳāzā ile olmadıgi gibi bu maḳāmıñ ṣāhibleri gerek aṣālet ile ve gerek verāset ile dünyāya cehl ile gelmezler. Heb ʿālim gelürler Ḥazret-i ʿİsānıñ, ʿaleyhisselām, beşikde söylediği gibi ve

كنت نبياً وادم بيضاء والطين²⁰ ḫadīsi ve evliyāʿı ʿazāmıñ niceleri dünyāya gelmezden evvel olan Vaḳāyiʿden ḫaber virdükleri bu maḳāmda olduklarındandır. Bunlar her ʿāleme geldükçe gerilerin unutmazlar ve bunlarıñ her ʿālemde seyr u sulūkları

سنة لذه الى الذرة في الذرات ، bunlar ṣarāb-ı nesīm-i sırf içmişlerdir. Bunlar ṣaḫpā-yı zāt-ı nūṣ itmişlerdir. Bunlar ṣehristān aṣlıdır ḳariyyede ṫurmazlar. Bunlar taḫt-ı ussīleridir. Ehl-i ḳariyye bunlarıñ raʿiyyetidir ve bunlar dāʿimā ḫamr leb-i āb-ı cānān ile seyr eylerdür

البيت

الاعقب cāmın ṣāf içenlerdir ve bunlar ʿazāb-ı dāʿim içinde derler ki

اعذب من كل عذاب bunlar bir derd içindedirler ki her iniltileri lezzetine yüz biñ dürlü dermān-ı muʿādil olamaz nitekim Ḥazret-i Şeyḫ-i Ekber ḳuddus-ı sırra buyurur:

²⁰ “Ādem su ile çamur arasında (balçık durumunda) iken ben peygamberdim.”Hadis, Mehmet Yılmaz, *Kültürümüzde Ayet ve Hadisler (Ansiklopedik Sözlük)*, İstanbul: Kesit Yayınları, 2013, s. 397

فَيُجْلِبُ مَرَّةً لِمَرَّةٍ بِالْمَعْرِفَةِ أَنَّ الْعَارِفَ فِي رَاهَةِ لِدَوْلِهِ بِلِهُوَ شَدَّ عَذَابًا مَرَّةً كُلِّ الْهُدَانِ أَشَدَّ لِبِلْدَانِهِ

الانبياء

125

bunlarıñ bir vaqitlerine cemīc māzī ve müstaqbel virirdim ele gireydi ve derdleriniñ bir zerresine cemīc rahatımı terk iderdim bulunaydı amma neyleyim ve kime yalvarayım **بِذَا وَكُنَّا وَقُفَا نَفْخِي مَقْصِدًا** dan gerü kaldıq. Yine şadede gelelim imdi müşkül ne kadar aşab olursa ‘arifiñ ‘azābı ziyāde olur amma fetḥ olduqda lezzeti ve şafası āsānlıq fetḥ olandan az‘af-ı muzā‘af olur zīrā dürr-i meknūn şadefde olur ve şadef deryā dibinde olur herkesiñ eli irmez ki taşra çıkara ve çıkarmağ hayli zahmet ister ammā kaçan çıksa her biriniñ pahāası on ölçek gökçe boncuk bahāsından ziyāde ider bir daḥi tafşil idelim ola ki bir hoşça fehm olaydı. Meşelā şol sālİK ki i‘ādeye muḥtāç ola ibtidālarında tīz tīz i‘āde ider ki ḥātırında birleşmediginden ve ma‘rifeti az olduğundandır amma ma‘rifeti ziyāde olduğça gönlünde ziyāde eglenir ve ma‘rifetiyle lezzetlenir ve yine ol mes’eleniñ bir yüzden daḥi bir müşkülü zuhūr ider. Bu bir şüretle yine i‘ādeye muḥtāç olur ve ba‘de’l i‘āde ḥātırına ‘urūc idüb yine zihninde anı mülāḥaza ider ve tefekkür idüb temeyyüz idemeyüb berzahda **البيد** nice zamān mürūrunda ol ma‘lūmede tekrār bir āḥer yüzden bir müşkül daḥi açılır yine i‘ādeye muḥtezā olub bir āḥer ‘ibādet ile yine i‘āde ider hersoñra geldikçe evvelkiden ziyāde ḥātırāda eglenir. Lezzeti kadar ve lezzeti ma‘rifeti kadardır. Ḥāzret-i İdrīs ‘aleyhisselām berzahda dört biñ yıl tırub yine şüret-i İlyāsda maḳāmıñ tekmīl için geldiği gibi tā şol kadar gelür gider ki ol şey’ **كَمَالِهِ** kemāl-i ma‘rifet-i tām ile ve kemāl-i ma‘rifetiñ iki ‘alāmeti vardır: Biri oldur ki ol şey’in şüreti münāhib ola ba‘de ol şey’ **مَعْرِفَتِهِ** itlāq-ı ḥaḳ ile bilinib muḥtāç ola

¹²⁵ Cahiller zannederler ki veliler rahatlar ancak onların azabı peygamberlerden fazladır.

فَالِدَا اللَّهِ وَالْإِخْوَانُ كَمَا هُوَ اللَّهُ وَلَمْ يَكُنْ

yüz göstere imdi şol sâlik ki nice kere i'âdeye muhtâç ola evvel i'âde kıymeti şıgarıdır. Âhîr i'âde ki gönülde şürette münâhib ola kıberîdir mâbeyninde olanlar kıymette vasâfîdir sırrı bundanziyâde keşf itmek olmaz. Zîrâ keşfi haramdır. İşte bu fakîriñ itikâdı ve mezhebi budur. Gerek tenâsühîye haml it ve gerek hulûlîye haml it ve gerek ibâhîye ve gerek ittihâdiye haml it, 'ârifler Allâh mezhebindedir. İşte Allâh mezhebi budur nefsiñden Rabbiñe tarîk vâzıhdır vesselâm

على من التبغ المحض خذ الرسالة بعونه الخدا Niyâzi

taht-ı bâde naqtı oldı 'alîniñ sırrına olalı mahrem

9^b

[4]

fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/ fâ'ilün

- 1 Bu risâle hoş olubdur hayret ehline delîl
Şerbet-i gaybdır içerise hayât bulur 'alîl
- 2 Mışriyâ âb-ı hayât elfâzınıñ bu târihî
Akdı gūyâ bezm-i cennet içre âb-ı selsebîl

[5]

Goft Vahdeti*

mefāʿilün/mefāʿilün/mefāʿilün/ mefāʿilün

- 10^a 1 Ben ol nuḡkı muʿallāyam ki geldüm şekl-i insāna
Zuhūr için tenezzül eyledüm bu kân-ı imkânâ
- 2 Hüruf u lafza şavt oldum maʿâniden haber vird
Egerçi şıgmazın her giz beyân u naşş u tibyāna¹⁸²³
- 3 Kelām-ı fazl-ı Yezdānem ki ʿayn-ı kuvvet-i zātam
Baña inkār iden inkār ider elfāz-ı Qurʾānâ
- 4 Tenüm kıatında Sımurğun mekânı zâhir olmuşdur
Otuz eczâsı Qurʾānuñ gelelden ʿayn-ı aʿyāna
- 5 Tılısm-ı genc-i Mevlâdur egerçi cümle-i eşyâ
Zahîrüm mazhâr-ı küldür vücūdum taht-ı şâhâne

* Yılmaz Öztürk, 17. *Yüzyıl Şairlerinden Dimetokalı Vahdeti'nin Divân'ının Tenkitli Metni*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2006, s. 113-114.

^{1a} ben -M : men D. s. 113.

^{1b} kân -M : hod D. s. 113.

^{2b} şıgmazsın -M: şıgmazam -D. s. 113.

^{5a} kenc -M: kenz D. s. 113.

6 Huṭūṭ-ı vechüme gel baḡ ki ḡaṭṭı dest-i Mevlādur

Bu ḡaṭṭı fehm iden inkār ider mi sırr-ı Yezdānā

7 Kelām-ı Ḥaḡḡıle ālūdedir bu Vaḡdetī her dem

Tenezzül eylemez aṣlā o ʿārif ʿaḡl-ı izʿāna

[6]

Goft Şāhidī

fāʿilātün/fāʿilātün/fāʿilātün/fāʿilün

1 *Künt-i kenz* esrārını fāṣ etmegiçün Zülcelāl

Virdi ḡübānı cihāna gün gibi rūṣen-cemāl

2 Zātını insanda esrār eyleyüb evṣāfını

Zāhir itdi şūretinden gösterüb sunʿı kemāl

3 Ādemi maʿnīdürür maʿşūḡ-ı ʿuşṣāḡıñ velī

Naḡṣ-ı şūret daḡı ḡoṣdur kim ider defʿi melāl

^{6b} fehm iden inkār ider mi: oḡuyan ʿārif iriṣdi D. s. 113.

^{7a} Kelām-ı Ḥaḡḡla (?): İnnā'llah ʿāyetin ṯāñ mı oḡursa D. s. 114.

^{7b} Tenezzül eylemez aṣlā o ʿārif ʿaḡl-ı izʿāna: Anı fehm eylemez zāhit ki gelmez ʿaḡl-ı izʿāna D. s. 114.

4 Ğārifī ħūbānı dām idenmiř ol řayyād-ı kūr
şayd ider Ğuřřāķı dā'im Ğarz ider ğunc-i zülāl

5 řāhidi bu sırrı pinhānı inen fāř itme kim
Meh münīr olsa ider şems anı ğayretten hilāl
tamam

[7]

Goft řamtī*

fā'ılātün/fā'ılātün/fā'ılātün/fā'ılün

1 Kāmetī yāre Ğaceb mi zāhidā dirseñ elif
Rāstī ma'nā budur hergiz degildir muħtelif

2 Ğāřıķa řa'ın eyleme meyĥāne künci[n]de ğörüb
Vaĥdet-i Ĥaķķa eger oldunsa zāhid mu'terif

3 Ĥalkı Ĥālıķdan cüdā fehm itdi řeytānırracım
Vech-i insāna sücüd itmekden oldı münĥarif

---

* Bu Divān ile ilgili herhangi bir bilimsel Ğalışma bulunamamıştır.

- 4 Şūfi sen alvetde  uzlet itdiň ise berzađı
Nice m ddet meygede k nci[n]de olduğ mu tekif
- 5 *Men  aref* sırrını fehm itseň  aceb mi Őamtiy 
T c-ı kerremna ile olduk cihanda m n arif

tamam

[8]

G zel-i Niy zi*

mef il n/ mef il n/ mef il n/ mef il n

- 1 Ayağı tozını s rme  ekelden g z me c nım
G r n r oldu g zime o m h-ı vech-i c n nım
- 2 Ni  n sevmeye c n anı ki anda buldu c n nı
Yığıldı  al a-i k fr m yapıldı d n   İm nım

* M. Efdal Emre, Niy zi-i Mısr  Div nı ve Şerhi Tanrı Erinin Sırları, Gelenek Yay. , İstanbul, 2012, s. 316-320.

^{1b}G r n r oldu g z me o m h-ı vech-i c n nım : G r n r oldu her g hi g z me veğhi c n nım D. s. 316.

^{2b} Yığıldı  al a-i k fr m yapıldı d n   İm nım: Yığıldı  al a-i fikrim yapıldı d nim İm nım D. s. 317.

3 Bilüb şem[s]-i vechullāhı kamerde sezdim Allahı
Fenāyım Hāḫda billāhi ne bilüm ḫaldı ne yanum

4 Çü bildim cümle Hāḫ imiş arada ğayrı yoḫ imiş
Be-küllü anda ğarḫ imiş ne ben varım ne ʿirfānım

5 Buluşdı cānile bu ten bu mülki itdiler seyrān
Niyāzī görinen ol ben ki ancaḫ o bile cānım
tamam

[9]

Ġazel-i Sezāyī Sulṫan Tahmīs-i kenzi[y]i nātūvān*

fāʿilātün/fāʿilātün/fāʿilātün/fāʿilün

10^b I Şabr it ey cān bülbulü Allah bir yüzden daḫi
Gösterir idi gülü Allah bir yüzden daḫi
İrgirür rızḫa mālı Allah bir yüzden daḫi
Şād ider ğangīn dili Allah bir yüzden daḫi

^{3a} Bilüb şem-i vechullāhı ḫamuda sezdim Allahı M. : Çü bildim veḫi cānānı ḫamuda sezdim Allah'ı D. s. 318

^{3b} billāhi: vallāhi D. , (?) M. :zātım D. s. 318.

^{4a} Çü: Ki D. s. 319.

^{5a} Buluşdı: Bulundu D. , canla bir ten: bir ten ü bir can D. s. 319.

^{5b} Niyāzī M. :Niyāzīden D. , ki ancaḫ ad ile cānım M. : ancaḫ ad ile şānım D. s. 319.

* Ali Rıza Özuygun, Hasan Sezāyī'nin Hayatı, Edebi Kişiliği, Eserleri, Divānı'nın Tenkitli Metni ve İncelemesi, Doktora Tezi, Erzurum, 1999. Divanda bulunmamaktadır.

Feth ider her müşkülü Allah bir yüzden daği

II Lütf-i Hağ peymānını mey itdirür bir gün bize [hū]

Bezm-i ğam nālānını ney itdirür bir gün bize [hū]

Murğ-i dil ilhānını hayy itdirür bir gün bize [hū]

Vādi-ı hicrānını tayy itdirür bir gün bize [hū]

Gösterir ser-i menzīli Allah bir yüzden daği

III Ārif-i billāh iken ālemde oldum dirīğ

Kūşe kūşe bāb bāb gezdim kamu gün belīğ

Hālime raħm itmedi kimse görüb böyle şadığ(?)

Her kime kim arz-ı maḡlab eyledim itdi dirīğ

Verdi maḡşūdum velīyullah bir yüzden daği

IV Rāzī ol kan ağıladırılarsa saña özden eger

Çıkma rāh-ı Hağdan çıksañ iki gözden eger

Ṭur rızā bābında fehm itdiñse bu sözden eger

Çekme ğam-ı zulmet görünse saña bir yüzden eger

Arz ider nūr-ı Celīlullah bir yüzden daği

V Kenziyā şemsiñ öñince reşk ider her zerre baķ
Katre-i nāçiz iken kaʿr-ı şadefde dürre baķ
Cān gözüñ aç on sekiz biñ ʿāleme bir kere baķ
Nev-be-nev derkārdır ʿālem Sezāyī sırra baķ
Her işüñ işler belī Allah bir yüzden daķı
tamam

[10]

Mersiyye-i Şāh-ı Kerbelā*

fāʿilātün/fāʿilātün/fāʿilün

I Ey şehīd-i Kerbelāya ağlayan
Ağla matemdür Muħarremdür bu gün
Āteş-i ħasretle sīne dağlayan
Ağla matemdür Muħarremdür bu gün

II Sīnede serde gerekdür dağ ola
Kānlu yaşın dīdede ırmağ ola
Ger dilersen menzilüñ uçmağ ola
Ağla matemdür Muħarremdür bu gün

---

* Özuygun, *age*, s. 301.

III Gice gündüz ey Muḥammed ümmeti
İdelüm cān-ı Yezīde laʿneti
Diriseñ ire saña Ḥaḳḳuñ raḥmeti
Ağla matemdür Muḥarremdür bu gün

IV Kimdür ol şāh-ı şehīd-i Kerbelā
Nūr-ı çeşm-i Murtaẓā āl-i abā
Ebb ü ceddidür ʿAlī hem Muştafā
Ağla matemdür Muḥarremdür bu gün

V Her seher şanma şafaḳla şebnemi
Añdı ḳan ağlar felekler ol demi
ʿĀlemi tutdı Ḥüseynüñ mātemi
Ağla mātemdür Muḥarremdür bu gün

VI Çār-yār ile Muḥammed ey saʿīd
Oldılar tesmīm ü zaḥmıla şehīd
Ḳıydılar raḥm etmeyüb bunca yezīd
Ağla matemdür Muḥarremdür bu gün

II^b Son mısralarda eyzān ibāresi bulunmaktadır.
V^b ol M : her D. s. 301

VII Ey Sezāyī bilmiş ol şāh-ı Hüseyn
Cümleye sevmekdür anı farz-ı ʿayn
Şeksüz ehlullāh oldı nūr-ı ʿayn
Ağla mātemdür Muḥarremdür bu gün

tamam

[11]

fāʿilātün/ fāʿilātün/fāʿilün

1 Bu cihān ḥalkında vardır hep gönül
Herkesiñ gönülü ammā bir degül

2 Bir gönül bütḥāne olmuşdur hemān
Dīn ü ĩmāndan görünmez hiç nişān

3 Bir gönül var ki ol ʿarşullāhdır
Şerḥ olunmaz bir ulu dergāhdır

tamam

---

^{VIc}yezīd M. : ʿanīd D. s. 301.

Dk.

Fuḡarā göñüle her kim doḡına

Uḡrasın s̄nesi Allah oḡına

[12]

Hāzā sulūk-nāme-i Ḳabūlī

an-baḡr-i hezec-i maḡzūf

Der-beyān-ı sebeb-i telif-i makālāt*

fāʿlātūn/ fāʿlātūn/ fāʿlūn

11^a 1 Beda' kıldım makāla besmeyleyle

Ḥamd Ḥaḡḡa Rasūle ṣalveyleyle

ʿİyāl ü āle kıldum hem selāmı

Daḡi cāndan añub dü-deh imāmı

Daḡi pīrān andum ben tamāmet

Niyāz idüb ṭalep ḡıldum ināyet

* Selāmi Şimşek, *Edirneli Şeyh Kabūlī Mustafa Er-Rıfāī Hayatı, Eserleri ve Tasavvufî Görüşleri*, II, Edirne Valiliḡi Kültür Yay. , İstanbul, 2013, ss. 80-85.

^{1b} ṣalveyleyle M. : salāt eyle D. s. 80.

Elā ey ʿāşık u şādık şımāḥun

Bana tut kim şafā-yāb ola rūhuñ

5 Sebep nʿoldu işit sen bu maḳāle

Muḥabbet kııl imāmāna Rasūle

Ṭoḳuz sālī nebīniñ hicretinden

Daḫi biñ iki yüz zammet sinīnden

Sıyām ayının on dördü tamāmet

Şalāt-ı magribe oldu iḳāmet

Teveccüh eylemişdüm zāt-ı pāke

Tazarruʿla özüm dönmüştü hāke

Gözüm aldı benim ihtiyār-ı ḫāb

Revān oldu ikisinden daḫi āb

10 Başıp gaflet derūnum nā'im oldu

---

^{3b} ināyet M. : i'ānet D. s. 81.

^{4a} kulaḳ ma'nasındadır M.

Teħarrikden vücūdum sālīm oldu

Daħi şāfī olup mirʿat-ı rūhum

Açıldı bāb-ı gaybdan çün fütūhum

Baña bu kez ayān oldu Muhammed

Ṭutup cümle cihānı nūr-ı Ahmed

Daħi yārān bir kaç ber-ā-ber

Ali yanınca yürürdü ser-ā-ser

Bu sunʿ eyleyüb kıldum kıyāmı

Nebīler hātemüñ görüp imāmı

15 Kıyām üzre elim bağlayu ṭurdum

Cevāb eyler diyü ben hāzır oldum

Kelām için dehānı çün açıldı

Lisānından lʿal yāķūt saçıldı

^{14a} Bu sunʿı eyleyüb M. : tevāzuʿ eyleyip D. s. 81.

Dedi *kellim sulūkek* yā Qabūlī

Nihān oldu hemān-dem Hāk Rasūlū

Daḳīka geçmeyüb kendime geldim

Ṭogan nuruñ ‘ayān şavḳını gördüm

11^b

Şenālar eyleyüb Hāk hazretine

Hezār tekbir getirdüm ‘izzetine

20

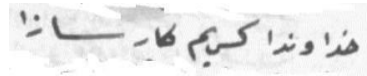
Daḳi biñ kez şalāt itdüm Nebīye

Vaşiyyü’l Muşafā olan A‘līye

Açıp destim niyāz için Hüdāya

Ṭutup yüzüm dedim ol pür-vefāya

İlāhā pādişāhā bī-niyāza

Şalāt olsun hezārān Muşafāya

Daḳi yāri A‘liyyü’l-Murtazāya

‘Iyāl u āline kılıgıl selāmıñ

İdüb şād ruhlarıñ dü-deh imāmıñ

25 Ve pīrim mürşidim Seyyid Rifā‘ī

Ki bildirdi baña bu a‘lī cāhı

نَفْسٌ رَوْحُهُ وَارْحَمُ بِطَفْلِكَ

وَلَوْ أَنَّ قَبْرَهُ بَابٌ بِنُورِكَ

Selām eyle hezārān şād hezārān

İlāhī şād idüb rūhuñ be-her-ān

Delālet eyleyen üstādımın hem

نَفْسَتِ rūhunu yā Rab be-her-dem

Daği şād eyle rūhuñ āl-abānın

Selef hāzır muḥibb ü ḥānedānıñ

^{29a} Vezin gereği āl u abā kelimesi āl-abā şeklinde yazılmıştır.

30 Dağı bu ađķāruñ ķalbim küşād it

Dü-ālemdede beni izzetle şād it

Baña bīat idüb elim tutanlar

Muĥabbet eyleyüb ĥuşça baķanlar

Ķılan ĥidmet baña olub iyālim

Bilümden ilme evlādım ve ālim

Ķalālette ķalup ĥor olmasınlar

Girip řāmu odunda yanmasınlar

Baña ķıl anları mahşer refīķi

Cemāliñ nūruna garķ it ilāhi

35 Ebim ümmüm dağı ceddāt u ceddım

İlāhī mağfiret bahrine şaldım

^{30a} Dağı bu ađķarıñ: bu ahkar bendenin D. s. 83.

^{30b} beni izzetle şād et: rifat u uzlete şad et D. s. 83.

^{31b} Muĥabbet eyleyip ĥuşça baķanlar: vücūdun nār-ı aşķ içre

^{32ab} Dağı ĥizmet kılıp olan iyālim / Müselsel sulb u evlādım u ālim D.

^{33b} Girip řāmu oduna yanmasınlar M. : Visālından ebed dūr olmasınlarD. s. 83.

^{34a} -D.

Niyāzım çün tamām oldı İlähā

Çekip gülbang velīler şāhı şāha

Çılup emr-i Resüle imtişāli

Şurūf itdüm beyāna bu maķāli

İdüp iftār qalem aldum elime

Teveccüh eyleyüp qalb-i selīme

Şadef agzuñ açub dūrler döküldi

Qaranu giceden nūrлар seçildi

40 Bezirgānem metāım sūqa sürdüm

Bahāsı zer degildir cāna verdim

Geçen cāndan alır işbu metāım

Bulup bābıñ açar hışn ü qılāım

12^a Seven cānıñ bu sūqa girmesünler

Harīdārız diyüb ögünmesünler

^{38b} qalb ü selīme M.

^{40a} ← M.

Sulūk erbābına cevher dūrür bu

Göñül gözüne nūr u ferdir bu

Demişler gerçi ehlullāh evāi'l

Sulūk haqqında biñ dürlü mesāi'l

45 Ne haddim anlara tanzīr idem ben

Ɔılıp anlar işāret söyledim ben

Didiler vaqtidir Ɔılığıl beyānı

Ɔayānen söyle kim geldi zamānı

Bilinsün münkirāndan gizlenenler

Rumūzātdır evāil söylenenler

Olub me'mūr erenlerden bu bende

Ɔayānen söyledüm yirlü yiründe

Anunçün bu makālim bī bedeldir

^{43ab} Sülūk erbābına bu bir güherdir / Gönül gözün küşāya nūr u ferdir D.

^{48a} māmūr M. : me'zün D. s. 84.

Şanasın dür içinde bir faldır

50 Ki her tavrıdan alıp ben bir ʿalāmet

ʿAlāmet kim olur tavra nihāyet

Sulūkumda ne kim gördüm işāret

Küşūfāt u rumūzātıdan tamāmet

Getürdüm dile ben kıldım hikāyet

Velakin ihtişār itdim be-gāyet

İşidenler riyāzın itmesünler

Niyāzımdır haķıķat diñlesünler

Riyā ehli degilüm çün bilir Hāk

Riyādan geçmişim billāh muhaķķaķ

55 Tārīķat ehline bu bir mişāldır

Kelām-ı enbiyaya imtişāldır

49b Şanasın M. : sana sengim D. s. 84.

53ab - D.

54ab - D.

55ab - D.

Cevāb uzanmasun diñle maķālem

Yazam ŧimdengerü ben ħasb-i ħālim

Ne yüzdendir sülükum Ĥaķķa añla

Bana ver gūŧ-i cāniñ ħoŧça diñle

Alup ħibret benim sözlerimden

Bulur Ĥaķķı gelen er izlerimden

İziñ bellü degil dirseñ cihānda

Bulur anı kimiñ var aŧķ cānda

60 İzim bilmek dilerseñ cāñ-ı dilden

Özüñ ħul it göñül al mürŧidinden

Ṭaleb it ol velīden sen necātı

Ki ola sīretiñ ādem ŧıfātı

---

^{56a} cevāb: kelām

^{56b} ħasb ü ħālim M.

Sever ʿaşkı olanlar evliyâyı

Bulur onlar gürüh-ı aşfiyâyı

Muhabbet kııl derûnı evliyâya

Ḳabûl itsin seni ol bi'l-velâye

12^b

İçürsin kevşeri destü'l ʿalîden

Ḳıluben zümre-i şâhü'l-velîden

65

Bu kez Ḥaḳḳı görün günden ʿayâne

Görüp izim olur bellü beyâne

Daḫi ümmet olursun Muştafâya

Alur lâ-büd seni tahte'l-livâya

Sülükum naḳle geldi şimdi nevbet

Hemân inṫâḳ ide ol Rabb-ı ʿİzzet

62a Sever ʿaşkı olanlar evliyâyı M. : seven cān u gönülden evliyâyı D. s. 85.

62b onlar M. : āhir D. s. 85.

63a Muhabbet kııl derûnı M. : muhib ol sen daḫi D. s. 85.

66a -D

Baħr-i Hezec-i Sālim Der Beyān-ı Sulūk-ı Şeyh Muştafā Kābulī Er Rufāī
El ʿAlevī

Kad-Zıkr-i Mā-Vaķāʿi Fī Sulūki Mine'r Rumūzāti El İlhāmāt vel Vāridāt
vel küşūfāt ül Muʿteberāt*

mefâ ʿlün/mefâ ʿlün/mefâ ʿlün/mefâ ʿlün

1 Ğarīb-i kenz-i maħfīyem sefer kıldum diyārumdan
Urub maʿşūķumuñ terkiñ cüdā düşdüm cenānumdan
Gelüb ervāh-ı tecrīde maķāmum oldı evvel şāff
Elest şorıldı çün Hāķdan işıtdüm gūş-i cānumdan

Belī yā Rab cevāb virdüm suāliniñ hıtāmında
Yazıldum levhe mü'min ben kılub iķrār İlāhumdan

Baña bir kāse sundılar şarāb-ı ʿaşķ tamām içdüm
Oluban sekr-i şeydā hem firār itdüm maķāmumdan

* Şimşek, *age*, ss. 86-96.

^{1a} kenzel M.

^{3a} virdüm M. : itdüm D. s. 86.

^{4a} Bana M. : Bu dem D. , tamām M. :bana D. s. 86.

5 Felek seyrānına girdüm nice demler ü müddetler

Semavāt intizām buldı fulūke

Burūcāt buldılar zīnet ʿayān olub hezār kevkeb

Nice hikmet beyān oldı feleklerde güzārumdan

Girüb çarha kılub devrān nizām baḥşeyledüm ḥalka

Hezār nā-puḥte puḥt oldı benüm devr afitābumdan

Gelüp bāda esüben her taraf ḥalkı kılub iḥyā

Hezārān mülk daḥi efnā olub aḳvā-yı bādumdan

Dönüb ıgyām olub bārān iletdüm cümle eşyāya

Olub merzūk hayāt buldu ʿavālim cümle ābumdan

10 Ḳalub maʿdende eglendüm tamāmen ḳahḳarā devri

Binā olındı mescidler ve büt-ḥāne ḥicārımdan

---

^{5b} Semavāt: sebāt

^{8a} ḥalkı kılub iḥyā M. : sū sū zū'l ervāḥa ḥayat verdim D. s. 86.

^{8b} Hezārān mülk daḥi efnā olub M. : Hezār nā puḥte puḥt oldı D. s. 86.

^{9b} hayāt buldu M. : senā kıldı D. s. 86.

Cemādāta irişdüm çün cevāhir cinsine girdüm

Sülüküm irdi mercāna ħalāř buldum ʿazābumdan

Nebāta çünki yol buldum hezār demler bu devr içre

Geçürüb oldılar merzūk behāyimler nebātumdan

Nebātım intihāsında bahār tezyīn olub eřcār

Şafā kesb eyledi ʿālem naĥıllarde semārumdan

İnüp āb u gile girdüm ʿanāşır baġladum anda

Bu hāl üzre daġı göçdüm hezārān aşıyānumdan

15 Nihāyet devr-i hayvānī sulükumda kılup iġdām

Tecellī eyledi taĥvīl fūrūs aġmer şifātımdan

Ĥulāşa bunca yüz biñ sāl geçürdüm iş bu dehr içre

Hezār ħarye medāyinler ħarāb oldı mekānumdan

13^a Eger bi'l cümle şerġ itsem ħalem olsa bütün taġlar

^{11b} buldum M. : oldum D. s. 87.

^{12b} merzūk M. : iġyā D. s. 87.

^{15b} esb ü fūrūs M.

^{15b} şifātımdan M. : simātumdan D. s. 87.

Bahirler hep midād olsa qurur qalmaz kitābumdan

Anı ʿarīf bilür hācet degüldür çünki tafşīle

Anunçün iḥtişār itdüm *f'efhem v'eti rāhumdan*

Bu kez bir şehre geldüm ki ḥarāmī toḫtolu anda

Didüm yā Rab ʿaceb bundan ümīd var mı ḥalāşumdan

20 Bu şehriñ cümle ḥalkı heb tecemmüʿ eyleyüp geldi

Beni aḡyār bilüp heftād bend urdı kuşāgumdan

Hezārān zārлық kıldum teraḥḥum itmedi bir kes

Şanasın āsmān dıtrer benüm āh u fiḡānumdan

Firār itmek diler göñlüm velākin perr ü bālüm yok

Ḥaberdār olmadum aşlā daḡi ben şāh- rāhumdān

Harāmīler firar qaşdum tıyub andan getürdiler

Ne var lezzāt-ı nefsanī şafā şehvet mezāqumdan

Hevāyı nefse aldandum geçürdüm bir nice eyyām

Halāş olmak için lākin aradum h̄ile s̄azumdan

25 Baķup gōrdüm ki bir tedbire muhtāc bu ħarāmiler

Didüm bir özge kār olmaz biraz bunda ķarārumdan

Tefekkür eyleyüp gōrdüm ħalāş olmak delil ister

Velākin bir ħaberdār yoķ benüm gönlümde rāzumdan

Duāya dest açup bu kez cānānumdan niyāz ittüm

Delil gönder ħalāş kılsun bu ben nāķar zāħmdan

Garibem ķāresüz ķaldum esirem dest-i aḫdāda

Mededler ķıl ʿalimsin sen benüm bī ķāre hālümünden

Terahħum eyleyüp şāhum niyāzum ķün ķabül oldu

Baņa bir er zuhūr itdi özi evlād-ı Hāşimden

30 Didi gel ey veled ķünkim ħalāş olmak dilersin sen

Yüzüm sürdüm huzūriņa geķüp cān ile bāşumdan

^{24b} s̄azumdan: zārımdan D. s. 88.

^{26b} gönlümde rāzumdan: dilde nihānımdan D. s. 88.

^{27a} cenānumdan M.

Özüm teslīm kılup aña ricāmend olduğum hâlde

Baňa bir nuşhı pend itdi qabül itdüm cānānumdan

Mürīd oldum irādetten geçüp teslīm-i şeyh oldum

Anuñ zātıñ eyā bir kez diriğ itmem hayālümnden

İtāat eyleyüp emriñ eger qavlen eger fiçlen

Yüzüm döndürmedüm aşlā cefāyı ihtiyārumdan

Terahhüm eyledi ol zāt virüp ālāt u esbāblar

Mehīb oldum görüp qaçtı harāmīler silāhumdan

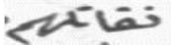
35 Dağı bir seyf idüp teslīm ucı tā ʿarş-ı aʿlāda

Çalup bir kez hālāş buldum harāmīden ribātumdan

Boşaldı bendlerüm çünkim harāmiyle girüp harbe

İkāmēt olmayup mümkün firār itdüm kıtālümnden

Varup İslāmbola ʿarż eyledüm hālüm bu kez şāha

 cevāb oldı bu demde pādīşāhumdan

^{31a} kılup: idüp D. s. 88.

^{32b} Anuñ zātıñı eyā bir kez: Cemāl-i zātını aşlā D. s. 88.

^{33a} emriñ: şeyhe D. s. 88.

Girü ʿavdet kı lup geldim Hicāzı büsbütün şardum

Ahālisi düşüp havfa benim bu kez cihādumdan

Bu kez de olmayup fetḥi müyesser çün hacıl oldum

Harābe ihtiyār itdüm geçüben külli vārumdan

13^b 40 Biraz eyyām mürür itdi seyāhat eyledüm Mışra

Baňa imdād ider begler diyü zann u gümānumdan

Cevāb itdi baňa şeyḥ-i beled benden ümīd itme

Ki zīrā eylemem me'mül-i ḥıdmet ben ceşş u ālümünden

Kı lup Bağdada ben ʿazmī varup dergāh-ı vālīye

ʿAsākır eyledi taʿlīk kemāl-i iltimāsumdan

Şorub şehr-i Hicāzı çün mükemmel eyledüm taşşır

Zafer-yāb olmadum bu demde fetḥe ictihādumdan

Nidā-yı ircıʿi geldi bu dem gūşuma hātifden

^{38a} kı lup: idüp D. s. 89.

^{38b} düşüp havfa benim bu kez: melül oldı düşüp havfa D. s. 89.

^{39a} kez de: demde D. s. 89.

^{43a} Sorup: Gelüp D. s. 89.

Didüm daʿvet degül illā mededdür Kird-gārımdan

45 Kılıp ricʿat Medīneye Muhammeden niyāz itdüm

Alup enşārlar imdāduma kendi tebārumdan

Gelüp bu dem daḡı muḡkem şarub şehr-i Hicāzı ben

Şanursın berḡ-i ḡāḡıfduḡ ateş uğrar hezāmımdan

Hicāzuñ cümle ḡalkı hep bu dem ḡavfa olub tābiʿ

Taḡammülden berī oldı ʿaduvlar irtibaʿumdan

Çaluban seyf-i aʿdāya iderdüm tārmār ol an

ḡalāş bulmaz idi hergiz biri ḡıḡ-i celālümnden

Hezārān biñ cefālarla şükür taḡḡır idüp şehri

ḡarāmīnūñ geçürdüm cümlesin ḡıḡ-i bürrāndan

50 Müyesser oldı çün fetḡi Hicāzuñ bendeye cānā

Raʿıyyet oldı hep bāḡı ḡalan aʿdā cidālümnden

^{45a} Kılıp: İdüp D. s. 89.

^{46b} hezāmumdan: zebānumdan D. s. 89.

^{47b} irtibāʿumdan: irtiʿābumdan D. s. 89.

^{49b} cümlesin ḡıḡ-i bürrāndan: ekşerin seyf-i hüzāmumdan D. s. 90.

Ḥazā'in cümle keşf oldu ne kim var bu şehir içre

Cihānda kalmadı boş yir benim māl u menālümnden

Ṭutup sulṭān-ı şehri çün geçüp tahtına oturdum

Cihān ṭoldu ʿadāletle benim ʿadl ü dādumndan

Tezevvüc itmegi ol an ṭabiʿāt eyledi iḳbāl

Baňa ʿarz oldu bir cānān çıḳup kendi sarāyımndan

Ḥarāmīler ne kim kıldı anuñçünmiş baňa bildüm

Muʿaccel naḳd-i cān ḳaydum ḳalāş olmaz nikāḩumndan

55 Taşarruf eyleyüp bikriñ izāle eyledüm çünkim

Baňa mūnis-i yār oldu alub lezzet cemālümnden

Hacerdi dilbertüñ ismi baňa İbrāhimüm dirdi

İçür[düm] bir ḳadeḩ aña daḩi bu ʿışḳ şarābumndan

ṬoḒurdı bir veled benden didüm adına İsmāʿil

^{52b} ṭoldu ʿadāletle: emn u emān oldu D. s. 90.

^{53a} ol an ṭabiʿāt: bu demde tabʿum D. s. 90.

Ledün ʿilmiñ oqurdu ol gelüb her gün dehānumdan

Velākin gün-be-gün te'sīr kılıp cānānumuñ ʿıŝkı

Nefes alduqça yanardı derūnum ah u vāhumdan

Anuñ benden daḥī müzdād olub ʿıŝkı vü kıŝkandı

Ṭutuben odlara atdı söyündü ʿıŝk- nārumdan

60 Şükür ʿıŝkum ḥarārātı bu deñlü nārı nūr itdü

Gülistān oldı ol nār heb baña cümle ferāḥımdan

Gelüp cānānımıñ bu dem rūḥundan bū meşām itdüm

Oluben mest-i lā-ya'qıl çarḥ döndi semāḥumdan

Qılıp da'vet beni yārüm didi kim evşılı' ʿāŝıq

Qarārum qalmadı tende idüp te'sīr ŝefāgumdan

Esüp cezbe yeli yārüñ beni iqnā edip zātı

Beqālarla zuhūr itdi vücūd-ı pür melālümden

Bu dem birden esüp cezbe yeli cezb eyledi āḥir

---

^{63a} iqnā: ifnā D. s. 91.

Çeküp afāka ağdurdı beni aldı yatāgumdan

14^a 65 Burāk gönderdi yār n'idem kemer kuşak kuşandılar
Giyinüp egnüme hulle serüm şād oldu tācumdan

Varınca Sidre Cebrā'il delālet eyleyüp andan

Gelüp cezbe yeli tekrār beni aldı durağumdan

Revān oldu rehī yaya şu deñli iftiḥār ile

Ki cismüm raşedār oldu benüm şevk u mesārumdan

Güzār itdüm semāvātı nihāyet ʿarş-ı aʿlāya

Ḥaberdār olmadı bir kes benüm verāda āhumdan(?)

Cehennemden ve cennetden gezüp bilcümle seyr itdüm

Ḥülāşa kalmadı bir şey nihan ola ʿayānumdan

70 Melā'ikler gelüp şaf şaf baña tebrīk ider cümle

Nice peyğam-berān ḥāzır görüb şād oldu ḥālümnden

Ḳadeḥler taldurub şındı ʿAli Ḥaydar baña Kevşer

Hemān içdüm hicāb refʿ oldu bu kez dīdegānumdan

İmāmān cümlesi hāzır olup eṭrāfımı aldu

Erenler çekdüler gülbang yemīnümnden yesārumdan

Cemālin ʿarz idüb hāzret baña ben bī-mecāl oldum

Eriyüp kalmadı cismüm şanursın kim hicābumdan

Didi ehlen ve sehlen merḥabā ey ʿāşık u şeydā

Señi dūr eylemem tūbā(?) ḥüsnü'l-me'ābumdan

75 Muḥammed hāzretiñ gördüm ayağına yüzüm sürdüm

Tazarruʿ eyledüm bī ḥad raḥm kıldu niyāzumdan

Şıgayup arḳamı dürlü teselli eyleyip ol şāh

Saña müjde kılam didi tutuban dest- kārūmdan

Ḥalīfe eyledi Ḥaḳ bil ḥilāfet maʿnevī virdi

Zihī devlet saʿādetdür saña bu Zü'l Celālūmdan

Ḳırā'at eyle beyʿat āyetiñ benden şahīḥ sālīm

Ki feyz ilḳā idem her bār saña Birrū's- Selāmūmdan

---

^{78b} her br: dedi D. s. 92.

Yedullāh āyetiñ bu dem kırāa't eyledim çünkim

Rumūzātı ʿayān idüb geçirdi müşkilātımdan

80 ʿAlī sırrıñ beyān idüb baña bir noқта remz itdi

ʿAlīm oldum ʿaref sırrıñ arındum cehl u dālümnden

Hemān gizlü olan esrār[1] bi'l-cümle beyān itdi

Beķā buldı vücūdum hem hayāt buldum memātumdan

Daği taʿlim kılup ol ān tamāmen ʿilm-i eşyayı

Okıdup ʿilm-i ʿirfānı ħurūc itdüirdi bālümnden

Nefes virüp dehānumdan didi var ümmetüm uyār

Mülākī olalar Ĥaķķa gelüp eşer zehābumdan

Saña beyʿat kılup ʿahdiñ vireñ kıllar baña taĥķīķ

İdüb beyʿat olur lā-şek benim ümmet ü ħāşımdan

85 Daği bir nuşhı pend itdi didi

اوصى بنفوسى الله

Anı cāndan kıbül itdüm geçüp yāvüz fiʿālümnden

^{85a} üşī bi-taķvallāh: “ Bu ibare genellikle Cuma günleri hatipler tarafından hutbede okunmakta olup, ‘Size Allah’tan korkmanızı tavsiye ederim. ’ anlamına gelir. ” Şimşek, *age*, s. 93.

Açup destiñ du^{ca} idüp baña didi Nebîyullâh

Kemâl u kudret ıssı ol ‘inâyet zü’l-kemâlünden

Bu nuṭkı idüben Aḥmed gözümden çün nihân oldı

Melâ’ikler daḥî gâ’ib olup gitdi civârumdan

Özüm tenhâ kı lup bu dem didüm ki ben benüm ancaḳ

Tefekkür eyleyüp gördüm cemî’an kendi zâtumdan

14^b

Nidâ geldi özümden dir ki Ḥaḳ sende vü sen Ḥaḳda

Özümden Ḥaḳ ḫaber virdi baña ḳurb-ı vişâlünden

90 Vücūdum nüṣṣa-i kübrâ idügin eyledüm iz^{ca}an

Ki encüm ṭal^{ca}atıñ gördüm burûc-ı sabitânumdan

Cihân bildüm vücūdumdur ‘avâlim cümlesi mevcūd

Yiyüp nânlar nebâtumdan ḳanarlar mâya âbumdan

Baña muḫtâc cemî’an hep gerek hayvân gerek eşyâ

^{88a} bu dem: andan D. s. 93.

^{92a} gerek. . . gerek M. :eger. . . ger D. s. 93.

Murādātñ taleb eyler niyāz idüp cenābumdan

Mekānım külli ref^c oldı kaçan gördüm bu hālātı

Yaq̄ın bildüm yaq̄ındur Haq̄ baña rūh

Ene' l Haq̄ sırrı bu demde zarūrī āşikār oldı

Bugün Mansūr-ı ʿışkām ben ğamum yok havf-ı dārumdan

95 İdüp āğāz didüm bu kez Hudāyam men Hudāyam men

Beşer evşāfı harq̄ oldı ulūhiyyet şifātumdan

Ulūhiyyet hevāsı çün tecellīden olup sākin

Rubūbiyyetle kār itdi baña lezzet dimāğumdan

Bu dem sākin olup cezbem ki cüz'ī kendüme geldüm

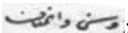
Ṭutan mürşidümi gördüm ʿinān-ı ihtiyārumdan

Ne gördümse bu hālüm içre hep şadruma naqş oldı

Gelüp şeyhe haber virdüm olup āğāh hābumdan

^{92b} cenābumdan: cenānımdan D. s. 94.

^{93a} Mekānım: Gümānım D. s. 94.

^{93b} : rūh-ı revānımdan D. s. 94.

Dile gelmek degül hâcet baña Hâkdan ʿıyân oldu

Didi mesrūr olup p̄irim bu gördüğüm ʿalāyimden

100 İdüp taşdıķ işārātum didi kim ol veliyyullāh

Halef kıldum h̄alifemsin yūri var iş bu cāhumdan

Alup karşına ol zāt baña feyzin revān itdi

Kalıp ʿallāmeler ʿāciz benüm ʿilm u kemālümden

Ƙılıb teslīm emānātı ne kim varsa ʿarīķinde

لوا طبل ووقفه ووقفه زنجی سجاد ورف

Daħi bi'l-cümle esrārı emānetden vü telķīnden

Ƙuşursuz küllisin kılup mezdād-ı merāmumdan

Muħammedden daħi ol dem olan telķīn-i esrārı

Ƙutup şeyħim yedüm virdi baña telķīn kulağumdan

105 Bi-ħamdillāh habīr oldum muħaķķaķ sırr-ı ʿuķbāya

Bu sırdan āşına zātlar feħīm eyler kelāmumdan

^{101a} ol zāt: p̄irüm D. s. 94.

^{102a} Ƙılıb: Edip D. s. 94.

^{103b} kılup mezdād: virdi ziyād idüp D. s. 94.

^{104b} şeyħim: p̄irüm D. s. 95.

Beni teslīm-i Hāq kıldı irādemle vü ʿilmümle

Feraġāt eyleyüp şeyhüm çeküp el insilākumdan

Bu dem rāhum haķıķatdır kılaġuzum daġı Hāķdur

Alur feyzüñ gelen süllāk benüm ʿahd u veşāķumdan

Yeter pesdür kelāmı kes degül hācet bu taṭvīle

Anı ʿarif bilür aġmaķ ne bilsün kıl ü kılümünden

Baña bunca tecellīler velī Hāķdan hidāyetdür

Velākin hışşemend ol gel benüm şāfī cevābumdan

110 Bu yüzüm kıaresiyle bin şenā vü hāmd u şükr olsun

Emānet şāhibi oldum erenler şāhı şāhumdan

Velākin vaşf-ı hālātum degüldür cidd ü saʿyümle

Ne feyzüm var ise Hāķdan baġşdur üstādumdan

15^a

Vücūdum mūr mişālidür zaʿīfem kemterem el-hāķ

^{110a} bin kelimesi kefle yazılması gerekirken nūnla yazılmış M.

^{111b} Mısrada vezin bozuktur.

Benüm bir ğayr kārüm yoğ ğađāret in'icāzımdan

Fağırem cidd u sa'y itmek ne ğaddümdür reh-i Ğağda

İnāyet olmayıncağ ol ğanı Perverdigārumdan

Mađālātu kılan tanzīm ğağırem gerçi şüretde

Velākin nuđđ-ı Yezdāndur gelen intāđ zebānumdan

115 Ğatā kıldumsa ey ihvān bu nazmuñ goft ü vezninde
‘Ayıb ğörmeñ özümlü olmuş idi mecnūn semā'umdan¹⁸⁴

Daği iftār idüp bed' eyledüm ben bu mađālāta

Seğer vağtı tamām oldu kelāmum imtisākumdan

‘Alāđam yoğ-durur đatā benüm tağrır u tanzımda

Derūnumda duran söyler idi dil tercemānumdan

Ğabūliyem irādetden berıyem Ğađđā teslīmem

Alan viren kılan Ğağdur bu intāđı lisānumdan

^{112b} in'icāzımdan: iftiđārumdan D. s. 95.

^{113a} Fağırem M. : Ğağırem D. s. 95.

^{114a} ğağırem: fağırem D. s. 95.

^{114b} intāđ: ğüftār D. s. 95.

^{115b} olmuş idi mecnūn semā'umdan: mecnūn idi vecd u hiyācumdan D. s. 95.

Ḳaṣīde-i Ḳabūlī*

mefāʿilün/mefāʿilün/mefāʿilün/mefāʿilün

- 1 Ḥilāfet tācını giydüm bi-ḥamdillāh muṣaffāyam
Melāmet hırkasın bürndüm sivāllāhdan müberrāyam
- 2 Ḥüzünden ḥavf ile hergiz emīn oldum şükür Ḥaḳḳa
Baña yüz gösterür maʿşūḳ dem-ā-dem cilve-ārāyam
- 3 İçelden bāde-i ʿışḳı yanardım nār-ı ʿaşḳ içre
Bu dem yār cilvekār oldu vücūdum ḳalmadı lāyam
- 4 Ezelden içdüğim bāde benī sekr eyledi şimdi
Anuñçün daḥl ider ʿālem ḥaḳīḳat mest ü rüsvāyam
- 5 Elest bezminde nūş itdüm anı ben dest-i Ḳudretten
Ayılmam hīç ebed aṣlā hemīşe sekr-i ḥālāyam

---

* Şimşek, *age*, s. 101.

^{1b} Büründüm M.

- 6 Baña mescid u mey-hâne ber-â-berdür ğibâdetde
    Kalem mürfa^c-durur benden ki zîrâ mest u şeydâyam
- 7 Mürâ'îler beni görüp didiler fâsık u zındîk
    Dimez kim bî-haber câhil vişâl u ğurb-ı Mevlâyam
- 8 Melâ'ikler baña sâcid dem-â-dem secde itmekde
    Benî kıble kılupdur Hâk ben ol Kâ^cbe-i ulyâyam
- 9 Melek secdesini görmeklige ğayrı gerekdür göz
    Anuñ bāın gözi kördür şanur kim ben de a^cmâyam
- 10 Ferâğat kııl mürâ'î sen baña dağl u ta^carruzdan
    Vücüdum Hâk vücūdudur be-küllî maĥv-ı ifnâyam
- 11 İdiip tevbe kelâmından rücū^c it eyle istiĝfâr
    Daĥi ikrâr-ı ĩmân kııl ki Rūĥu'l Ķudsa ĩsâyam
- 12 Ķabūliyam benüm her giz Ķabūlum Hâk Ķabūlıdır
    Vekîlem Zât-ı MutlaĶdan ĥalîfe sırr-ı illâyam

^{9a} Görmeklige: görmen mi ki D. s. 101.

^{9b} kördür: görmez D. s. 101.

^{10b} Vücüdum Hâk vücūdudur biküllî: Vücūd-ı Hakla mevcūdum D. s. 102.

^{12a} her giz Ķabūlim Hâk Ķabūlidir: destimdedür ğün tılsım-ı eşyâ D. s. 102

^{12b} Vekîlim Zât-ı MutlaĶdan: Vekîl-i enbiyâyam hem D. s. 102.

tamam

1260

[15]

Sulūk Nāme-i Der-Nuṭṭ-ı Kābulī*

15^b 1 Oḡuyub besmeleyi ben ḡalemi aldım elime
Rabṭ-ı ḡalb ile teveccüh eyledüm mürşidime
Ḥarf-i vāḡid kesr-i noḡşan etmedim iş bu pendimde
Ne gördüm ise anı yazdım kendi ḡāl-i sulūkumda
Bundan böyle kim oḡursa bulur bundan intifāṭı
Maḡālāt içre ad koydum sulūk nāme-i rüfāı
Elā ey ʿāşık-ı şādık ḡulaḡ tut diñle bu pendi
Saña lāzım olan ancaḡ bu dört nesnedir bil imdi
Çār-erkān üzre düzmüş cenābı Ḥaḡ ʿālemi
Çār ʿunşır üzre bünyād eylemiş bu ādemi

[15] Şiirin vezni tutarsızlık göstermektedir.

* Şiir Divānda bulunmamaktadır.

Çār- yār bā safāya muṭābıķ tut işini

Evtār-ı arzı dağı dördür vār añla cünbişini

Hem şerīat hem ıarıķat hem haķıķat maırifet

Çār-durur bunlar dağı añla bil ey ıālī-baht

Ben dağı bu çār- pendı sālīke ķıldım ıayān

Böyle bildim bu sulūkı bundan ğayrı hep yalan

Ben eydem bir bir saña yerli yerinde hem anı

Cān u dilden ıutar isen görürsin bunda Mevlānı

10 Bugün bunda görürsen gör cemālini ol yārın

Anda dağı ıayān olur görünür saña yārın

Eger bunda görmez isen nigārını sen eyvah

Yārın ķanda görürsin degildir mümkün ol billah

Ki zīrā o vuslatı Hāķķa erenler bunda irdiler

Hem anın dersini yazub ıaşıķa sebaķ virdiler

Eger şānında var ise seniñ istiḍād-ı cüz'ī

Bu pendimle bulursın sen nice kemālāt-ı küllī

Ola birisi bu kim bulasın mürşid-i kāmīl

Hem ol mürşid umūrunda şerī'atle ola ʿāmil

15 Şerī'at didigüm fi'l-i Muhammeddir bil anı

Şerī'atsizleriñ āhır ḍalāletdir şon demi

Mürşid olan kişi ancak enbiyāniñ vekīlidir

Vekīl-i enbiyā olan muḍilleriñ hakīmīdir

Şerī'atsiz olub kendi ḍalāletde olunca ol

Seni irşāda hiç kādīr olur mu ol dāst-ı foḍūl

Şekli mürşid kendi mülhid münāfıklar katı çoğdur

Şaķın aldanma anlara ki billah necāt yoğdur

Başlarında tāca baķma koyun başı kurtur anlar

İmānları sīm [ü] zerdīr dīni yoğ mürteddir anlar

20 Mürşidiñ hıyu Muhammed hulhı ‘Alīye beñzer olsa

Taşı şer‘ile münevver albi Haa manzar olsa

Bir kiřiniñ Manzar-ı Ha olunca unki albi

Nūr-ı Ha ile münevver ola cümle vücudı

Kim ol nūrdan saña şu‘le urub zulmet gide senden

Bulasın tā oğru yolu gidesin Haa sen andan

Ol mürşid-i kāmiliñ budur ol bir nişanı

Olur anda ki bir *cezbe odur cezbe-yi Rahmān*⁹³

Dk.

16^a

Ol cezbe-i saña bir kez iletirse ağı gözden

aar heman ayd-ı bende alur ol dem seni senden

^{22b} dīdesin M.

^{23b} Mehmet Yılmaz’ın Kūltürümüzde Ayet ve Hadisler isimli ansiklopedik sözlüđünde “Cezbetün min cezebāti’r-rahmāni tūvāzī amele’s-sakaleyni” şeklinde belirtilen hadīsi bulunmaktadır. Mecmuada “Cezbetün min cezebāti’r-rahmān. ”şekindedir. “Allah sevgisi ile kendinden geme. ”

25 Nüş ola gör nazarına böyle bir ʿālī sulṭānīñ

Ḳapısında ḳul ol sen tütüyā et ḥākipāyīñ

Ede telḳīniyle saña ol evliyāullah

Nitekim ʿAliye itdü zamānında Rasūlallah

Anīñ telḳīniyle saña açıla bāb-ı muḥabbet

Ol bābdan uyanıb bir nūr derūnundan gide zulmet

İkinci pendim budur ki saña ey gözlerim nūru

Ki bunlardır ṭarīḳatde açan yol maʿnevī ṣadrı

Çün bulduñsa yola şāḥib-kemāl bir eri

Muḥabbetle rabṭ-ı ḳalb it fedā ḳıl yolunda varı

30 Bir nefes derūnundan sen ayırma şeklini anıñ

Anıñ şekli saña ayīne olub göstere cemālīñ

Ki ol āyīnede sen de görüb kendini bilesin

Yā señ kimsiñ niye geldiñ özünden ḥaber alasin

Anıñ muhabbeti nārı ile şöyle yan ki fi'len

Vücūdun zer olub şāfī kalmaya ašlā

Sālik-i seyr-i sülükı mürşidine muhabbetdir

Muhabbetden gayrı sülük bihī vallah dalālatdır

Buyurmuşlar muhabbetden Muḥammed oldı ḥāşıl

Ḳuru ğavġā muhabbetsiz Muḥammedden ne ḥāşıl

35 Mürşidini seven Ḥaḳḳı sevmiş olur ber-kemāl

Mir'at-ı Ḥaḳ-durur ḳalbi tecellī eyler cemāl

Mürşidine muhabbetdir sālike yol aldıran

Ki mürşid dūr anı her giz maḥlūbuna irgüen

Mürşidi ḥoşnūd olursa Ḥaḳ daḥi ḥoşnūd olur

Mürşidine ḥar olursa Ḥaḳḳa daḥi ḥar olur

Çün mürşide muhabbetle rabṭ-ı ḳalb üzre olursın

Bi vallah şem billah Ḥaḳ ile Ḥaḳ olursın

Üçüncü pendim budur ki ey āhı tut ulağın

Diñle imdi bu huşuşda sen de gel işiñ şāđıñ

40 ulağına zikri telķin eyledi mürşid seniñ

Rabıt-ı alb-i muħabbetle göñlü aldıñ anıñ

İş bu yolda saña şimdi lāyık olan ey āhı

Cān bāşı terk edüb hizmete düriş atı

Tā ezelden böyle olmuş kim ki ister himmeti

Cān bāşı terk ider yolunda ider hizmeti

Hem bu yolda ger faķir ger ğanı eger bey vü ger pāşā

İder hizmet alur himmet bir-durur bāşdan bāşā

Cümlesi Haķķıñ uludur bu yol erenler yoludur

Hizmet ider pāşā ve bey erenler andan uludur

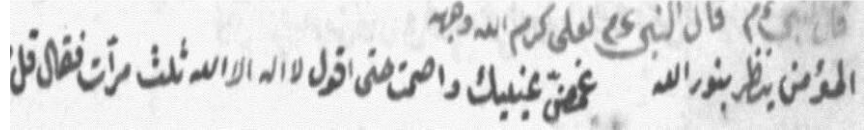
45 Beyn-el-aķrān hicāb edüb hidmete ār eyleme

Aķrānından hicāb idüb mekānıñ nār eyleme

Erenlere hıdmet etmek ʿār degüldir biline

Pādişāhlar hıdmet etmiş anlarıñ her birine

Dk.

16b

Kendüsi kendüsine lâzım olan hıdmet ider

Hıdmetiñ iden kişiye erenler himmet ider

Evliyāniñ himmetidir yapan yıkan ādemi

Ḳabz [ü] bāst iderler anlar on sekiz bi ʿālemi

Evliyādan murād ancaḳ mürşid-i kāmildürür

Velī ismi begim ancaḳ anlara şāmildürür

50 Anlar Ḥaḳḳıñ toḳsan toḳuz ismine mālīkdürür

Hem anlar sebʿal-meşānī sırrına vāşıl-durur

Virilmişdür yedlerine her bir esmā bir şemşīr

Ṭutarlar destinde anlar emr-i Ḥaḳḳı müntāzır

Eger lütf eger kahr ne yüzden emr ider ise Hâk

Cellâtlar seyfleri anlar anlar işler her işi bağ

Haķuñ celâlini ve cemâlini iki parmak ile anlar

Ne yüze dönderirler ise o yüzden emr-i Hâk oynar

Her biri bir pâdişâhdır begim anlarda tahtında

Velâkin gizlemişlerdir kendüsin palâs altında

55 Böyle ere hîdmet itmek begim ʿâr mıdır saña

Yoħsa dînine mi noķşân gelür hîdmet itseñ aña

Görünce bir bay hîdmet idersin sen faħr ile

Bâ-ħuşuş ki aña hîdmet dînine noķşân ola

Baya hîdmet idersin sen yalnız dünyâ için

Bunlara hâdim olana ne gam dünyâ-ı ʿuķbâ için

Bunlarıñ yanında dünyâ vü ʿuķbâ ne nesnedir

Bunlar cemâlullâha müstagrağ ʿâşık dil- bestedürür

Eger dünyā eger ʿuqbā neye t̄alibsen it h̄ıdmet

Bunlarıñ destindedir heb virür saña ider himmet

60 Ki z̄irā H̄aqq taşarrufuñ bunlara ermiş eşyāniñ

On sekiz biñ ʿālemiñ bu dünyāniñ ve ʿuqbāniñ

Dilediğni atar nāra yaqar bunlar cayır cayır

Dilediğni cennete qor virür niʿmet ferr ü faħir

Bunlar haz̄inedār-ı H̄aqqdur bunlarıñ destinde miftāh

Muħabbetle rabt-ı qalb it ki āħir bulasın felāh

Bunlardır vāriş-i Nebī bunlardadır sırrı ʿAlī

Maħrem ol sen de bu sırra gezme yabanda serseri

H̄ıdmet ile olur himmet q̄ünkü bildiñ ey aħi

Cān-ı dilden eyle h̄ıdmet biraq lāf-ı güzāfi

65 Pendimiñ dördüncüsü budur ey ʿālī heves

Ne dir ise saña mürşid itme red H̄aqla nefes

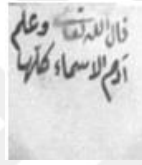
Her kelāmın nutk-ı Hâk bil şaķın red eyleme aşıla

Ne emri dir ise saña eger kavlen eger fi'lâ

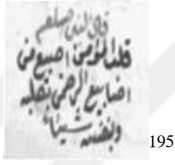
Anlarıñ kelâmı cānâ degildir kendü kendünden

Bil ki Hâk kendü kelâmın söyler anların dilinden

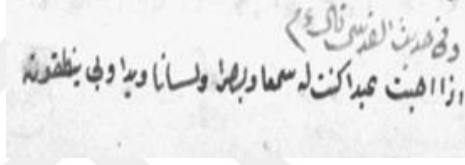
Dk.

194

195

17^a

Añlarıñ her bir kelâmı nutk-ı Hâkdır ey aķı

Hâk kelâmın red iden merdūd olur ebedi

Ne miķtar ķahr yüzünden iderse saña ol cevri

Lutf bilsen anı her giz ķākıyub eyleme ķışmı

70 Ķahrını lutf bile gör hem celālını cemāl

Celālinde gizlemişdir cemālın Şāhib-kemāl

¹⁹⁴ “Ve (Allah), Âdem’e, (Allah’ın) isimlerinin hepsini (bu isimlerdeki hikmetleri) öğretti. ” (K:2/31)

¹⁹⁵ “Peygamberimiz (s. a. v) demiş ki: mü’minin kalbi Allah’ın parmaklarından iki parmağı arasındadır, istediği zaman karıştırır. “İhyâü Ulûmi’-d-Dîn, Hadis:3303.

Şüretâ şer‘a muhâlif iş teklîf itse saña

Sen aña dime ki şer‘a muhâlifdir bu eyâ

Zâhiriñ bātını vardır bātinen şer‘îdir ol

Râh-ı Aḥmed içre hergiz mu‘teber mer‘îdir ol

Mürşîdini görünce sen muhâlif işde ey yâr

Dimeki bu ḥatâ itdi bilki di hikmeti var

Anlar düstür-ı mükerrerem kullarıdır Mevlâsınıñ

‘Âlem anlarıñ yedinde anlar virürler niḫâmıñ

75 Anlarıñ berâtlarını temhîr itmiş ol İlâh

Yazılmış defterlerine ne şevâb u ne günâh

Anlar için yok-durur ḥavf hüzün bil sen anı

Ne dilerlerse yaradır Perverdigâr-ı Ganî

Eger añladıñsa ogul sulûkî hâl-i mürşîdi

Eyle ḥıdmet muḥabbetle hem oқudurum tevhîdi

Çâr- erkân-ı sulûkî tamâm kıldum saña ‘ayân

Sālik iseñ sulūk eyle bu aqvāl ile hemān

نَفْحَتِ خَيْدِهِ مِنْ رَوْحِي didi şānında ol Allāh

Saña lāyık olan ancak sulūk ile ru'yetullah

80 Sulūkını bu vechle eylemeseñ eger vallāh

Yevm-i şā'im leyl-i kı'āi'm olsañ olmaz vişālullah

Kişiye mürşīd gönlinden tecellī ider cemālullah

Andan ayrı ne kim görsen şeytānıdır bil ol āgāh

Sālike gösterir şeytān nice evhām-ı hayālāt

Nice nuķūş ile aldar seni gör ki ol bed-hālāt

Nice nūrānī şüretler ider taşvīr bil ol gümrāh

Urur yolunu sālikiñ ider işini āh vāh

Nūr degül nār-durur ancak ol bed hālīñ

nuķuşları Cinn ü div ü perī nārı-durur refīķleri

85 Bilüb bunları aldanma ol bed-ħālīñ nuķūşuna

Anıñ ile haşr olursın yaķarsın odlar bāşına

Seni ahsen-i takvīimde yaratdı çünkü ol Allah

Hem insan deyu ad virdi üfürdü saña Rūhullah

Bilüb ḳadriñ yine aña rucū^c etmege ḫālib ol

Ṭutaḡör mürşid dāmāniñ ki ıraḡdır bulunmaz yol

Nūr-ı Aḡmed olan cāniñ yaḡub nāra ḫarāb itme

Hem ol nūr-ı Muḡammedir lāyık degil ^cazāb itme

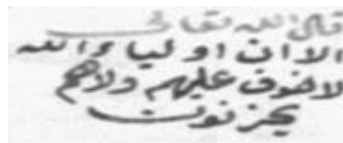
Elinde var iken fırsat uyup dīvler nuḡūşuna

Ḳoparma ey gözüm nurı felāketleri başına

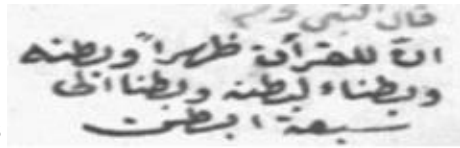
90 Hemān mürşidine şāḫım rabṭ-ı ḳalb-i muhabbet it

Dahi yolunda şıdḡla cān[u] bāşıñla ḫıdmet it

Dk.

196

¹⁹⁶ “ İyi bilin ki, Allah'ın veli kulları için hiçbir korku yoktur, onlar mahzun da olmayacaklar. ” (K:10/62)

17^b

Çün bildiñ vuşlat-ı Hakkıñ tarikiñi sen ey ogul

Dün ü gün cidd-i sa'î ile mürşid kapusunda kul ol

Tâ ire feyz-i ilâhî saña gönlünden ol zâtıñ

Nür ile ola münevver vücuduñ şifâtuñ zâtuñ

Vücuduñ nür-ı Hakkile münevver it nür-ı Hakk ol

Şifâtuñ bürünüb Hakkıñ mir'at-ı zât-ı Hakk ol

Hakk senden ayrı degül sen degülsin ayrı Hakkdan

Velâkin Hakk benüm dime şağın kendini işrâkdan

95 Dir iseñ Hakk bâkî-dürür yâ ben bâkimiyim Hakkla

Beğâ billah ile bâkîsin temyîz it kırtul ilhâddan

Ki zîrâ yol şapar bunda katı müşkül olur hâlât

Anı temyîz ider mürşid olur hall cümle müşkilât

Seniñ vücuduñ iklîmiñ saña seyr itdirir bir bir

İstânbul Mısr Bağdâd ve Kuds Şâmı heb yer yer

Medīne ve Mekkeye götürüb eyledir haccı

Vücūd iklīminde saña itdürür seyr-i mi'rācı

Varub İstānbula ol virirsün arzūsın nefse

Mısr u Bağdād ilinde aldanırsın sen nuķūşa

100 Çünkü Kudse Şāma irdi seniñ tarīkiñ ey ahi

Vuzūya gusle ver kuvvet tākāte gör her ādābı

Bundan öte yoluñ āhir çöle uğrar Medīnede

Azıgın eyle tedārik meşakķat gūne gūnedir

Medīneye varup şāhım Rasūle dir isen amān

İfānetler ider saña fetḥ-i Mekke olur āsān

Eger Mekkeyi fetḥ idüb kıurarsan anda taḥtını

Dü ʿālemde olursın şāh yürüdürsün erkānını

İraqdır yolları şāhım Mekkeniñ hem kıorķuludur

Ķılağuzsız delilsiz hiç bulunurmu ḥaḫārludur

105 Zāhireñ kör ḥüccāc daḫi gitdikleriñde Kaʿbeye

Kılaguzsuz delilsiz hiç varabilir mi ol eve

Bunuñ gayrı yolu yokdur ne eydem söyleyem saña

Hemān mürşidine yalvar ki kılaguz ola saña

Çün Mekkeyi fetḥ eylediñ sulūkıñ intehī buldu

Bu dem vaşlın demidir hem bu demi aşfiyā buldu

Bu demde mürşidin açub saña esrār mahzenini

Öñüne döker seniñ heb ne var lü' lü' mercānı

Çandırınca virür saña sırrı Ḥaqqı eyler 'ayān

Sen daḡi maḡzen olursın dolarsın dürlü gevherān

110 Evvelā faḡr-i kāi'nāt ider temhīr berātını

Şāniyen mürşidiñ daḡi dir ḡilāfet cevābını

Seni saña ider teslīm ol demde ol Veliyyullah

Saña mürşid olur āḡir şu ḡalbindeki Rūḡullah

Bu demde keşf olur hicāb görünür saña Vechullah

بدرهیم دوشکی 'ayān olur Cemālullah

Şu deñli birlik olur kim görünmez saña Ğayrullah

Buyurur kelâmında

18^a

Ol dem Haqqile Haq olub sen olursun halka ma'bud

Görünmez gayrı hiç kimse saña kılar cümle sücüd

115 Seniñ şânında dir Mevlâ

Ne dilersen virdüm çün açıldı bugün mañzen

Seniñdir cennet hürî seniñdir hulle'i burak

Seniñdir kevser ırmağ seniñdir sündüs istibrağ

Ne dilersen saña virdüm bu cihānı 'atā kıldım

Su'al cevāb 'azāb 'ikāb cümle senden cüdā kıldım

Giyüb hulğ-ı Muħammedi cevāb eyle ki yā İlāh

Muğilline hidāyet kı keremler eyle pādışāh

Benim murādımı verdiñ saña sipās [u] ħamd olsun

¹⁹⁷ “Doğru da, Batı da Allah’ındır. Nereye dönerseniz Allah’ın yüzü işte oradadır. Şüphesiz Allah, lütfu geniş olandır, hakkıyla bilendir” (K:2/115) anlamındaki ayete atıf.

Ėayrı nesne nemdir benim hemen vuşlat müdām olsun

120 Gerekmez baña hiç cennet hūr ġılman ġayrı murād

Seniñ vaşlın-durur baña lüzūmu cümleden müzdād

Hemān baña kulumdur de kulluġunu ġināyet kııl

Dalālete düşüb elüm tıtanlara hidāyet kııl

Görünce bunca enġāmı unutma mürşidiñ yād it

Rūz [u] şeb bıraķma dilden anıñ ismini feryād it

Anıñ göñlü idi seni irġüren bunca enġāma

Anıñ göñlü idi seni vāsıl iden bu maķāma

Anıñ göñlü evinde idi heb gördüġüñ tecelliyāt

Ol göñlüñ alıcaķ senden heb olur cümle mahviyyāt

125 Eger yaķşġ kıılıb özin bu dōrt pendim tıtarsan sen

Haķ ġināyet kıılır şāhım bu menzile irersin sen

Bundan ġayrı yokdur bir yol ki ere vuşlat-ı Haķķa

Bu ümmete böyle cāri olubdur baq emr-i Hāqqa

Eger ğayrı ʔarīk ile olaydı vuşlat-ı dīzār

Ne hācet idi Cibrīlī edine vāsīʔa muhtār

Sedreye varınca aña vesāʔet eyledi Cibrīl

Velī andan geçüb öte anı cezb eyledi Hāq bil

Sende sulūkunu hātım eyleyince bil ey ogul

Lā-büdd mürşid lāzım saña kim ol göstere toĝrı yol

130 Yine vuşlatdan ayrıldı gelüb Cebrāili buldı

Vasāʔet eyledi aña ki miʔrācı tamām oldu

Sen daĝı eger bu menzili bulursanda yine elbet

Saña mürşidüñ gerekdir idesin anıñla ülfet

Çün tamām bildiñ sulūkı netīceyi buldu kelām

Mürşide rabʔ-ı kalb ile muḥabbet imiş vesselām

Hem nefsin ḥaḳlayıb rızāsında olmaḳ imiş

Cān-ı dilden idüb ḥıdmet himmetini almaḳ imiş

Bunları fehm eyle cidd-i sa'ile eyle sulūk

Bundan ğayrı yolu yokdur eger olsan da mulūk

135 Bu bir sırr-ı nihān idi gizlemişler idi cānā

Seniñ muħabbetiñ aħir sırrı fāş itdürdi baña

18^b

Murādım bu-durur oğlum bu sırrı fāş-ı inṭaḳdan

Saña feyz-i hidāyetler ire Feyyāz-ı Muṭlaḳdan

Gerçi Hāḳḳıñ ben bir 'āciz ḳuluyum kemter gedā

Niyāzımdır seni bāri yüzümden eylesin ihyā

Uyandırsın seni şöyle veresin şu'le 'ālemde

Güneş gibi 'ayān itsün gören olsun saña bende

Sebeb olduñ sen bu yolda sāliline yol açmağa

Delīl olduñ nice cāna cānānına ḳavuşmağa

140 Velākin sen benim oğlum bilürsin kendi ḳadrini

Bu pendime muṭābıḳ tüt ḳamu işde umūrını

Muṭābık idünce cānā bu pendime umūrını

Ġayrı ḥavf-ı ḥaṭar yoḡdur göñülden ḡoru kendini

Mināreden düşsen eger saña irmez Zevāl vallah

Göñülden düşene çāre bulunmaz demiş ehlullah

Hemān göñül alıcı ol göñül almaḡa cehd eyle

Mürşid göñlü Ḥaḡ evidir aña girmeḡe ḡaşd eyle

Ḥadīs-i ḡudsīdir cānā ḡaber virdi Rasūlullah

Buyurubdur didi Allah

قَلْبِ الْمُؤْمِنِينَ بِبَيْتِ اللَّهِ

145 Bu naşihat yeter saña var ise cüz'i ʿirfānıñ

Bu ḡāl-i ḡāl itmez iseñ geğer āh ile devrānıñ

Ṭarīḡat içre bilcümle ʿumūmen ey sālīkān

Sulūkuñ budur ben eyledim güneş gibi size ʿayān

Oḡuyub ḡāl idüb bunu her kim olur ise ʿāmil

İrüb feyz-i hidāyetler lā büdd olur Ḥaḡḡa vāşıl

Ḥayr-ı himmetle itsün yād oquyanlar bu pendimi

Üstādımı ve hem beni ve muḥāṭab veledimi

Ḳabūlīyem niyāzımdır ʿaşıḳān içre ey aḫī

Oquyan çıksın ʿaşıḳıma bir gülbangı Muḥammedī

tamam

[16]

Ġazel-i Ḳabūlī Efendi*

fâʿilâtün/fâʿilâtün/fâʿilâtün/fâʿilün

- 1 Zāhidā fikr-i Ḥüdādır dāʿimā ezḳārumuz
Zīnet-i dünyāya yoḳdur meyl için efḳārumuz
- 2 Bizi görtüp bu keşretde cīfeye dalmıḫ dime
Biʿn-nezāre meʿmūrlaruz yoḳdur aḫlā vārımız
- 3 ʿAlāyıḳdan şöyle tecrīd olmuşuz ki bī-riyā
Ḥalk ile yoḳdur işimüz Ḥaḳḳileyüz dāʿimā

---

* Şimşek, *age*, s. 182.

4 Māl [u] mülk ʿiyāl [u] evlād cümlesin kılup fedā

Çār ʿunşürdan ğayrı hiç yok-durur hicābumuz

5 Görüp şavm [u] şalātumuz bizi zann itme velīyüz

Görüp ʿayş [u] ʿişretümüz sen şanma ki biz delīyüz

6 Muhammed ʿAlīnün kulu erenlerün Qabūliyüz

Tā elest bezminde virdük ʿahd ile ikrārumuz

tamam

[17]

Qaşīde-i Qabūli Küllahā fī Hāl-il Cezbe*

mefāʿilün/mefāʿilün/mefāʿilün/mefāʿilün

19^a 1 Temevvüc eyledi ʿışkum qarışdı baħr ile kıatre

Vücūdum külli maħv oldu irişdi şemse çün zerre

2 ʿUrüc itdüm muʿallāya geçüp ʿaql-ı maʿādımdan

^{6b} ikrārimız M. : peymānımız D. s. 182.

* Şimşek, age, s. 120.

Delîl oldı baña cezbem kavuşdurdı beni sırra

3 Gezüb seyr illerüñ bir bir temâşâ eyledüm ey yâr
Nazar kıldum cihân içre benem hiç gayrı yok deyyâr

4 Cevâbında güzâr iden benüm sırrum-durur her bâr
Ziyâ viren benüm nûrum felekde şems ile mihre

5 Ne zât imiş benüm zâtum ‘ıyân oldı baña ol ân
Benüm zâtumla kâ’imdür nebât [ü] ma‘den [ü] hayvân

6 Hayâtumdan hayât bulur ‘avâlim hem daği insân
Cihâna olmışam ben cân muhîṭ olup kāmū dehre

7 Kevâkible girtüb seyre kâmu dem vâsiṭa oldum
‘Uṭâridden ‘ilim taḥşîline ben bâ‘ise oldum

8 Feraḥ baḥş eyledim Zührem hemî gam dâfi‘a oldum
Ledün ‘ilmiñ mu‘allem aftâb oldum girtüp devre

^{4a} cevâbında M. : civârında D. s. 120.

^{6b} kâmu: kâmer M.

^{7a} kâmu: kâmer M.

- 9 Hezārān hışm [u] kahr itdüm Merīh oldu baña devrān
Gelicek Müşteri devrüm benem rezzāk-ı ins u cān
- 10 Zühalde kabz [u] baş sırrum kılar ‘ākılleri hayrān
‘Akl varmaz menāzıldür ne mümkin ki řıgā fikre
- 11 Girüp bu menzil-i cem‘e özüm hayrān olup şaşdum
Alup cezbe beni benden ehibbādan cüdā düşdüm
- 12 Hüdāya hamd [u] minnetler gelüp farqa kadem başdum
Teveccüh eyledüm Hākka müdāvim olarak zikre
- 13 Hevā-yı ‘ışk olup teskīn dönüp ‘akl-ı küle geldüm
Beşeriyet řıfātını bürünüp ben beni bildüm
- 14 Erenler sırrına maħrem olup Hākka şükür kıldum
Celālını cemāl itdüm taħammül eyleyüp cevre
- 15 Tenezzül eyleyüp ‘akl-ı me‘āřa çün firār itdüm

---

^{10b} řıgā: řafā M.

Olup irşād ile me'mūr şerī'atden hişār itdüm

16 Derūnī şart-ı İslāmı Qabūlī ihtiyār itdüm

İtā'at eyleyüp hergiz kelām u menzili üzre

tamam

[18]

Nev Ğazel-i Qabūlī*

mefâ'ülün/mefâ'ülün/fe'ülün

1 Muḥammeddür dilā ressām-ı resmüm

‘Alidür bilmişem qassām-ı cismüm

2 Ḥasan ḥulq-ı rızā şeklüm tamāmet

Ḥüseyn-i Kerbelādur tab‘-ı kellīm

3 İligim sırr-ı Zeyne'l ‘Ābidīndür

Nebātum Bāqırī ey nūr-ı ‘aynum

* Şimşek, *age*, s. 204.

4 H̄ayātum sırr-ı Ca‘ferdür behey cān

‘Anāşır içre Kāzım nūr u nārum

5 Daḫi Mūsā Rızā bād oldı tende

Muḫammed e’t-Taḫī cismümde ābum

6 Tenüm ḫāki Naḫīyyü’l-Hādī sırrı

Ḥasan ‘Askerīdür zāhirde ḫissüm

7 Ḳabūlī sırr-ı Mehdī sīretümdür

Ki oynar ḫiss-i bāṭın içre sırrum

tamam

[19]

Nev Ğazel-i Ḳabūlī*

fā‘ilātün/fā‘ilātün/fā‘ilātün/fā‘ilün

* Şimşek, *age*, s. 201.

[20] Murabba: Gazel M.

- 19^b 1 Zāt-ı pāküñden haberdār olduĝum mıdur şuçum
Emrũñe her demde bāşum egdigüm midür şuçum
- 2 Halk-ı ʿālem atlas [u] dībāya ğarķ olmiş gider
Ben ğarībũñ bu ʿabāyı giydüğüm midür şuçum
- 3 Nā-ħalef nādāna virmişsin cihānda niʿmeti
Hem daħi müşrik münāfık münkirāna devleti
- 4 Ben ķuluna çekdürürsin bunca derd ü miħneti
Her cihetle saña ĩmān itdüğüm midür şuçum
- 5 İsm-i pākũñ anmayanlar zevķ ile ğandān olup
Rüz u şeb yād eyleyenler derd ile nālān olup
- 6 Bu gedānuñ her işüm efķār ile eĝān olup
Dilde dā'im ismũñi yād ķıldığum mıdur şuçum

---

^{4a} derd M. : türlü D. s. 201.

7 Mücrîme لَا تَقْطُوبُ مِنْ صَمَةِ اللَّهِ var diyü

Eyledüm ‘ișyāna cür’et ‘afv ider Settār diyü

8 Gice gündüz dergehüne yüz sürüp Ğaffār diyü

Gözlerümden kanlı yaşlar dökdüğüm midür suçum

9 Müşrikîne bunca ruḥşat virmede hikmet n’ola

Hîç emān virmezsin așlā saña rām olan kıla

10 Bu Ḳabūlî cürmini bilmez ki istiğfār kıla

Yoḥsa saña dost olanı sevdüğüm midür suçum

tamam

[20]

Nev gazel-i Muvaşşah*

mefâ ‘lün/mefâ ‘lün/mefâ ‘lün/mefâ ‘lün

^{7a} “Allah’ın rahmetinden ümidinizi kesmeyiniz.”Kur’an, Zümer 39/53.

* Şimşek, *age*, s. 200.

1 Şehā yār-i vefādārı kaçan bulsam buluşdursam

Aña cāndan göñül virüp n'ola sevsem sevişdürsem

2 Gelüp bezme olup teslīm rızā bendine bend olsa

Revān-ı feyz idüp her yānına taqsam taqışdursam

3 Maḥabbet ʿarz idüp şarsam beline hem fem-be-fem gelsem

Ḥulāşa eylesem derdin ne var çeksem çekişdürsem

4 Merāmı göñli zaḥmına Qabūlī olanuñ merhem

Dilinde yāresi qalmaz lebüñ emsem emişdürsem

tamam

[21]

Ḥayrī:

1 Şıkıldum pençe-i ḥasretle geldi ağızıma cānım

---

^{4a}göñli M. : kalp D. s. 200.

Amān cānānı bulsamda biraz şıksam şıķısdırsam

[22]

Hüsni

1 Ser-i zülf-i nigāra bir taķım yaķūt cevherler

İdüb nevār şoķsam şoķuşdursam

[23]¹⁹

Nev Ğazel-i Ķabūlī*

fâ ʿilâtün/fâ ʿilâtün/fâ ʿilâtün/fâ ʿilün

20^a 1 Zāhidā gel ʿilm-i ʿışkı vech-i dilberden oķu

Sil mürekkeb ķarasın sen dilden ezberden oķu

2 Yoķ yire bu zāhir ile ķalısup çekme emek

Belki gönül dinilen şol şad-hezār yerden oķu

[23] Murabba: Nev Ğazel-i Ķabūlī M.

* Şimşek, *age*, s. 213-214.

3 Virme gel ʿömrüñ hebāya özini berbād idüp

Rāh-ı ʿışka gir elinden nüshayı azād idüp

4 ʿİşk içinde kendüñe bir dilberi üstād idüp

Ol yüzi gül kaşları mihrāb [u] mimberden oqu

5 Olma mağbūn aldanup şol şūfī-i efsāneye

Terk idüp ğam-hāneyi sen yüri var meyhāneye

6 Sāki-i devrānı bulup şun elüñ peymāneye

Cām-ı mey evrādını gel sāğar-ı pürden oqu

7 Biñ yıl ʿömrüñ olup alsañ günde nice biñ sebağ

Bitmez işüñ sözümi tut cān göziyle bāña bağ

8 Rūy-ı dilber üzre yazmış ʿilmını bi'l-cümle Hāğ

Bir nigāra ʿāşık ol da cümlesin birden oqu

9 Haq Te'ala nā-ehilden ʿilmini idüp nihān
Vech-i dilberde yedi haṭ içre itmüşdür beyān

10 Ey Qabūlī ol yedi haṭ çün saña oldı ʿıyan
Dersüni şimdengirü vallahu ekberden oqu

[24]

Digeri*

fāʿilātün/fāʿilātün/fāʿilātün/ fāʿilün

1 ʿİlm-i ʿıṣkı oqu ise merd-i serverler oqu
Nūr-ı bī-ferler oqumaz rüy-ı hāverler oqu

2 Cāhil [u] nādān ne bilsün sırr-ı ʿıṣkuñ remzini
ʿAql-ı kāmil merd-i dānā pīr-perverler oqu

3 ʿİlm-i ıṣk ʿİlm-i ledündür degme kes kārı degül

* Şimşek, *age*, s. 175.

[25] Murabba: Digeri M.

Anı şunlar oğudı kim nefsi emmārī degül

4 Cān [u] başı terk ider emlāk ile varı degül

Dünyā vü ʿuqbāyı koyub Hāğğı isterler oğur

5 Bu ʿilm-i ledün oğunur bī-ğurūf [u] bī-şadā

Ğāl ü ħīl ile olunmaz zāhidā bil bu edā

6 Behre-yāb olmaz cihānda bu ʿilimden bī-vefā

Oğumaz bed-ağter anı nesl-i gevherler oğur

7 Oğuyanlar iş bu ʿilmi oldılar Hāğğā ħabīb

Rüz-i mağşerde sebük-bār ümmet içre hem necīb

8 ʿİlm-i Hāğğdur bu ʿilim çün herkese olmaz naşīb

ʿİnd-i Hāğğda anı ancak şāhib-efserler oğur

9 Lāyığ-ı dīdār oldı ʿilm-i işğı oğuyan

^{5a} Bu ʿilm-i ledün M. : bu ilim dilden D. s. 175.

Hem likā-yı Hāqda anlardur dem-ā-dem bākiyān

10 Ey Ḳabūlī ʿāşīḳāndur pādişāh-ı dü-cihān

Anı maḥḳūmlar oḳumaz bil ki dāverler oḳur

tamam

[25]

Gazel-i Ḳabūlī*

mefʿūlü/mefāʿilü/mefāʿilü/feʿülün

20^b 1 ʿİrfān ile ben baḥr-ı dile olalı ḡavvāş

Buldum şadef-i şıdkuñ içinde dürr-i iḥlāş

2 İḥlāş ile tevhīde irüp cümle bir oldı

Yek reng görünüp baña cihān ʿāmile hem ḥāş

3 Keşf oldı baña cümle ʿilim zāhir u bāḫın

Sırrımı beyān eyleyicek sūreʾi iḥlāş

---

* Şimşek, *age*, s. 186.

4 Bildüm ki yolum Hakkā gider togrı dürüstdür

Şimdeñgirü ölmem ebedī t̄alib-i etrāş

5 Kendüsi gibi rāh-ı dālāletde kıyāsen

Gelmiş de baña lağ lağ oğur vā'iz-i ħarrāş

6 Aħbāba didüm ki getirün rūha ziyādur

Muṭrib defi çalsun görelüm oynaya raqqāş

7 Sen gibi bu lağ lağ ile ey cāhil vā'iz(?)

Uğratdı dālālete yolıñ nice biñ eşhāş

8 İç bādeyi raqqāşa bağup muṭribi diñle

Āşık olagör irmeye imānuna ħaşşāş

9 Gel diñle Kabūlīyī bu dem nefsüñi tanı

Bī ħavf [u] ħüzün ol oğun atup da yāyun yaş

---

^{7a} Mısrada vezin bozuktur.

Gazel-i Kabūlī*

fâ'âtün/fâ'îlâtün/fâ'îlâtün/fâ'îlün

1 Lā mekāndan gelmişem ben lā mekānuñ kânıyam

Bî-nişāndandur nişānum zāhirüñ pinhānıyam

2 Öyle mestürem ki bilmez kimseler hiç kânımı

Şeş cihetden âriyem hem şeş cihet mihmānıyam

3 Cümle eşyâyı büründüm kendüme idüp şıfat

Her şıfatdan âriyem hem her şıfātuñ āynıyam ayın işareti

4 Āb [u] gīli nār u bādı kendüme ālet idüp

Çār 'anāşır rūhıyam hem ruħlarıñ sultānıyam

---

* Şimşek, *age*, s. 207.

5 Bu ʿanāşır içre gāh derd gāhıce dermān olup

Bir ʿabīb-i hāzıķam ki dertlerüñ dermānıyam

6 Kimi hāķ bildi ʿapındı kimisi küfr eyledi

Kāfirüñ ķalbinde küfri mü’minüñ ĩmānıyam

7 Ey Ƙabūlī ben şıfātumda ʿanıdum zātumı

Zātumı bildükde bildüm cānıyam

tamam

[27]

Ėazel-i Ƙabūlī*

fâ ʿılâtün/ fâ ʿılâtün/ fâ ʿılâtün/ fâ ʿılün

21^a 1 Bir dem içre ʿayn-ı dilden refʿ olup ķalkdı hicāb

Zāhir oldı ol demümde ķarşuma bir merd-i şāb

2 Nāzir iken vechine ol dilberüñ hayret ile

Ƙaynadı yirden şu gökden yağdı yağmür bī hisāb

^{7b}“Kün fe-yekün” (O bir şeye ol dediği zaman hemen oluverir. Yâsin, 36/82) âyetine işaret edilmektedir.

- 3 Añladum ki ġarġa varısar bu ʿālem ʿāķıbet
ʿArz-ı ħāl itdüm o yāre didi baña keşti yap
- 4 Yapdum ol dem bir ʿacāyib keşti iħzār eyledüm
Bindüğüm sāʿat gemüyi ber-hevā ħaldurdı āb
- 5 Görürem ki ol gemüde cümle maħlūķāt bile
Çün berāber girdi anlar aldı beni pīç [u] tāb
- 6 Līk anlar cümlesi benden diler imdādını
Hiç birinde ħalmamış ħilķatlerin icrāya tāb
- 7 Teskīn oldu çün çekildi bu şu yerlü yirine
Ol gemüyi ben de çekdüm bir limana yāb yāb
- 8 Bu şudur ol şu ki bildüm Nūħa virmişdi necāt
Şanma şūfī sen bu ābı çölde görinen serāb
- 9 Bu şudur hem ħayy iden eşyā'ı cümle sū-be-sū

Yok diyüp inkâr idenler gârķ olup oldu ħarāb

10 ĖulĖule viren cihāna bu Şudur bu bilmiş ol

Gine andandur selāmet fehmi idüp ol kām-yāb

11 Ey Ŗabūlī çekdüĖüm dem keŐtiyi limāna ben

ŖoĖdı mağrib cānibinden bir ŧolunmaz āftāb

[28]

Ėazel*

fā'īlātün/fā'īlātün/fā'īlātün/fā'īlün

1 İŞ bu dem ref' oldu gine vech-i dilberden niķāb

* Ėazel Kabūli Divānında bulunmamaktadır.

Ya'ni toğdı burc-ı dilden 'ālem içre āftāb

2 Rūşen olup cümle 'ālem buldı zulmetden ħalāş

Şöyle kim itdi ħicābından özin sır māh-tāb

3 Baķıcaķ vechinde gördüm dilberüñ ben heft-ħať

Ol yedi ħať içre meşťür her birinde dört kitāb

4 Ya'ni her bir ħať yazılmış bir baťın ma'na ile

Seb'a-tü'l bāñnile cāmi' dört kitābı vech-i şāb

5 Rüy-ı dilberden kıra't idicek bu ħaťları

Ma'rifet 'ilmine andan oldu baña fetħ-i bāb

6 Dört kitābuñ baña keşf oldu yedi ħāt ma'nisi

Ĥamduli'llāh sırra maħrem olup oldum kām-yāb

7 Zāhidā gel zāhiri ħo vech-i yārdan al sebaķ

'Işķ üstād eyleye vech dilberi ümmü'l kitāb

8 Bī ḥurūf [u] bī šadā oқыyan ‘aşıqlar anı

Her biri ḥālince olmuş bir kitāb-ı müsteṭāb

9 Ey Ḳabūlī çün bu ‘ilmi oқudan ğam çekmesün

‘Ālem-i esrāra zīrā oldu cāh hüsnü’l me‘āb

21^b

Bismillahirrahmānirrahīm

Rūḥ ‘ālem-i ceberrūtda ve ḳalb ü çeşm ‘ālem melekūtda ve cevher ol od u
yil u şu ve toprak iş bu dördü temessülüdür yapısı toktuzdur et ve ḳan ve
kemik ve ilik ve siñir ve deri ve yağ ve ḳıl ve ṭamār diregi iki yüzdür
kemiklerdir derbendi iki yüz siñirlerdir ortada bīkār cigerdür üç yüz arḳı
var ṭamārlardur on iki kapu iki göz iki ḳulaḳ iki burun deligi iki memeleri
bir ağız bir göbek iki sebīleyn-i ḥazā’in cevher-i ciger ḳan ḥazīnesidir
dimāğ ‘aḳl ḥazīnesidir yürek rūḥ-ı ḥayvānī ḥazīnesidir ‘öd şafra ḥazīnesidir
mi‘de ḳuvvet-i ḥāzime ḥazīnesidir ve sekiz üstāddır ḳuvvet-i cāzibe
ḳuvvet-i māsike ḳuvvet-i ḥāzime ḳuvvet-i dāfi‘a ḳuvvet-i ğāyete ḳuvvet-i
muşavvera ḳuvvet-i nāmiye ḳuvvet-i ḥāliye ya‘ni ḥalden ḥāle döndürür beş
pāsbānu var görmek işitmek ṭatmaḳ ḳoḥulamaḳ lems etmek iki ḳanadı var
ki iki eller iki direk ki iki ayakları ki şehir-i mezkūr melek ü ins ve cin
melek dedigimiz ruḥdur ğidāsı ‘ilm ve ma‘rifetdir ins dedigimiz rūḥ-ı
ḥayvānīdir ğidāsı yemek ve içmekdir cin dedigimiz rūḥ-ı şehvānīdir ğidāsı
emmāre-i şafiyyettir ḥazā’in-i Ḥaḳ beşdir semi‘ başar zevḳ lems şem
rūḥdur

tamam

Güft-i Qabülî

‘Älem-i Lâ Hüt

‘Älem-i Ceberrüt

‘Älem-i Meleküt

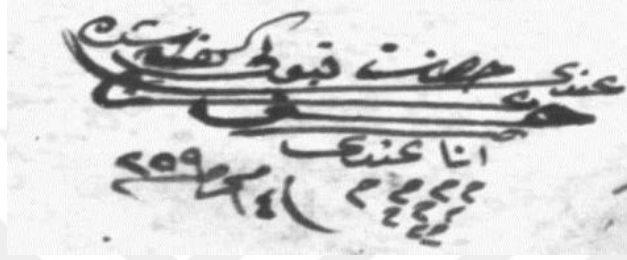
‘Älem-i Näsüs

‘Älem-i Rūḥ

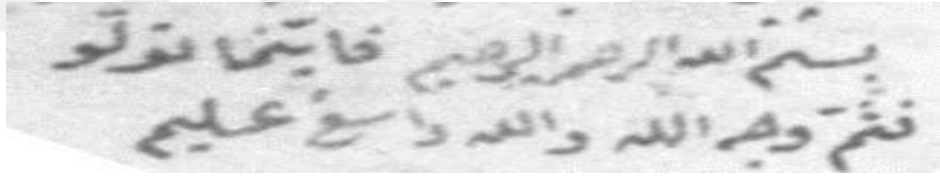
‘Älem-i Qalb

‘Älem-i ‘Aql

‘Älem-i Nefs

Pîr önüne niyâz etdikde bunu oquya

[29]

Nuḡ-1 Ḥazreti Dervîṣ Yûnus ḡaddese sırrahu*

Monla Qāsım Küṣâdır

mef‘ülü/ mefâ‘lî/ mefâ‘lî/ fe‘ülün

²⁰⁰ “Doğu da, Batı da (tüm yeryüzü) Allah’ındır. Nereye dönerseniz Allah’ın yüzü işte oradadır. Şüphesiz Allah, lütfü geniş olandır, hakkıyla bilendir.” (K:2/115) atıf.

* Mustafa Tatçı, *Yunus Emre Dîvânı Tenkitli Metin*, İstanbul, 2005. Şiir Yunus Divanında bulunmamaktadır.

22a 1 Ben dervişim diyene bir ün idesüm gelür

Çağıruban ardında varup yitesüm gelür

2 Şırâṭ kıldan ince kılıçdan keskincedir

Varup anıñ üstünde evler yapasım gelür

3 Taʿn eylemeñ hocalar göñlüñüz hoş tutuñ

Varup ben ol ṭāmuya yanup ṭonasım gelür

4 Ben günāhımca yanam rahmet şuyuyla yunam

İki ḵanād bağlanup biraz uçasım gelür

5 ʿĀşık Yūnus bu sözi egri bügrü söyleme

Seni şıḡāya çeker bir Molla Ḵāsım gelür

tamam

[30]

Derviş Yūnus Hāzretleri*

- 1 Şūretde şifātı bil ʿaceb şafā bulasın
Hayallerde ʿalmağıl erden maḥrūm ʿalasın
- 2 Bu yolda ʿacāyib çoḡdur sen ʿacāyib añlama
ʿAcāyib anda ola kim dersen yüzün göresin
- 3 Bundan ʿışḡuñ şehrine üç yüz deñiz geçilür
Üç yüz deñizi geçüben yidi Ṭamu bulasın
- 4 Yidi Ṭamuda yangıl her birinde kül olğıl
Vücūdun anda ʿoğıl ayruḡ vücūd bulasın
- 5 Haḡīḡatdür Haḡ şehri yidi ʿapusu var içeri
Dergehinda yazılmış gör kim ʿadrin göresin

---

* Tatçı, *age* , ss. 239-241

^{1a} Şūretde şifātı bil ʿaceb şafā bulasın M. : Sūretten gel sıfata yolda şafā bulasın D. s. 239.

^{1b} erden M. : yoldan D. s. 239

^{2b} kim dersen M. : dost D. s. 239

^{3a} geçilür M. : geçerler D. s. 240

^{5a} şehri yidi ʿapusu var içeri M. : şārı yididür kapuları D. s. 240

^{5b} yazılmış gör kim M. : yüz dürlü gerek D. s. 240

6 Evvelki apusında bir kişi oturur anda

Saňa eydür gelberü olmaya ki varasın

7 İkinci apusında iki arslan oturur anda

Niçeleri orutmuş olmaya ki orasın

8 Üçüncü apusında üç er var oturur anda

Saňa cümle dön dirler olmaya ki dönesin

9 Dördüncü apusında dört p̄ir oturur anda

Bu söz saňa remzdir gör kim del̄il bulasın

10 Beşinci apusında biş ruhbān oturur anda

Saňa eydür gelgıl olmaya ki varasın

^{6a} Oturur M. : durur D. s. 240

^{6b} gelberü olmaya ki varasın M. : teslim ol gel miskinlik bulasın D. s. 240

^{7a} oturur M. : vardur D. s. 240

^{7a} anda kelimesinin üstü çizilmiş M.

^{7b} olmaya ki M. : olmasın kim D. s. 240

^{8a} anda kelimesinin üstü çizilmiş M.

^{9a} p̄ir oturur M. : p̄irler vardur D. s. 240

^{10b} gelgıl olmaya ki M. : gel berü olmasun kim D. s. 240

11 Altıncı apusunda bir hūri oturur anda

Saňa eydür gelberü olmaya ki varasın

12 Çün ileri varasın ol hūriyi alasın

Bir vāyeden ötürü yoldan maħrūm alasın

13 Yidinci apusunda pīrlər oturur anda

Saňa dirler urtuldun gir dost yüzün göresin

14 Çün ierü giresin dost yüzini göresin

Ene'l-Ha şerbetini dost elinden iesin

15 Şu didüğüm geitler vücūddan aşra degül

Tefekkür ılasın Haı sende bulasın

tamam

[31]

^{12a} İleri M. : kim anda D. s. 240

^{13b} dirler urtuldun M. : kurtuldun dirler D. s. 241

^{15a} geitler M. : kelecı D. s. 241

^{15b} ılasın Haı M. : kılurısan cümle D. s. 241

Diger Nuḡ-ı Hāzret-i Yunūs*

1 Ğayrıdur bu milletden bizüm milletümüz

Hıç dinde bulmadı dīn [ü] diyānetümüz

2 Bu dīn [ü] diyānetde dünyā vü āhiret[de]

Yitmiş iki milletde ayrudur āyātumuz

3 Zāhir şuya yunmadan el ayak deprenmeden

Bāş Secde[ye] inmeden kılnur t̄atümüz

4 Ne Kaʿbe vü ne mescide ne rukūʿu ne secde

Hāḡḡıla dāʿim becid olur münācātumuz

5 Ger Kaʿbeye varalum anda mescide girelüm

Gerekse şoyunalum çün bile-durur(?) iletümüz

---

* Tatçı, *age*, ss. 118-119.

^{3a} yunmadan M. : banmadım D. s. 118.

^{4a} secdeye M. : sücüd D. s. 118.

^{5a} Ger M. : Ne D. s. 118, anda D. : ger D. s. 118.

^{5b} şoyunalum M. : suya yunalum D. s. 118.

6 Şu ne kadar arıda çün huyuñ bile

Meger bizi pāk ide Hāğdan ʿināyetümüz

7 Yūnus cānuñ bekile dostluğuñ anıla

ʿİşkıla dinleriseñ bilesin ʿudretümüz

tamam

[32]

Der Nutq-ı Devāmī

mefâ ʿlün/mefâ ʿlün/mefâ ʿlün/mefâ ʿlün

1 Bu keşret ʿāleminde vaḥdet iden cāna ʿaşq olsun

Hevāyı nefsini kaç ʿeyleyen ʿirfāna ʿaşq olsun

2 Huzūr-ı kalb için ey ferāgat eyle keşretten

^{6a} - M. :yavuz D. s. 118.

^{7a} - M. : ki D. s. 119.

Göñül gencînesin fetḥ eyleyen insāna ʿaşḫ olsun

3 Cünün-ı vech-i ḥālinden şular kim erdi mevlāya

Şarāb-ı lem yezel nūş eyleyen mestāne ʿaşḫ olsun

4 Devāmī zıkr idüb dā'im gider ḫalbindeki pası

Ki mir'āt-ı dili pāk eyleyen yārāna ʿaşḫ olsun

tamam

[33]

Ėazel Ḥazret-i Rūḫī-i BaĖdādi kaddese sırrahu*

fāʿilātün/fāʿilātün/fāʿilātün/fāʿilün

22^b 1 Ḥalḫa kin eyleme var ise belāĖat sende

Seni zemm eyleyeni medḫ ile ḫıl şermende

2 Kimseye ağlama ḥālın baña raḫm eyle deyü

* Coşkun Ak, *BaĖdatlı Rūḫī Dīvānı*, II, UludaĖ Üni. Yay. , Bursa, 2001, s. 976.

^{1b} zemm eyleyeni: ḫadḫ ideni sen D. s. 976.

Cehd kıl eylemesün üstüne ʿālem ḥande

3 Ehl-i ʿirfān ile küllḥande geçinmek yegdir

Cühelā ile şafā eylemeden gülşende

4 Pest ider kudretini āhir serkeşlük

Serfirāz ola ol ʿārif ki ola efkende

5 Sakin-i genc-i tevekkül olıgör ey Rūhī⁵⁰³

Nefs için ʿārif olan cāhile olmaz bende

tamam

[34]

Kıtʿa-i Ḥazret-i Nahīfī

fāʿilātün/fāʿilātün/fāʿilātün/ fāʿilün

1 Kānde varsa ʿāşık-ı bîçāre cānānıñ arar

Derd ile bīmār olan elbetde dermānıñ arar

^{4a} kudretini: kadrini D. s. 976.

^{5a} genc: künc D. s. 976.

2 Şanma zaḥmından şunar destin dil-i mecrūhuma

Ol kemān ebrū çigerde tīr-i müjgānīñ arar

[35]

Ḳıṭ'a-i Ḥazret-i Fehim Efendi*

mefā'īlün/mefā'īlün/mefā'īlün/fe'ūlünī

1 Güneş bir nūr-ı a'zām pertevīdür

Kadīm-i meskeni derviş evidir

2 Cihān muḥtāç iken meh pertevīne

Gelür 'ār eylemez derviş evine

tamam

[36]

Diger Ğazel-i Rūḥī-i Bağdādī Ḥazretleri*

---

* Özgen Felek, *Fehm-i Kadım Divânı'nın Tahlili*, Doktora Tezi, Elazığ, 2007. Şiir divanda bulunmamaktadır.

* Gazel divanda bulunmamaktadır.

mefāʿilün/mefāʿilün/mefāʿilün/mefāʿilün

1 Ğaraż meyden nedir dirseñ şafāya mālīk olmağdır

Şafā ʿālemde dilgüşāya mālīk olmağdır

2 Esīr-i *beyt-ül ahzān* olmadan Yaʿkūb veş mağşūd

Göñül mışırında[ki] Yūsufa liķāya mālīk olmağdır

3 Bize tāc [u] ķabā lāzım degil rindān-ı bī ķaydız

Cihānda faħrimiz faħr u fenāya mālīk olmağdır

4 Cihāna sīm ü zer cemʿ itmege geldik ķıyās itmeñ

Hemān mağşūdumuz bir dilrubāya mālīk olmağdır

5 Bize ʿarz-ı tecellī eyleyen bīçāre bilmez kim

Tecellī řālib-i Ğaķķ-ı belāya mālīk olmağdır

6 Yoluñda cān virende iltifātıñ kime sulţānım

Güzellikden Ğaraż mihr-i vefāya mālīk olmağdır

7 Bir iki beyt-i mevzun dimege herkesde kudret var

Ġaraż Rūhī gibi rengin edāya mālīk olmağdır

tamam

[37]

Der Nuṭḡ-ı Ĥazret-i Muḥyī*

fâ ʿlâtîün/ fâ ʿlâtîün/ fâ ʿlâtîün/ fâ ʿlîün

1 Rūḥu’l kudse mazhar ol ʿālemde sulṭānlıġ budur

Ĥaġğa kul it nefsiñi sırrımı sulṭānlıġ budur

2 İsteriseñ dost cemālîñ ġalb-i pāke ġıl nazār

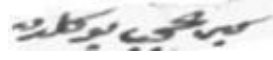
Yirde gökde isteriseñ bil ki nādānlıġ budur

3 Ger ḥaġıġat mü’min iseñ gözle dīn erkānını

Cidd ile tūt aḥkām-ı şerʿ bil Müselmanlıġ budur

4 ʿAġlıña maġrūr oluben dimegil benven hemān

* Mustafa Arslan, *Muḥyî Hayatı, Edebî Kişiliġi ve Divanı*, Doktora Tezi, Ankara, 2006. Şiir divanda bulunmamaktadır.

zira şeytānlık budur

5 Bir ʿamel azan ki Muyī olma fānī tā ebed

ayrile yād ola gr ʿālemde insānlık budur

tamam

[38]

Nu-1 azret-i Seyyit Nesimī fer(. . .)*

fāʿilātūn fāʿilātūn fāʿilātūn fāʿilūn

1 unki bildiñ m'miniñ albinde beytullāh var

Niun ʿizzet itmedin ol evde kim Allah var

2 Gel ene'l a defterinden al seba ey zāt-ı a

Dembedem bāıl taavvur itme aullāh var

* Gazel Nesimi Divanında bulunmamaktadır.

3 Her ne var ādemde var ādemden iste sen Hākı

Olma iblīs-i Őaķı ādemde sırrullah var

4 Zāhidiñ ger var ise dilinde zıkr-i lā ilah

ĀŐıķ-ı Őādıķlarıñ ķalbinde İllallāh var

5 Pehlivādır ol kişi kim nefsinı ķatl eyleye

Hem erenler meclisinde aña eyvallah var

6 Yıķma kimse gōñlüni kim maķrem-i Hākdan yaķın

Nāzır oldur cümle Şey'e Şanma ğayrullah var

7 Kim ki maċmūr eyledi vırāne gōñlün Hāķ için

Āferin taķŐın anıñ yerine Őeyullah var

8 Yılda bir kez Hāc ider kaċbeye varır ğācılar

Ķıl taċāf-ı gōñli kim her demde Hāccullāh var

9 Ķün ğazıne ķıldı Allah genc için Şol ğāne'i

Fāriğ ol dağl itme kim gönülde Allah var

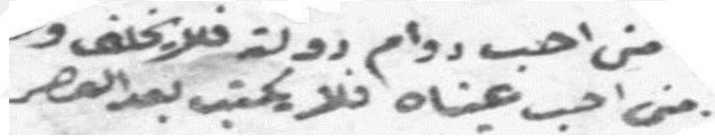
10 Mağsūda irmek dilerseñ hağdan ey sālîk bu gün

Sākin ol vağdet evinde Haşbetullah var (?)

11 Bu Nesīmī bendeye taʿn itme ey zāhid bu gün

Bī edeblik eyleme anıfla çün şāh var (?)

tamam

[39]

Nuḡk-ı Hażret-i Seyyid Nesīmī*

fāʿlātūn fāʿlātūn fāʿlātūn fāʿlūn

^{9b} Bu mısradā vezin bozuktur.

^{10b} Bu mısradā vezin bozuktur.

^{11b} Bu mısradā vezin bozuktur.

* Gazel Nesimi Divanında bulunmamaktadır.

23^a 1 Şanki maḳşūd-ı cihānım şems ü mäh-ı ʿālemem

Çār- ʿunşurdur libāsım gör ne zāt-ı aʿzāmam

2 Lā mekānım şeş cihetdir menzirim fāş eyleyen

Yoḥsa men sırrı nihānım āşikāre ādemem

3 Men Ḥaḳuñ emrinde çüncim mazharı Ḥaḳ dimişem

Söyleden Ḥaḳdır meni men bī nişān[u] ebkemem

4 Dört ana toḳuz atadan üç mevālid gelmişem

Bilmişem bunda remizi cümleden men oḳumam

5 Ey Nesīmī tedbīr-i taḳdīre ibrām itmezem

Māzī ve müstaḳbel fiḳr idene adem dimezem

tamam

[40]

fāʿilātün/fāʿilātün/fāʿilātün/fāʿilün

1 Yoliña canlar fedadır yā ʿAliyyʿel Murtažā

Destgiriñ hem Ğudadır yā ʿAliyyʿel Murtažā

2 didi çün ol şefiʿül müznibin

 Ğağdan nidadır yā ʿAliyyʿel Murtažā

3 Zülfeğariñ Ğārici boynundan eksik olmasun

Zirā kim işiñ Ğazadır yā ʿAliyyʿel Murtažā

4 Maʿden-i cūd[u] sehāsun sen ey şāh-ı kerem

Saña Ğağdan lütf[ü] ʿağadır yā ʿAliyyʿel Murtažā

5 Ey şu kimse sevmedi bunda seni anda olur

Ğavz-ı kevserden cüdadır yā ʿAliyyʿel Murtažā

^[41] Gazel Nesimî Divanında bulunmamaktadır.

^{4a} şāh-ı kerem: şāh u kerem M.

6 Kim ki zāhir görmedi naqşında naqqāşı ‘ayān

Bī baṣīret [u] ‘amādır yā ‘Aliyy’el Murtażā

7 Bu Nesīmī medḥin oqur kıl ‘ināyet sen aña

Eṣgiñde bir gedādır yā ‘Aliyy’el Murtażā

tamam

[41]

Der Nuṭḡ-ı Ḥazret-i Seyyit Nesīmī*

fā‘lātün/fā‘lātün/fā‘lātün/fā‘lün

1 Ey yüzüñ *seb‘a-l-meṣānī nezzele’l-furqān* budur

Nūr-ı mutlaḡ Ḥaḡ kelāmi ḡāf ve’l-Ḳurān budur

* Hüseyin Ayan, *Nesīmī Divanı*, Akçağ Yayınları, Ankara, 1990, s. 161.

^{1b} Nūr-ı mutlaḡ M. : Vaḡy-i mutlaḡ D. s. 161.

2 Şol hayāt ābı ki buldu Hızır anı zulmetde uş
Bulmuşum la'inde ya'ni çeşme-i hayvān budur

3 Söylemek vaktinde şīrīn leblerinden cān yağar
Āferīn şol cāna ey cān-āferin bir bürhān budur

4 Cennetiñ gülzārı yüzüñdür tudağıñ selsebīl
‘Āşıkıñ Rıdvānı sensin ravza-i Rıdvān budur

5 Ger desem Haksın nigāra gussādan iblīs erir
Ver desem insān bu şıgmaz ‘aqla kim insān budur

6 Ey kılan tevḥīdü Īmān küfr veş şirk adını
Gel bu zībā-şūrete kıl secde kim Īmān budur

7 Ey diyen ḥandān ağuzlı bitmiş ol günlük güle

^{2a} ābı M. : ābın D. s. 161.

^{3a} yağar M. : yağar D. s. 161.

^{4a} Cennetiñ gülzārı yüzüñdür tudağıñ selsebīl M. : İy irem gülzārı yüzün vey tudağıñ selsebīl D. s. 161.

^{6a} küfr veş şirk adını M. : küfr ü şirkin adını D. s. 161.

^{7a} göñlüñ M. : gül-gün D. s. 161.

Gel bu ruhsarıñ gülüñ gör kim gül-i handān budur

8 Dilberin yolunda qurbān ol fedā kııl cānını

Ey beqāsın cāna ʿāşık cāvidān-ı cān budur

9 Gözleri Allah nūrun āyetin tefsīr eder

Ey bu maʿniden habersiz şūret-i Raḥmān budur

10 Aḥsen-i taqvīm[i] inkār eyler İmānsız faqı

Şol ʿazāziliñ adın kim Ḥaḳ dedi şeytān budur

11 Zerq u tezviriñ zamānı geçdi ey zāhid utan

ʿAşka tāt kııl kim oldu devrān-ı fermān budur

12 ʿAşıkın bāşıyla oynar şol nigāriñ zülfi uş

ʿĀşık ol meydāna gel kim top ile çevgān budur

^{8b} beqāsın M. : bekāsız D. s. 161.

^{9a} Gözleri Allahu nūrun āyetini M. : Gözleriñ Allahu nūrāyetin D. s. 161.

^{10b} adın kim M. : ki adın D. s. 161.

^{11a} utan M. : uyan D. s. 161.

^{11b} devrān-ı fermān M. : hükm anun fermān D. s. 161.

13 ʿAşka kim dermān bulunmaz geç emekden ey ḥakīm

Em bulunmaz nesneyi koy epsem ol dermān budur

14 Gel Nesīmīniñ elinden bādeyi nūş eyle kim

Lā-yezālī ʿişret oldur ğuşşāsız devrān budur

tamam

[42]

Şeyḥ Mevlevī Ğālib Efendi*

mefʿūlū/ mefāʿlū/ mefāʿlū/ feʿūlin

I Şanmañ bizi kim beste dil-i nefse ḳavīyyüz

Ḥāk-i ḳadem-i āl-i ābā Muştafāviyyüz

Ne ḥavf-ı emīrān biliriz ne bedeviyyüz

Rāzī şüde ḥükm-i ḳazā Murtaẓāviyyüz

^{13a} kim M. : çün D. s. 161.

^{13b} Em bulunmaz nesneyi koy M. : Gel bulunmaz nesneden geç D. s. 161.

* Naci Okçu, *Şeyḥ Ğālib Divānı*, Türkiye Diyanet Vakfı Yay. , Ankara, 2011, ss. 265-266.

^{Ia} Şanmañ M. : SanmaD. , dil-i nefse M. : dil-i nefsi D. s. 265.

İkrārımıza ser verimiz ʿahde ʿaviyyüz

Bir şāh-ı velāyet ʿuluyuz hem ʿaleviyyüz

II ʿAlemlere işnā ʿaşere ebrāc degil mi

Her birisi bir mihr [ü] mehe tāc degil mi

Tīr-i siteme cümlesi amac degil mi

Daʿvā-yı maḥabbet buña muḥtāc degil mi

İkrārımıza ser verimiz ʿahde ʿaviyyüz

Bir şāh-ı velāyet ʿuluyuz hem ʿaleviyyüz

III Naḫş-ı hevesi şafḥa-i dilden sile geldik

Tā daʿvī-i mihr-i neseb-i pāk ile geldik

Ḳurbān-ı ilāhī olub İsmāʿile geldik

Çün bezm-i ilāhīden dile geldik bile geldik

---

^{If} Biz: Bir D. s. 265.

^{Ib} Birisi bir: Her biri D. s. 265.

^{IId} ilāhīden: ʿademen D. s. 265.

İkrārımıza ser veririz ʿahde kavıyyüz

Bir şāh-ı velāyet kuluyuz hem ʿaleviyyüz

IV Aʿvān-ı Yezīd’iñ haşmen ancağ

Laʿnet-keş-i ĩmān-ı dil ü cānıyız ancağ

Bu maʿrekeniñ Sām [u] Nerīmānıyız ancağ

Evlād-ı Hüseyniñ kul [u] kurbānıyız ancağ

İkrārımıza ser veririz ʿahde kavıyyüz

Bir şāh-ı velāyet kuluyuz hem ʿAleviyyüz

V Yokdur bizi tekdīre havāricde liyākat

Ednāmız eder ʿālemleri pür lerze-i dehşet

Ammā nidelim böyle imiş hük-m-i meşıyyet

Cān [u] bāşı fedā eylesek Esʿad ne saʿadet

İkrārımıza ser veririz ʿahde kavıyyüz

^{IVa} haşmen M. : haşmānıyız D. s. 265.

^{IVa} ancağ M. : el-ħağ D. s. 265.

Bir şāh-ı velāyet uluyuz hem aleviyyüz

tamam

[43]

Nu-ı Hāzret-i Seyyid Nesīmī*

fālātūn fālātūn fālātūn fālūn

- 23^b 1 Her kimiñ rehberidir şıd-ı ihlāşile şafā
Ol-durur dāreyn iinde bende-i fazl-ı Hūdā
- 2 Şādıu'l- vadu'l emīn ol Hāı isterseñ yaın
ün bilürsñ şādıu'l vade'l emīndür Muşafā
- 3 Cevrine şabr u taammül eylegil her müşrikiñ
Nice kim ıldı Rasūl ile Aliyyü'l Mürtażā

* Gazel Dīvanda bulunmamaktadır.

4 Şerbet-i m -1 tah r ister ise  gam yime
Devr elinden zehr n ş it  n H san h lk-1 rız 

5 Ger bu g n bunda şusuzluğdan olursa  şeh d
Y rın anda haşr olasın y -H seyin-i Kerbel 

6 T -atı  fevt itme men  ider ger i şeyt n seni
K bleden d nd rme y zin nitekim Zeyn-el  Ab 

7 Ol Mu ammed B kırı kim H k yolundan d nmedi
Nice virdi başşını l tfile Allah g r a a

8 Ca feri ş dik mer tibin dilersen ş dik ol
Ş dik ile bu yolda hizmet it bulasın  ok  at 

9 M dde-  ta nına şabr it M s -i K zım gibi
H k bil r ki H k yolunda nice oldu  şin 

10 Gel  Ali M s  Rız  gibi H k n  emrini tut

Her ne kim Haxdan gelür cān u dilden vir rızā

11 Gel Tākī gibi vücūduñ mülkini virāne kıl Bu

fenādan fāni ol kim bulasın Haxdan beqā

12 Sırrı esmādan haber bilmek dilerseñ çün Nākī

Müttaqī ol müttaqī ol müttaqī ol müttaqī

13 ʿAskerī gibi nefsiñ çerisin başasın

Şübhe olmasun ki sensin padişāh-ı dü serā

14 Gel Muḥammed Mehdī gibi ʿadl eyleyüb ihsān kıl

Tā gümānsız mesken ola cennetü'l-Me'vā saña

15 Neçe kim kıldım naşihat iş bu halka Hax sözün

Uş didüm nefsiñi bil nefsiñi bil tālībā

16 Şol Muḥammed u ʿAliniñ yüzi şuyı hürmeti

---

^{13a} Mısranın vezni bozuktur.

Raḥmet eyle bu Nesīmī k̄ulına r̄uz-ı cezā

17 Hem bu on iki imāmīñ ʿizzetiçün yā İlah

Eyle dīdārīñ müyesser ʿāşıka yevm-i liķā

18 Çün seķāhum şerbetin içdi Nesīmī curʿadan

Keşf-i Ḥaķ oldu rumūzı sırrı esmā'ı Ḥüdā

tamam

[44]

Nuḫ-ı Şerīf Emīr Sultān Ḥazretleri

mefāʿilün/ mefāʿilün/ mefāʿilün/ mefāʿilün

1 Cihānīñ aşlı ve ferʿī ḥaķīķat bil ki Ādemdir

Mesiḥa feyz olan Ḥaķdan bu gün ademdeki demdir

2 Gözüme Ḥaķdan ayruķ hiç görünmez her neye baķsam

Muḥīṭ-i külli şey' oldur benim pes nazārımdandır

3   Yok imiş Hâkdan ayrı çün vücūdu cümle eşyāniñ
Şaķın bir nesneye ayruķ dimeñ ʿālemde bu kemdir

4   Hayātı cāvidānīdir ölümden korkma ey ʿārif
Cihānda cümle şādīniñ bilirsin āķiri ğamdir

5   Nigārın lütf [ü] ķahrından beķāyet hıfz ider canım
Hemān nūş eylerim anı eger şehd [ü] eger semmdir

6   Başarseñ dīvini lütfüñ Süleymān-ı zamān oldun
Vücūduñ mülküni aldın elinde mühr-i hātendir

7   Fenā cāmiñ iķen buldı beķāniñ sıhķatiñ dāim
Sözimi ğuş idin bu didigim cām ile cemdir

8   Şaķın ʿallāme-i ʿaşrım dīyu laķ urma ey (. . .)
Neķe yüz biñ seniñ gibi bu ʿİlmullahda (. . .)

9 Bu gün sen ki melâmetle ‘imâret eyle ol mülkün

Yıkılmaz belli bil ‘âşık binâyı ‘aşk muhkemdir

10 Nice başlar keser şüfî bu halvet bıçağında

Velâkin şüretâ görsen şanırsın İbrâhim Edhemdir

11 Muhabbet riştesidir kim taķılmış boynuna çünkim

Çekerler dest-i kudretle anıñcün kâmeti hamdır

12 Emîrim her kimi görsen haķâretle kılma nazar

Cihânı şanma hâlîdir neler vardır bu ‘âlemde

13 Buyurmuşdur Rasûlullah faķr oldu benim faķrim

Anıñcün faķr ile Aķmed cihân içre müsellemdir

14 Hüdâ vār eyleyüb yoķdan kerâmet verdi insâna

Bilürseñ ‘âlem-ül esmâ oķursıñ ism-i a‘zamdır

---

^{10b} Mısranın vezni bozuktur.

15 Bilürsiñ kenz-i maḥfiye ḥazīne oldugun ādem
Anıñçün cümleden aḥlām mela'ikden mükerrermdir
tamam

[45]

Seyid Nesīmī

fā'īlātūn/ fā'īlātūn/ fā'īlātūn/ fā'īlūn

- 1 Mü'miniñ ḳalbi içinde çünki beytullahdır
Niçün izzet eylemezsın anda çün Allahdır
- 2 Ol maḳām-ı Tañrınıñ kim ʿarş oḳurlar adını
Mü'miniñ ḳalbidir ol kim taht-ı şāhenşāhdır
- 3 İste gil bir ehl-i dil kim ol bilir Ḥaḳ yolunu
Kim anıñ rüşen dilinde Ḥaḳḳa toḒrı rāhdır

^[46] Gazel Nesīmī divanında bulunmamaktadır.

4 Yer u gökde her ne kim var dünyada ʿukbāda hem
Cümlesinden bil ki yaḥşi bu dil-i āgāhdır

5 Ey Nesīmī her kim ol dil kaʿbesin kıldı tavāf
Ere maḳşūd u murāda ve aşl ol Allahdır
tamam

[46]

mefāʿlün/ mefāʿlün/ mefāʿlün/ mefāʿlün

24^a 1 Cemālīñ maḳlab-ı cān-ı cihāndır yā Rasūlullah
Derin dāru'l amān-ı ins u cāndır yā Rasūlullah

2 Teşehhüd ider engüşt-i şehādet-i muʿcizātına
Ki Miʿrācın müşārü bi'l-beyāndır yā Rasūlallah

3 Zamān-ı devletinde intisāb-ı dergehiñ āsān
Ne müşkil şimdi kim āḥir zamāndır yā Rasūlallah

4 Meded dil teşne-ķaldım Kerbelāyı vādiyi ğamda

Zūlāl-ı tıĝ-i ʿaşkıñ ile ķındır yā Rasūlullah

5 Tamām aḥsen-i raḥmıñ ey nebīyyürrahmān vaķtidir

Amān zirā ki āḥir zamāndır yā Rasūlullah

6 Kerem ķıl müjde-i vaşlıñ ile tesliyyet baḥş olsa

Ğamiñla neş'eniñ ḥāli yamāndır yā Rasūlullah

7 Amān nuṭķı seniñ ism-i şerīfiñle müsāvīdir

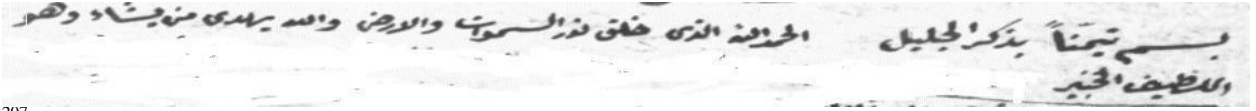
Anıñçün ʿaşkıñ zikri amāndır yā Rasūlullah

tamam

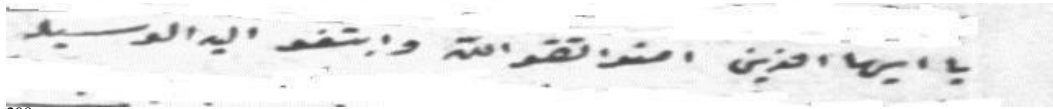
^{4b}ķındır: ķāndır M.

Hāzā Tāc Nāme

207

ma'lūm ola ki Hāq subhāne ve te'ālā on sekiz biñ 'ālemi halk idüb ve haber virdi levlāke levlāke lemā ḥalaqtü'l-eflāk ḥabībim Aḥmed ve Rasūlüm Muḥammed sen olmasañ bu cümle 'ālem olmazdı ve halk itmezdüm buyurdı ve semāvāt seb'ayı ve arāziyi Muḥammed 'aleyhi'ssalāh ve'sselāmıñ nūru ile nūrlandırub ve yiryüzini ādem ile şereflendirdi faḫīr daḥi şulb iden raḥm-ı ümme ve raḥm-ı ümmden dünyā 'ālemine ḳadem başdüm vişāl-i şabāvetimden kemāl-i bulūga irdüm 'aqla urub seyrān-ı fikr itdüm gördüm ki hezār be hezār kimseler bu dünyā 'ālemine gelüb giderler ašlā bir kimse miḥmān olmaz ba'zı kimselerden su'āl itdüm Ādem 'aleyhi'sselātü ve'sselām yaradılsa ḥāl budur gelen gitmekde ḳonan göçmekde bu dünyā kimseye bāḳī degildür cevāb eyitdiler eyā bunıñ ašlı nedir böyle ot gibi bitüp ve yine yitmek midür yoḥsa bir ašlı var mıdur bunıñ bir ḥikmeti olmaḳ gerekdir diyüp tecessüs ve tefahḥuş üzre iken bir āyet-i kerīme işitdim

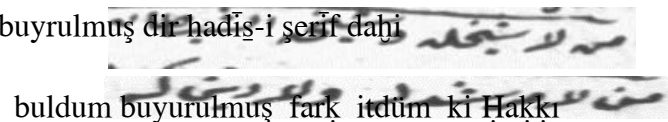

208

buyurulmuş nice 'ulemā u fuželāyım diyenlerden su'āl itdüm çün kıl ü kāle yol uğratdım gördüm beñ çok kimsene ḳıl u ḳalde ḳalmıḥ Hāḳḳa gider bir doḒru yol ḥaber alamadım bir āyet-kerīme daḥi ḥaber aldum

buyurulmuş eyā Hāḳḳıñ muḥabbet etdigi şādıḳlar kimlerdir bunlar Hāḳḳı bulmuşlar Hāḳ bunlara muḥabbet etmez idi derken bir ḥadıḥ-i şerīf buldum buyurulmuş dir ḥadıḥ-i şerīf daḥi

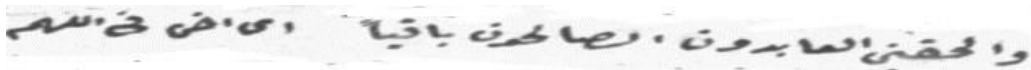
buldum buyurulmuş fark itdüm ki Hāḳḳı bulub vāşıl olmaḳ mürşid ile imiḥ aradım mürşid-i kāmīl buldum su'āl itdüm

²⁰⁷ "Hamd yerleri ve gökleri yaratan Allah'a mahsustur." mealindeki ayete (K:6/1) atıf.

²⁰⁸ "Ey inananlar, Allah'tan nasıl sakınmak lazımsa öyle sakının ve ancak Müslüman olarak can verin" mealindeki ayete (K:3/102) atıf.

Haḡdan haber istedim hadīs-i şerīfīñ oḡudu añladım ki nefsiñi bilen Rabbini bilir imiř nefsimi bildim Rabbimi bildim ādem-i ḡātem sırrını bildim řaḡābe oldum mürřid-i ‘azīzimiñ ḡuzūrunda miḡmān idim nuḡḡ-ı řerīf buyuruldu ki erenler damgası ve ehlullah niřānı ḡāc-ı řerīf vardır on sekiz ḡurūḡ ūzre olur yirmi bir ḡurūḡ yirmi beř ḡurūḡ ve yirmi sekiz ve otuz iki ḡurūḡ ūzre ancak murādım on sekiz ḡurūḡ ve bir dūgme ūzre bir tāc-ı řerīf izḡār idūb bende olanlara niřān virūlūb damḡa urulsa ki ḡattā sā’ir ḡurūḡlarıñ fuḡarāsı beyninde bařlarına ḡoyub zāḡir olmaları murādımdır diyūb nuḡḡ-ı řerīf buyuruldu ḡūnkū nuḡḡ-ı řerīf-i mürřid farz u vācibdir ḡarīḡ-i mu‘arraffide olanlar bařlarına ḡoyub zāḡir oldular faḡīr daḡi mūlāḡaza itdūm ezel ve ebed ḡā‘ide’i rūsūmdur ba‘zı ḡarīḡ-i fuḡarānın kemāl-i řadāḡatinden nāřı būrrānī-i zındıḡ ḡoḡ olub ḡarūḡ-ı ‘aliyyelere ḡāř urmasınlar iḡin ve ba‘zlar derviřim deyūb řeyḡāna uyub benlikde olmalarıyla kendi fi‘l-i ḡabiyḡim āřikār olmasın iḡūn yalnıř baytarlıḡından nāř-ı tāc u ḡırḡadan pālhenk ve teslīmden ve ředden su‘āl iderler su‘āle cevāb muḡtezādır diledim ki on sekiz ḡurūḡ ve bir dūgmenin cevābını ḡaḡrīr ideyim izn-i řerīfler olub icāzet buyurdular faḡīr daḡi ḡuzūr-ı řerīfde řaḡābe olduḡum ḡalde kendi nuḡḡ-ı řerīflerinden mesmū‘um olub aḡz itdūḡūm vech ūzre tafřīl u taḡvīl itmeyerek mūnḡařırca bir risāle tertīb itdūm ki ūmmī olan ḡarındařlarımıza ta‘līm idūb sālikin-i řadıḡīne cevaba ve būrrāni zındıḡına ‘itāba ḡādir olalar ve faḡīre daḡi ḡūsn-i teveccūhleri ilā aḡir ūl-‘ūmr menzil-i maḡāmım teraḡḡī ve ‘ūmrūm tamām olduḡda raḡmet ile yād ideler

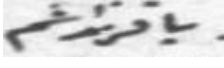

řūyle ma‘lūm ola ki bu tāc-ı řerīf bir ‘azīm řeydir bunuñ ḡıymetiñ yine ehli bilir ya‘ni tāc u sikke demek pādiřāḡlarıñ altın ve ḡūmūře ve baḡıra ḡamḡa urub ḡanḡı pādiřāḡıñ aḡḡesi olduḡu ma‘lūm olduḡı gibi erenler daḡi sālīk ve fuḡarāsına her bir ḡarīḡ gibi ve her bir ehlullah bir ḡūne niřān virūb ve damḡa urub ismine tāc u sikke ta‘bir itdūler sikke demek mevlevī fuḡarāsınıñ bāřında olan ve ḡurūḡ-ı

olanlarıñ cūmlesine sikke dirler tācın ‘azāmeti bařkadır zıkr olunduḡça

ma'lumuñ olur dersen 'azîzim altın ve gümüş ne güzel lâkin bakıra damğa ururlar dirseñ dervişlik şecere işleminiñ emsâlidir ehlullah nev'an nev'an secere işler tutarsa olur evsâtı olur ednâsı olur damğa daği altun olur gümüş ve bakıra urur her biri kıymetine göre bahâsı olur ve ba'zı daği bakırlığı daği kabûl itmeyüb matrûd olur ehlullah dirseñiz ki evvela mihenge urub imtiñân itse damğayı soñra ursa güzel degil midür vâkı' 'ül hâl güzeldir lâkin Hâk subhâne ve te'âla hazretleri şeytân 'aleyyü'lla'îneyi merdûd itmese yâhud hîç yaratmasa güzel degil mi idi añlaşıldı ki şeytân daği lâzım imiş öyle ise a'lanıñ kadri bilinmek için esfel lâzım imiş

ma'lûm olur ki bu tâc-ı şerîfiñ su'âl u cevâbı çokdur bizler mümkün olduğu miğdar muhtaşarca beyân idelim tarîk-i mu'arrafide bizlere lâzım olan on sekiz tûrûk ve bir düğme cevâbıdır tertîb olmuşdur bir sâ'il-i şâkirt ise bu tâcı başına koymuşsañ nice şeydir bunuñ su'âli vardır cevâb isterim dise bizler cevâb eyderiz ki eyvallah erenlerim su'âliñ hoş ve kelâmıñ şahihdir lâkin bizlere mürşidimiz efendimizden tenbih şöyledir ki tarîk-i 'alîyyelerde bürrânî ve zındık gâyet keşret bulmuşdur ekserîsi harâmîdir şakınıb su'âl cevâb vermen şoyarlar çıblâk hû bırağırlar deyü naşihat itmiş idi vâkı-'ül hâl sizleriñ daği ma'lumuñuzdur ki harâmî çokdur eger sen harâmî degil iseñ başında tâcdan haber vir her sâlike şeyh ve mürşidi Rabbî olan 'azîziniñ emrini tutmak farzdır söylemek ba'z-ı mağallerde farz ve ba'z-ı vâcib ve ba'z-ı mağalde sünnetdir ve ba'z-ı münâsıb olmayan mağalde sükût-ı farz u vâcib olur zîrâ kibar-ı efendilerimiz nuṭk buyurmuşlardır ki derd aḥmâkıñ 'inâd câhiliñ seyrân-'ârifiniñ sükût kâmiliniñdir lâkin bu bâbda su'âle cevâb faķiriñ vâcib midir ancak 'azîzimiñ tenbîhi üzre evvela senden bir su'âlim vardır deyüb eger in bektâşî fuķarâsı ise seniñ başında tâc vardır başına koymuşsun bu nice şeydir ve niçin koyduñ cevâb vir ki seniñ harâmî olmadığın bileyim soñra cevâb vireyim deriz eger sâ'il derviş su'âle cevâb idüb virür ise başında on iki terkdir ve on iki imâma işâretdir dir ise vâkı'â didüm güzel cevâb itdüñ lâkin on iki terk cevâbı idersin on iki imamı terk idüb bıraķdın mı vehm bıraķdığını bir de işâret var on iki imam matrûş degildir

sen matrüşsun zîrâ terk demek bırakmaqlık ma'nâsındadır yâ cevâb dir yâhud tâcı vir dirüz cevâb viremez ise mürüvvet bizimdür dilersek tâcı alıruz dilersek var torlâk başında tâc degil bir gicedir giceyi kırtar soñra su'âle kâdir ol diyüb def ideriz eger dirse ki terk demek galat olmuşdur on iki turük on iki imâma işâretdir on iki imâm kimlerdir dirüz zîrâ ibtidâ bu on iki imam lâzımdır hıfz oluna imam 'Ali Kerremullah veche İmam Hâsan, İmam Hüseyin, İmam Zeynel, 'Abidin İmam Muḥammed Baqır İmam Ca'ferüs Şâdıq, İmam Mûsâ Kâzım, İmam 'Ali er-Rızâ, İmam Muḥammed el Cevâd, İmam 'Ali yyün-Naḳî, İmam Hâsan el 'Askerî, İmam Muḥammed Mehdîde tamam idüb haber virse vâkı'a erenlerim güzel cevâb virdüñüz ḥarâmî degilsün faḳırde başımda olan tâc-ı şerîfde otuz iki kisve dört kapuda kırk maḳam yirmi sekiz menzil on iki çerâğ çârdeh mâ'süm(?) ḥâtem ile altı huṭbe iki aşl ül-uşül bir kıyamda iki secde mir'ata nefer-i seb'ayı seyyâre cem'an bu on sekiz turük bir düğmede binâ olmuştur dört kapuniñ evveli bâb-ı şerî'atdir ikinci bâb-ı tarîḳatdir üçüncü ḥaḳîḳatdir dördüncü ma'rifetdir bu dört kapuda her birinde onra maḳâmdır ki buna ḥurde-i tarîḳ ta'bîr olunur ve maḳâm-ı sâlik daḫi derler evvelâ bâb-ı şerî'at on maḳâmdır evvel maḳâmını ve ikinci maḳâmını sizler haber virüñ ba'den sekiz maḳâmını faḳîr tamâm ideyim zîrâ on iki imâmı on iki tarîḳi biñ çok adem öğrenmişdür lâkin evvelâ şunu saña haber vireyüm faḳîrden haber almış olasın tarîḳ birdir on iki degildür on iki imâm başka başka tarîḳ tutmadılar cümlesiniñ tarîḳi Muḥammed 'Ali tarîḳidir tarîḳde murâdımız hemân itibâren işâret dimekdir yoḫsa tarîḳ olsa tarîḳiñ nihâyeti yokdur

الطريقه التي بعد انقاس الخلق

ḥadîs-i şerîfiyle sâbitdir velâkin ma'nâsı başkadır bu kadar enbiyâ ve evliyâ her biri bir tarîḳ ile Ḥaḳḳa giderler hemân böyle bir şey 'âlimiñ kulağına gitmiş yalnız bir şöḫbetiñ öğrenmişlerdir bunda su'âl çokdur geriye ḳalsın sen baña maḳâmdanhaber vir ki bileyim ḥarâmi degilseñ yâ cevâb ver yâhud tâcı vir dirüz eger sâ'il dirse ki erenlerim vâkı'a güzel hareket itdüñ bâb-ı şerî'atiñ ibtidâ maḳâmı

الله الرسول بما انزل الله من ربه والذين آمنوا بآياته وعلو كعبته ورسله

209

²⁰⁹ "Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, ahret gününe, kaderin, hayır olsun şer olsun, Allah'tan olduğuna inandım." YILMAZ, *age*, s. 50.

āyet-i kerīmesi mantūqınca bu cümleye inanmaqdır dört kitābı haq bilüb Zebūr Dāvud ‘aleyhissellāma İncİL İsa ‘aleyhisselāma Tevrāt Mūsā ‘aleyhissellāma Furqān Muḥammed ‘aleyhişşalātü vesselāma nāzil olmuşdur ve cemi‘ peygamberlere bā ḥuşuş Kur’ān-ı ‘azīm’üşşānda zıkr olunan.

Der Nutq-ı Hazret-i Sezā'i*

mef'ülü/fā'ilātü/mefā'ilü/fā'ilün

26^a 1 Ādem hemīn bu bezm-i dil-ārāya bir gelür

Seyr-i cemāl-i yāri temāşāya bir gelür

2 Devr iderek cemād ü nebāt 'ālemiñ geçüb

Hayvāni libāsile dünyāya bir gelür

3 Sīret-i ayn itmegiçün cezb idüb seḥāb

Her kıatresi cem'ile deryāya bir gelür

4 Tekmīl idüb merātibini āḥir-ul emr

İnsān olub bu neş'e-i kübrāya bir gelür

5 Mir'āt-ı vech-i bākī olur bī-cihet şıfat

---

* Özügun, *age*, ss. 373-374.

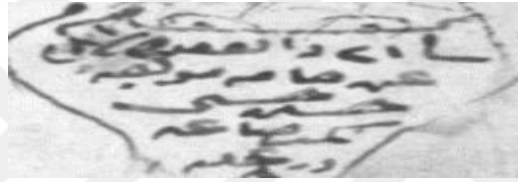
Lādan beḳā-yı zāt ile illāya bir gelür

6 Esmāyı cāmi^c olduğına Şek yok ādemüñ

Ammā netice seyr-i müsemməya bir gelür

7 Vaḳtiñ Sezāyī maʿrifet-i nefse bezl iden

Tefrīd ider vücūdını ferdāya bir gelür

[48]

İlāhī Maḳām-ı Evc*

fāʿilātün/fāʿilātün/fāʿilātün/ fāʿilün

26^b 1 Şāh-ı istiğnā-yı mülk oldum ricā bilmem nedür

İlticā-yı Haḳdan özge mültecā bilmem nedür

^{5a} olur M. : olup D. s. 373.

* Özüygün, *age*, ss. 358-359.

2 Fāriğüm dünyā vü ʿuqbāya taʿalluḡ itmezem

Terk-i tecrīdüm bugün ḡubb-ı sivā bilmem nedür

3 Şöyle mecnūnam ki leylā bend-i zincīrūmdedür

Eylerüm ʿaşḡunda ammā cān fedā bilmem nedür

4 Her ne eylersen revā cānān men-i dil ḡasteye

Men Sezāiyüm anuñçün nā sezā bilmem nedür

tamam

[49]

Maḡām-ı Evc*

fāʿilātün/fāʿilātün/fāʿilātün/fāʿilün

1 Bülbul-i gülzār-ı ʿaşḡım āşiyān olmaz baña

^{2a} itmezem M. : itmeden D. s. 358.

^{3a} şöyle M. :öyle D. s. 358.

^{3ab} Mest-i cām-ı vaḡdetem ben özgeyi farḡ eylemem / Lāʿübālī-meşrebem çün u çirā bilmem nedür D.

* Özüygun, *age*, ss. 323-324.

Mürğ-i lāhūtum anıñçün bir mekân olmaz baña

2 Gülsitānım tāze tāze güllerim açmağdadur

Arzū-yı gülbahār itmeme hazān olmaz baña

Püte-i zilletde kal^c itdi beni üstād-ı aşğ

Dürr-i şāfiyem mehekk-i ümmühān olmaz baña

4 Ey Sezāī şem^c-i aşğım per yağār pervāneven

Hālet-i vaşluñ şafāsından figān olmaz baña

[50]

Nuğ-ı Kabūlī ‘An Cinās*

fā‘lātün/fā‘lātün/fā‘lātün/fā‘lün

^{2b} gülbahār M. : nevbahār D. s. 323.

^{3ab} Şüretim şirette pinhān eylemişdür cānumı / Şiretim şirette cān oldı zamān olmaz baña D.

^{4a} şem^ci aşğam M. : şem^ci vaşla D. , yakar M. : yakan D. s. 323.

* Şimşek, *age*, s. 197.

1 Zāhidā toprağa baş urmağla bulunmaz dār'ünna^{1a}īm

Secde eyle Ādeme gel olma şeytānirracīm

2 Seyr idüb mescid apusun yürü var meyhāneye

ut bu rāhı iş budur hāzā sırāt-ı müstaķīm

3 Bulub ol meyhāne ire sākī-i devrānı

Bāde nūř eyle hem bism-i řāh-ı ^{2a}Afvurrahīm

4 Tevbe kıł zūhdüne zāhid sākin ol meyhānede

Kim budur vāllāhu billah Zālikel-Fazlül^{3a}Azīm

5 Zūlf-i yārın reseniñ zencir idüb boynuna al

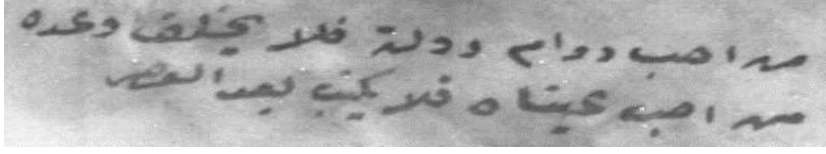
^{4a}Āřıķa vuřlatdır ancaķ hūri cennātin-na^{5a}īm

6 Ey abūlī nuķ-ı Hāķdır söyle inākıñ bu gün

^{1a} dār'ünna^{1a}īm M. : na'im D. s. 197.

^{2a} hem bism-i řāh-ı ^{2a}Afvurrahīm M. : bismillahirrahmanirrahīm D. s. 197.

^{3a} Zūlf-i yārın reseniñ zencir edib boynuna al M. : Zūlf-i yāri zincir et boynuna bagla yād D. s. 197.

[51]

Ḳıṭ‘a

mefāīlün/mefāīlün/mefāīlün/mefāīlün

- 27^a 1 Göñül sermest [ü] ḥayran çeşm-i terdir cām-ı lebrīzi
Ne yapsam neyle demsāz eylesem āh-ı seher ḥīzi
- 2 ‘Aceb mi özlesem yatsam şabāh-ı maḥşer engīzi
Uzandı leyle-i ḥasret meded yā Şems-i Tebrīzi
- 3 Dü mirāt-ı muḳābildir nazarda yekdil [ü] yek renk
Dü çeşmiñ cevher-i binişte yokdur fark-ı temyīzi

^{6a} nuḡk-ı Ḥaḳdır söyle inṡākıñ bu gün M. : olma māt cümle ḥaḳdır sözlerin D. s. 197.

4 İden çün mihr u meh rüşen bu sırr-ı a'zamı pertev

Kemāl-i 'aşk-ı Mevlānā cemāl-i Şems-i Tebrīzī

tamam

[52]

fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün

1 El el üzre 'arşa degdür dest ber-bālāyı det

'Adliyā beyhüde çekmez degme bir mehrüyā hū

[53]

Ḳıṭ'a

mefā'ilün/mefā'ilün/mefā'ilün/mefā'ilün

---

^{lab} Vezni bozuk.

1 Selīm u Aḥmed u ‘Oṣmān üçerdir Āl-i ‘Osmānda
Muḥammedle Murād u Muṣṭafā dörder olur ma‘dūd

2 Birerdir ‘Abdül Ḥamīd ‘Abdül Cedīd Orḡān ve İbrāhim
İkişerdir Süleymān Bāyezid u Ḥazret-i Maḥmūd

3 Serīr-i salṭanat-ı Āl-i ‘Osmānda bir geldi
‘Abdü’l ‘Azīziñ ‘ömrüñ efsün eyle yā (. . .)

SONUÇ

Çalışmada, Atatürk Üniversitesi Merkez Kütüphanesi'nde kayıtlı ASL 551-Mc 9 şeklinde künyelenmiş olan mecmua incelenip tanıtıldı. Mecmuada bulunan metinler, transkripsiyon harfleri kullanılarak Latin alfabesine aktarıldı. Mecmuadaki metinler incelenirken üzerinde çalışma yapılmış divanlar taranarak karşılaştırma yapıldı. Karşılaştırma sonucu tespit edilen farklılıklar dipnotta gösterildi.

Mecmuanın yazıldığı tarih konusunda mecmuada yer alan şairlerin yaşadığı yüzyıllar göz önünde bulundurularak 16. -17. yüzyıl olarak çıkarımda bulunulabilir. Mecmua 27 vr. 51 sayfadan oluşmaktadır. Eserde farklı nazım şekilleri ile yazılmış şiirler bulunmakla birlikte mecmuaya hâkim olan nazım şekli gazeldir. Mecmuada nesir olarak yazılmış bölümler devardır.

Mecmua derlenirken *rika* el yazısı kullanılmıştır. Allah'ın isimlerinin yer aldığı bir daire mevcuttur. Mecmuada Arapça yazılmış kısımlar vardır. Bu kısımlar orijinal haliyle alınıp manalarına dipnot kısmında yer verilmiştir.

İncelenen mecmuada bulunan şiirlerden bazıları ilmî çalışma yapılmış divanlarda bulunamamıştır. Mecmuada büyük bir alan kaplayan, Olanlar Şeyhi İbrahim Efendiye ait olan Dil-i Dâna kasidesinin içinde yer aldığı divan yayımlanmış haliyle elimize geçmemiştir. Bu ve buna benzer durumlar dipnottabelirtilmiştir.

Çalışmanın sonunda mecmuanın tamamı tıpkıbasım olarak verilmiştir. Zira çalışmada okunamayan kısımlar mevcuttur. Bu kısımlar boşluk bırakılarak belirtilmiştir. Tıpkıbasım metin verilerek okunamayan kelimelerin çözümlenmesi araştırmacıların istifadesine sunulmuştur.

KAYNAKÇA

- Ak, C. (2001). *Bağdatlı Rûhî Divânı II*, Bursa:Uludağ Üni. Yayınları.
- Arslan, M. (2006). *Muhyî Hayatı, Edebî Kişiliği ve Divanı*, Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ayan, H. (1990). *Nesimi Divanı*, Ankara: Akçağ Yayınları.
- Aydemir, Y. (2007). “Metin Neşrinde Mecmûaların Rolü ve Karşılaşılan Problemler” , *Turkish Studies / Türkoloji Araştırmaları, Tunca Kortantamer Özel Sayısı*, C. 1.
- Aypay, A. (1992). *Nahifî Süleyman Efendi (Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği ve Divânı'nın Tenkitli Metni* , Doktora tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Develioğlu, F. (1993). *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Sözlük*. Ankara:Aydın Kitapevi.
- Emre, M. (2012). *Niyâzi-i Mısri Divânı ve Şerhi Tanrı Erinin Sırları*. İstanbul: Gelenek Yayınları.
- Felek, Ö. (2007); *Fehîm-i Kadîm Divânı'nın Tahlili*,Doktora Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Gıynaş, K. (2011). “Şiir Mecmuları Hakkında Yapılan Çalışmalar Bibliyografyası” . *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, sy. 25
- Kut, G. (1986). “Mecmûalar” , *Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi*, 6, İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kurt, Y. (2015). *Atatürk Üniversitesi Merkez Kütüphanesi ASL 582-MC 40 Numarada Kayıtlı Mecmûanın “Memû'aların Sistemik Tasnifi Projesi'ne (MESTAP) Göre Tasnifi(174a-243a) (İnceleme-Metin)*, Yüksek Lisans Tezi, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Köksal, F. (2012). *Eski Türk Edebiyatında Tenkit ve Teori*, İstanbul: Kesit Yayınları.
- Okçu, Nâci ; *Şeyh Gâlip Divanı*, Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 1993.
- Öztürk, Y. (2006). *17. Yüzyıl Şairlerinden Dimetokalı Vahdetî'nin Divânı'nın Tenkitli Metni*,Yüksek Lisans tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Özuygun, A. (1999). *Hasan Sezâyî'nin Hayatı, Edebî Kişiliği, Eserleri, Divanı'nın Tenkitli Metni ve İncelemesi* , Doktora tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Parlatır, İ. (2009). *Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*, Ankara:Yargı Yayınevi.

Sami, Ş. (2006); *Kâmûs-ı Türkî*, İstanbul: Çağrı Yayınları.

Şimşek, S. (2013). *Edirneli Şeyh Kabûlî Mustafa er-Rifâî*, İstanbul: Edirne Valiliği Kültür Yayınları.

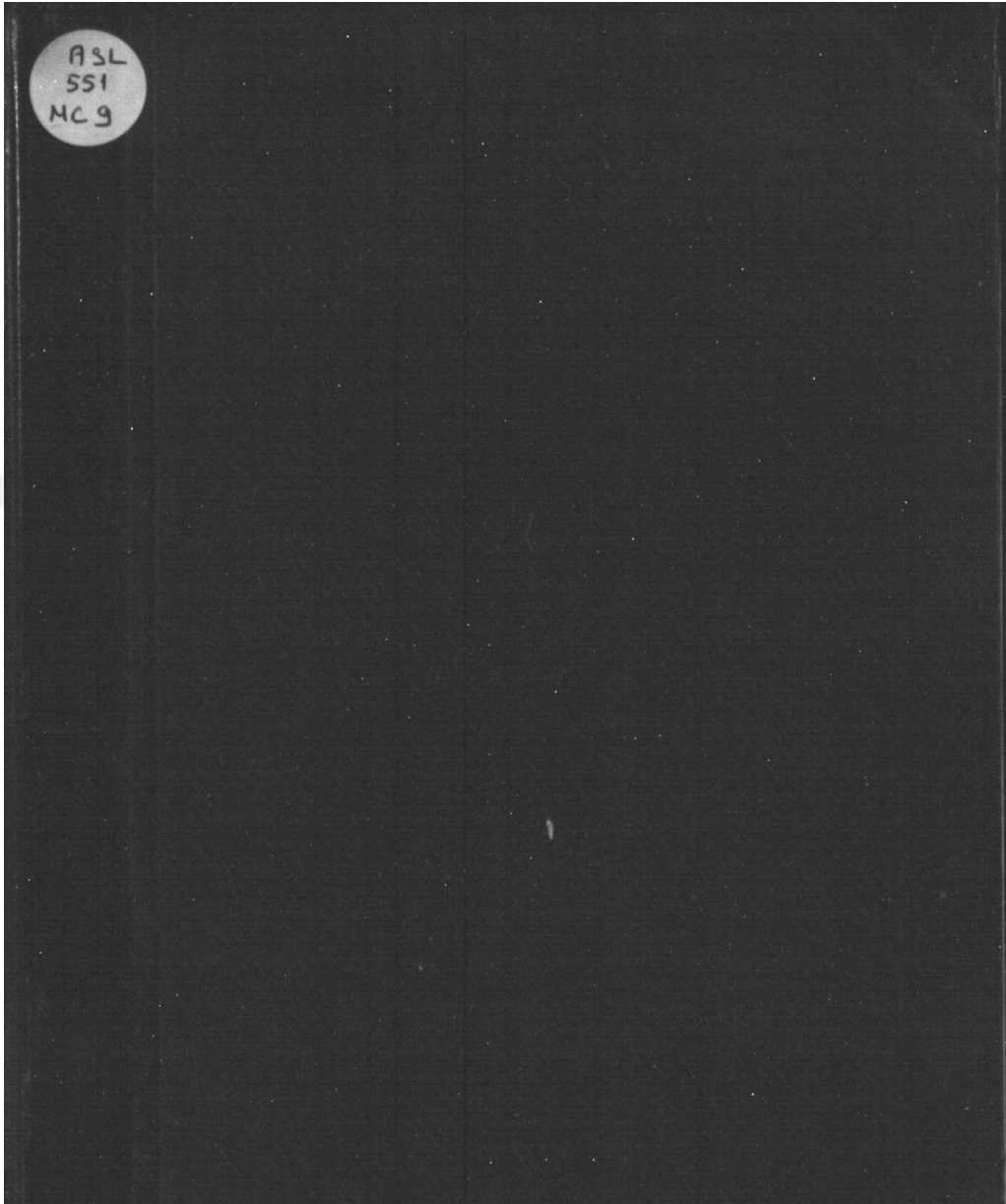
Tatçı, M. (2005). *Yunus Emre Dîvânı Tenkitli Metin*, İstanbul:Kültür Bakanlığı Yayınları .

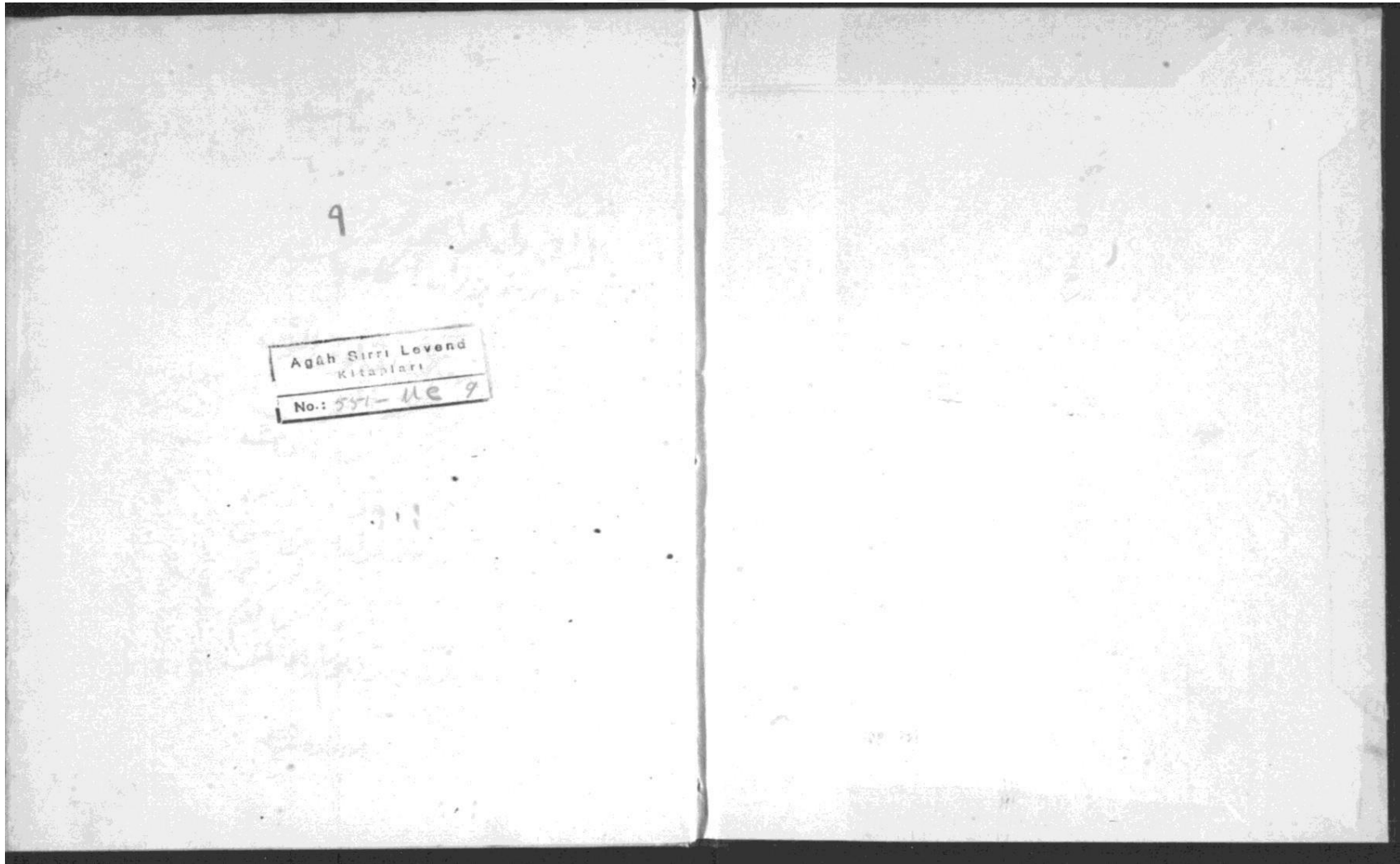
Uzun, M. (2003); *Mecmua*, Ankara : , DİA, XXVIII

Yananlı, H. (2008). *Hazret-i Dil-i Dâna Oğlan Şeyh İbrahim Efendi Külliyyatı*, İstanbul: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.

Yılmaz, M. (2013). *Kültürümüzde Ayet ve Hadisler (Ansiklopedik Sözlük)*, İstanbul: Kesit Yayınları.

TIPKIBASIM

۹

یا ربم حضرتت را به غنچه
 یا پراه ایله وقتت سحرگاه بایله
 الیک دل کراهی قویک بنی بیل
 یاری برین بر دل آگاه باشه

۹

یا من تعالی ذاتت بما یقولون الوثن
 قبح عیوی یا ناصری عند الحزن
 بن سن کرم ایسه فار شو ستم یا غیث
 عالم کسب ای بر صیف و جار حقین
 دست نسیم وار بنده تو قدیر خدایت
 بری المری که در بری عملیانه بی ضررین
 دست استیلا ایسته کنی آفرین اسماء السلام
 دو و یکریزه اعترافی وقتت معلوم یا اولی الخ

حزب

تاریخ زفاف عیض شریفه خانم ۱۱ جمادی الاول ۱۱۷۰
 شریفه

۷ یادرد که بره
 الی دل کراهی

۵
 صفایه صابردل ایتم
 که لاله در هر صبره باره

۶
 کرم قین الطاف کس
 الذمه کلیدی ضری و یغیا

۸
 غنچه سحرگاه
 خجسته کرم
 حسی سحرگاه

Agâh Sırrı Levend

Handwritten text in a cursive script, likely a manuscript or historical document, covering the majority of the page area.

Handwritten text in Arabic script, likely a manuscript or a collection of letters. The text is arranged in columns and is densely packed. The script is a cursive style, characteristic of Ottoman or Persian manuscripts. The text appears to be a collection of letters or a treatise, with various headings and sub-headings. The handwriting is somewhat faded and the ink is dark, possibly iron gall. The paper shows signs of age and wear, with some discoloration and small holes. The text is written in a right-to-left direction, as is traditional for Arabic and Persian. The overall appearance is that of an old, well-used manuscript.

Handwritten text in Arabic script, likely a manuscript or a collection of letters, covering two pages. The text is densely packed and written in a cursive style. The right page contains a large, prominent heading or title at the top, followed by several lines of text. The left page also contains text, with some lines appearing to be a list or a series of short paragraphs. The ink is dark, and the paper shows signs of age and wear.

Handwritten text in two columns on each page, written in a cursive script. The text is dense and covers most of the page area. The right page contains approximately 10 lines of text, while the left page contains approximately 15 lines. The ink is dark, and the paper shows signs of age and wear.

قال صدر الدين القنوي قدس سره في شرح احاديث الاربعة في شرح السبع والعشرون نبت عهد رسول الله
 صلى الله عليه وسلم ان فقال ان الزمان قد استدار كهيبة يوم خلق السموات والارض الحديث كفسر وايضا
 ضاه اعلم ان هذا الحديث يتضمن بضمه اصولا للمعلوم الاطيمية التي لا تطلع عليها الا ندمه لكل
 منها معرفة بدر الدورة العرشية فاعلم ان الكسوف الكامل افا في هذا السر الكلي ان مبدوء الدورة
 العرشية كان من طيزانه ومنه الى الحيرة او عهد الله الازمنة السماوية والصور الاصلية الكلية المعينة في
 جوف العرش ومدة حكم هذه البروج الستة احدى وعشرون الف سنة ومنه الى البروج السبعة في الحكم
 خمسة الف سنة ومنه الى دورة السبعة بموجب الامر الاطيم الموسى به هناك ظهور اليوم الاثنان
 وعشرون الف سنة ونبت نبينا محمد صلى الله عليه وسلم في الالف الاخير من السبعة وفي الالف
 البرزخية الجامعة بين الحكم والسبعة وهو الميزان المخصص بالافرة كما بانك اهل التعاليم في البرزخ
 زامة الجسد فان النصف الاخير منها منبرج بمخاصية الفصل المستقبل كذا في البحث النبوي صل للجليل
 هو انما في الدنيا بالافرة كالصبي الذي هو في اول النهار المشروع ومنه الى طلوع الشمس من غير الزمان
 الذي هو من المبعث الى قيام الساعة فكما يزداد الوضوء بعد طلوع فجر التديج شيئا بعد شيئا وكذلك
 الظهور الحكم الاخرة من هبة المبعث يزداد الى زمان طلوع الشمس من غير بها والى مثل هذا دورة
 الاستارة النبوية بقوله بعث ان الساعة كمانه لتبقى وغيره من الاشارة التي لا تخصص
 ثم قال في افرها كانه لا يتوهم ان زمان ظهور النوع الانساني محصور في سبعة الاف سنة لهذا
 انما كان يلزم انه لم يكن الاهرة واحدة وليس الامر كذلك بل مقصود التنبيه على انه سبحانه
 وتعالى اوجد في اول الدورة الكلية المعنى المذكورة وعند انتهاء الحكم والامر الاطيم الى
 السبلة وقد يبرزها سبحانه وتعالى بعض عباده فيعلمها وان لم يكن ذكرها انتهى ما قاله هو
 صدر الدين القنوي قدس سره وهذا الدائرة صورة الدورة الكلية في ميطرها الدورة العرشية

والدورة

والدورة والدورة الافلكية المرتبة الالهية ودايرة هذا السادة

اجمعی کندی زوقه احوال عشق و امر صادق تمیزی اولدی که جمیع مشکلات انسانه در سه مرتبه اوزره معلوم
 بری بود که اشیا بعضی شکر و در که انسانه افی بلکده بر که کوسه و یا ششم نه ابد و کیمه بلور و اکثر تکرار
 افی اعاجیه و سوالی محتاجی اولدی اهلیه شیار و خود لرزه و نظمه اصلیه لرزه تعویبه نظره محتاجی اولدی و قابل
 علم بود و بری بود که انسانه افی بلجه بر کیمه بیچکره اعاجیه محتاجی اولدی تا که خطر نه سخی بولوب
 بر دخی اعاجیه محتاجی اولدی و بری بود که انسانه افی بر مقدار بلمشد بیچکره اعاجیه در صکره و لکده دخی
 اعاجیه در هفت عظمی وارد زلفنده زیاد سخی بولوب اجمعه بونک کیلری اعاجیه بگردندی اجمعه بکلده
 بلک کند و فائده سی و هم غیره اذاع اجمعه اجمعه اعاجیه اعاجیه در غرض اجمعه افی اشار و تعلیم
 تکرار اعاجیه اتمکه کند بونک اصله نظره نفسی قابل مشد اعاجیه در غرض اجمعه افی اشار و تعلیم
 اجمعه نکره در سده علم اسلام کزراً و مرراً اجمعه بگردندی که غیر بلس اجمعه اجمعه اولدی که در
 تقاضا ابد اولدی که بی بوقامک صابلس کزک اصله ابد و کزک و زشت ابد و دنیا بچرا ابد کزک
 همد عالم کلور در عین تک علیه السلام بشکره سولدی که بی و کت نبیا و ادم بیله ابد و الطین حیثی
 و اولیا و عظامک بیچر در دنیا کلورده اول اولیه حقایق خبر و بر کزکی بوقامده اولدی که در
 بونک هر عالم کلدی که در لیه اونونمزلر و بونلرک هر عالمه سیر و سولدی که مه لانه الی الذله فی لذات
 بونک شایسته صف اجمعه در بونک صمیمی ذله نرس اجمعه در بونک شهر ستانه اصلیه در
 طور شکر بونک حقه سیلیر اهل فریه بونلرک رعیتیه و بونلرک اجمعه در لکه اعذب مه کل هذ بونک در
 اذعقب جامه صاف اجمعه و بونک عذاب دائم اجمعه در لکه اعذب مه کل هذ بونک در
 اجمعه در لکه هر ایکلیری لذت بونک بونک و بونلرک اولدی که بونک بیخی که در سه بیور
 قیاسیل مه در معرفت بالامر ان العافیه فی راهه لاد الله بل هواشد عذابا مه کل اهدان اشد لبلد علی
 الانبیاء بونلرک بر و قلمینه جمیع ماض و مستقبل و بریریم الکی بوی و در دلینک برزه نه جمیع
 راهتی ترک ایدرم بولونایدی اما نیلیم و کیم یلواریم بذنا و کنا و قوا نفی مقصود و کیم و قوا
 بی صده کلیم اجمعی مشکل نقد اصعب اولدی عار فک عذاب زیاد اولدی اما قوا و اذعقب لذتی و صفا
 اسالعه ناتی اولانده اضعف صناعی اولدی نیز در کلنزه صدقه اولدی و صف دریا دنده اولدی
 هر کس الی ایزر که طشه بقره و بقره معنی اجمعه است اما قجمه بقره هر بونک بر کس

دوم

اولدی اولدی که بونجه بهاشته زیاد ایدر بر دخی تفصیل ایدرم اولدی که بر فوشه نهم اولدی
 مشد و سوله سالک که اعاجیه محتاجی اولدی ابتدایه نیز نیز اعاجیه ایدر که خاطر نه بر لشم بکنده
 و معرفتی از اول بینه ندر اما معرفتی زیاد اجمعه کوکلنده زیاد اکلندر و معرفت لذلندر و بینه
 اولد مسئله نای بر بونده دخی بر مشکل ظهور کیم بر صورت نه به اعاجیه محتاجی اولدی و بعد الاعاجیه
 خطر نه عروج ایدوب بینه زلفنده انی صلاحه ایدر و تفکر ایدوب تمیز ایدر میوب بر زلف
 ایقدر بیچر زمانه مرویله اول معلوم تکرار بر افر بونده بر مشکل دخی اجمعه به اعاجیه
 مفقونی اولدی بر افر عباد ابد به اعاجیه ایدر هر صکره کلدی اولدی که زیاد خاطر مه اکلندر
 لذتی قدر و لذتی معرفتی قدر در عینه ادر بی علیه السلام بر زلفه دره بیک بیل طروب بینه
 صعبه ایاسه مقامک تکمیل اجمعه کلدی که بی تا سلفه کلور کیدر اول شئی کالی معرفت
 نام ابد بیلنه و کل معرفتک ایکی خلافتی وارد بری اولدی که اول شیان صورتی مناسب
 اولدی اول شین اطلاعده همه ابد بیلنوب مطلقه اولدی فالاد الله والاقر الله کانه الله ولم یکن
 معده شئی یوز کوسره اجمعی شول سالک که بیچکره اعاجیه محتاجی اولدی اول اعاجیه قیمه صغیر
 افرا اعاجیه که کوکلدر صورتی مناسب اولدی قیمه کبیر مایسته اولنر نیمه و طعیر سترک
 بونده زیاد کشف ابرام اولدی نیز کشف غرامدر اشته بوقفیرک اعتقادی و مذهبی بودر
 کزک تناسخی به حمل ایت و کزک خلوقی به حمل ایت و کزک اجمعی به کزک اتحادی به حمل ایت
 کار خلی الله مذکبنددر اشته الله مذهبی بودر نفکده ربکه طبعه واضع در والسلام

نیاز منجه باه نظر اولدی
 علینک سرتیه اولدی کس

بوساله هوش اولدی بیه غیره اهلیه دلی
 طریا اب صباه الفاظک بونایم
 شریه غیره ایکی صباه بولور علیل
 اذی کو یا نهم صباه بجه اب سلیل

کشف و حدیث

بهد اول نظری معلوم که کلام مشکلی انسانه
ظهور میجوید نزل ایلیم بوجاهه مکانه
صروفی نظری صفت اولدم معاینه خبر دریم
اکبر صفتیه هرگز بیانه و ضمن تبیانته

کلام و سخن بیادتم که عین قوفی ذامتی
بکاف انظار ایدنه انظار ایدنه انظار
نتر قاتنه سیم مرغان مکان ظاهر لفته
اولوز اجناس قرآن کلامه عمه اجمانه
طلس کتبی مولود که هر جمله اشیا
تعلیم نظری کلمه و صبرم تحه شاهان
حکایت و خبرم که بانه که طری کوه مولود
بدر طری کلام ایدنه انظار ایدنه سوزانه
کلام حقیقه اولدم در بود عده فی هر رسم
نقل ایمن اصل او عارف خلق انعامته

کفت شاهک

کفت کفر اسرارین فاشه انکاره نوحیاد
ویردی حویان جبرانه کور کور بکشه صلک
زانت انسانه اسرار البیوبه اوصاف
ظواهر ایددی صورت نند کورنوی باضع کاک
اولم صفتیه در معنویه عشاقان و ط
ذخیر صورت دخی هر کور کور ایدر وضع ملای
نقل بلا سح

و در

عاشقین حویان وام ایدر اول صیلا کور
صفت ایدر عشاقی و اتم عشق ایدر عشق نزل
شا کورک بدوست پنهان ایدر فاشی انکم
مه جنیر اولم ایدر شمس انما خبر نزه هلال

کفت صفت

قامتی یاره عجیبی زاهد ایدر سیک الف
راسته معنا بود هرگز دکلر مختلف
عاشق طبعه بلر بیخانه کنجیده کوروی
و صده حق اکر اولر نه زاهد معشوق
خلق خالقده جدا فخر ایدر بیطان ابریم
وجه انسانه کور ایدر اولدی سحر
صوت سه خلوته غزله ایدر ایدر برقی
بجو مدن سیکه کنجیده اولدم مختلف
سرتی سرتی فخر ایدر سیک عجمی مصفا
تاج کورنا ایدر اولدم جهانده سحرش

غزل تیار

ایتنی نوزده سوره جکله کوریم جانم
کورنور اولدی کوریم اوماه وجه جانم
بجوهر سوره جانم ایدر کورنوی جاضافه
رقده قور کوریم بایله دیمه دایمانم
بجوهر تم و جلال کوریم کوریم سوزم المای
فنام حقیقه با لای نی بیولم قادی تانم

بدر کوریم جانم برقی نوزده سوره جکله کوریم جانم
بجوهر سوره جانم ایدر کورنوی جاضافه
رقده قور کوریم بایله دیمه دایمانم
بجوهر تم و جلال کوریم کوریم سوزم المای
فنام حقیقه با لای نی بیولم قادی تانم

غزل ساری سلطان
تجسس کنونی تا غایت

صدا ایت ای جانم بیلیم الله بر یوز دند
کوستر دی کلام الله بر یوز دند
ار کورور بر نه ملک الله بر یوز دند
شاد ایدر حکیمه دیب الله بر یوز دند
فتح ایدر هر مشکلی الله بر یوز دند

دلفن صد سماهی کور ایدر بر یوز دند
بریم غم نا ایتن ف ایدر بر یوز دند
مخزل ال الان من ایدر بر یوز دند
واری هر زنی طری ایدر بر یوز دند
کوشد سر مترک الله بر یوز دند

کمانه بانه ایدر عالمده اولدم در بیغ
کوشه کشته بان باب کوریم قور کوله بیغ
عالمده رسم ایدر کسه کوروی بودیم صبیغ
هر کوریم عرصه طلب ایدر ایتدی در بیغ
ویردی مفسوم و فی الله بر یوز دند

راضی اولد قانه اغلدر ایدر سکا اولدم اکر
بیغراه هفده جفت ایدر کورنور اکر
ظهور رضا بانزه فهم ایدر کورنور اکر
جاکرم ظلمه کورنور سکا بر یوز دند اکر
عشق ایدر نوزده الله بر یوز دند

کنزیا سیک ایدر ایدر ایدر هر زره بن
قطره نایله ایدر قهر صفره دره بن
جانم کورنور ایدر ایدر سیک عالمه بره بع
نوزده دکار در عالمه سرتی سرتی بن
کهر ایشک ایشک ایشک الله بر یوز دند

مرثیه کربلا

ای شهید کربلا ایدر ایدر ایدر ایدر
ای شهید کربلا ایدر ایدر ایدر ایدر
ای شهید کربلا ایدر ایدر ایدر ایدر
ای شهید کربلا ایدر ایدر ایدر ایدر

ای شهید کربلا ایدر ایدر ایدر ایدر
ای شهید کربلا ایدر ایدر ایدر ایدر
ای شهید کربلا ایدر ایدر ایدر ایدر
ای شهید کربلا ایدر ایدر ایدر ایدر

ای شهید کربلا ایدر ایدر ایدر ایدر
ای شهید کربلا ایدر ایدر ایدر ایدر
ای شهید کربلا ایدر ایدر ایدر ایدر
ای شهید کربلا ایدر ایدر ایدر ایدر

ای شهید کربلا ایدر ایدر ایدر ایدر
ای شهید کربلا ایدر ایدر ایدر ایدر
ای شهید کربلا ایدر ایدر ایدر ایدر
ای شهید کربلا ایدر ایدر ایدر ایدر

ای شهید کربلا ایدر ایدر ایدر ایدر
ای شهید کربلا ایدر ایدر ایدر ایدر
ای شهید کربلا ایدر ایدر ایدر ایدر
ای شهید کربلا ایدر ایدر ایدر ایدر

ای شهید کربلا ایدر ایدر ایدر ایدر
ای شهید کربلا ایدر ایدر ایدر ایدر
ای شهید کربلا ایدر ایدر ایدر ایدر
ای شهید کربلا ایدر ایدر ایدر ایدر

بدر کوریم جانم برقی نوزده سوره جکله کوریم جانم
بجوهر سوره جانم ایدر کورنوی جاضافه
رقده قور کوریم بایله دیمه دایمانم
بجوهر تم و جلال کوریم کوریم سوزم المای
فنام حقیقه با لای نی بیولم قادی تانم

هنا صلوات نامه قبول
محمد محمد رضا حج محمد و
در بیان سبب تألیف مقالات

بنا قلم مقال بسلیله
عیال و اله قلمم حکم سلامی
دخی بیزان انهم بن تمامت
الای عاکس و صادقه صها هک
سبب لولای الیشتن بومقاله
فقور سالی نینک هکیزدن
صیام اینک اوله دردی تمامت
توقه ایتمم زانه پاکه
کوزم الهی بنم افتبار خاب
بصوب غفلت حرتم نامم اولری
دخی صافی اولوب مرآت روم
بکابوکن عیاله اولری کسک
دخی بارانه بر قجی بر بر
بوصفی الیبوب قلمم قیامی
قیم اوزره الم بفلان یولور دتم
کلام بجهله دهان بجهله الیلک
دیری کلم سولوک یا قبول
دقیقه کیم ب کذبه کلمم

صمد حقه رسول صلوا بیلده
دخی هاندن اکوب دوام امای
نیاز ایدوب طلب قلمم عنایت
بنا طوتکم صفایاب اوله روهک
مجتب قل امامانه رسوله
دخی بیک اکیبیه ضم این کیندن
صلوات مغزیه اولری اقامت
تضره علاه اوزم حرتمدی ساکله
روانه اولری اکیبینه دخی آب
تحرکده و طبودم سالم اولری
اهلدری باب غیبده جوده فتوصم
ختوب صمد جلال نور احمد
علی یا نبی یور روی ساس
بیلر خاتون کور لب امامک
هوای الیر دیو بن حاضر اولرم
فاندنه لعل بافت صولوک
نضاله اولری هه ایدم هه رسول
طفاله ندرک عیاله شوقین کورم

ننال الیبوب

ننال الیبوب حق هفتینیه
دخی بیک کن صلوات انیم بی به
اهلب رستم نیاز اجمونه هدایه
الها یاد شاهای نیاز
صلوات اولونه هزاره مطمن به
عیال و اله قلمم سلامک
ویرم مرشم سید رفاعی
تقتس روهه وارم بلطفک
سلام بله هزاره صد نظر ان
دلالت الین اوستاد مک هم
دخی شاد الیه روهک ال عیالک
دخی بو اهقرک قلبم شاد ایت
بکابیمت ایدوب الیه طویانم
قلله خدمت بکا اولوب عیالم
ضولونق قالمم خود اولونم
بکافل اندری محمد رفیق
ایم امم دخی جدات و خدمت
نیازم جوده تمام اولرم الهم
قلوب امر رسول امتثال
ایدوب افطار قلمم الیم
صوفی غمزه اهلب درلر هکلی
بازر کانه متاعم سوفه روم
کجه هاندنه الوب آیمو متاعم

هر تکبیر کتور دم صرتینیه
وصی المصطفی اولونه علم بی به
طنوب یوزم دریم اول بر وقایه
هدا و ندا کیم کار ساز
دخی یاری علی المرتضی به ه
ایدوب شاد روهک هه امامک
کبله دی بکا بو عالی شاه
ونور قبره یارب بنورک
الهی شاد ایدوب روهک بهران
تقت روهف یارب بهریم
سلف حاضر محبت و هاندانک
دو عاقله بنی عمه شاد ایت
کجنت الیبوب خوشبو بقا نام
بلره ایغه اولادیم و الم
کروب طامو اوزم یا مسولم
جمالک ندره غزوه ایت الهی
الهی مضرت بجهله صالیم
کلهب کولندک و لیلر شاه شاه
شروع انیم بیانه بومقراط
نورم الیبوب قلب و سلم
قرآ کویجه ونه ندرلر سلهک
بجاسی نو دکلهر جانه ویردم
بولوب بالک اجر حصن و قلامم

سوده جانك بسوده كيرسونر
 سلوك اربابه هوهر درر بسو
 دشدر كره اهل الله اوائل
 نه خدم انده نظير ابرم بن
 وديدر وقتير قنفل بياف
 بنسوده منكرانده كتر نسناسر
 اولوب مافور انلورده بوسنده
 انجوده بومقالم بي بدلسر
 كه هر طورده الوب بن بر علويت
 سلوك نكم كور دم اشايت
 كوردم ديل بن خلدوم هكاييت
 اشيندر يا ظن ايتسونر
 يا اتصاي هكاييم هوهر بلور هفت
 طريقيه الصلة بوبر مشالسه
 جلوب اولر اتمونه دكله مقالم
 نه بيفه دنر سلوك هفت اكله
 الوب عبرت بنم سوز لر ميف
 ازل بلو دكل ورسك جهانده
 ازم اتمك دبلسك هابه دلده
 طلب ايت اول دلده سه نجاي
 سوز عشق اولنلر اولباي
 محبت قل درونف اولبايه

هر بارين دكوب اوكونسونر
 كوكل كوزيه نوز وضر درر بو
 سلوك هفتك بيك درلوصائل
 قلوب انرا شازسه سولدم بن
 عيانا سولكم هكلس زماي
 رموز انر اوائل سولسناسر
 عيانا سولدم بيلو برنره
 صناسيه در ايجنه بر لعلدر
 عملتكم اولور طوره نهايت
 كسوفاه ورموز انره خامت
 دكله افحصار ايتدم بغايت
 بنايمر حقيقه دكله سونلر
 ربابه كجشم باله محقق
 كلام انبيايه امتثالسه
 بازم شدر نكر وبن سب وصالم
 بفا وير كوش جهانك هوشم دكله
 بلور هفتك كلاه آراز لر ميف
 بلور افي كلك وار عشوه خانه
 اولر قل ايت كوكل ان مرشدنر
 كه اولر سبلك ادم صفات
 اولور انلر كروها اصفاي
 قبول ايتسونه سني اول بالولايه

بجريمه

بجريمه كوشري دست العليدين
 بوكر هفتي كورك كونه عيانك
 رضي اتم اولوسيه مصطفى
 سلوك نقله كلدر شمس نوبت

قلوب زمره في شاه الدليلين
 كوروب انم اولور بلو بيانك
 الورد ليد سني تحت اللوائيه
 هه انظافه ابره اولر بت تحت

بجريمه

در ساله سلوك انج ورمولف قبولي ايتك اهل

قد ذكره ما وقع في سلوك من الرموزه والاشهات والوارد له والكتوفه المعبره

غيب كترل محفي بم سفر قلم ديار مدن
 كلوب ارواح تجربه مقام اولر اول صف
 بين باب جلوب ودرم سواليك فنا صنه
 بكار بكاره صوند بر سر ايتدم تمام اجم
 قلك سبانه كوردم بجد ملر وصد نلر
 بروجات بولدين بيت عيه اولور بزر كوكب
 كورب بفرق قلوب دوله نظام بخش اتم هفتك
 كلوب اده سوس هر طرف خلفي قلوب ايبا
 در لب اغيم اولوب باره اليتم جمله انبيايه
 قلوب معدن اكلنم تمام فرخه زري
 جمادات ايشم حوله جمله هوشن كوردم
 نيايه هونك لوك بولم خور دملر بوز ايجو
 نيايم انتحاسنه بار تين بين اولوب اجم
 انوب اب وكل كوردم عنصر بولم ايش
 زبانيه در حيدون سلوكه قلوب اتم
 خدشه بويجه لوز بيك سال كوردم ايتو ورجو

اوروب معشوقك نيك هذو شرم ضامنك
 الست صورلدر هوهر هفتك اكنم كوش هانك
 بالدم لوه مؤمن بن قلوب اقره الهوس
 اولوبن سكر سكره فرار ايتدم مقام
 سموات انظام بولدر فلوكه اولور
 بجه حكيمه بيانه اولور فلوكه ده كز اوت
 هذو نا بجه بجه اولدر بنم حذو آفتا بخت
 هذو راه ملكه دني آفا اولوب اخوي بارون
 اولوب مزورده حيات بولدر علم الامم ايت
 بنا اولدر سب بولدر وبتحانه همار بخت
 سلوك ابري مهرانه هذو ص بولم عد ايت
 كيروب اولدر بفرموده سايمار نيا تحت
 صفاك اتم عالم بخلدر غما بولم
 لوعال اوزه دني كوردم هذو راه ايشايت
 تخاي اتمك بولم ايشايت اتم صفا حبه
 هذو ارضيه حذو اتم هرب اتمر مكانت

اگر با بچه شرمه ایتم خلم اولر بنوده هفتار
اخ عارف بلور هاست دکلمه جوکر تفصیل
بوکر بشیره کلدر که هرامی طبلو انده
دیزون جمله طلق صبح جمع المیوب کلک
فکرانه زار لجه قلمم ترجم ایتم بر کس
فزار اتمک دل کو کلیم و لکه بره باله یوق
هر ایدر فزار قصص طوب انده کتور بلر
هوا بی نفس الدایم کوردم بر بجه ایام
نقوب کوردم کن بر تدبیر محکم بوهر امید
نهکار المیوب کوردم خلاص اولور دلیل آبر
و عابه دسه المیوب بوکر ضامن نیازه ایتم
غیتم جا و تر قلمم آیم دسه اعدده
ترجم المیوب شلم نیام جوته قبول اولور
دیر کنای و لجه نیک فداون اولور دیر سینه
اوقم تسلیم قلب انا جانمدا اولیم حاله
مید اولور ارادته کتب تسلیم شیخ اولیم
اطاعت المیوب امره اکر قولد اکر فعله
ترجم ایله اول زنه و مرعب اللت کسبالم
رضی بیضا ایرو تسلیم اوچی تا عرشا عله
یوسالدی بندلمم جوکم هرامید کورده
وارعب کسلا سوله عرش المم عالم بوکر شاه
کس و عوده قلب کلیم جماعتی بیستونه صادم
بوکره اولیوب قلمی بیستونه جیل اولیم

بجز این مرور ایندی ساهتالمم برده
جواب ایندی بکاشیخ بلد بنده امیدایتم
قلوب لغدم بن عمری و روپ و کزه ولی پی
صروپ شری مجازی هونه کلیم المم خمیر
ندای ارضین کلری بوکم کوسیم هفا نظره
قلوب بیعت مرتبه محمد و نه نیاز ایتم
کله بوکم رضی حکم صروپ بر سر جماعتی بن
جماعت جمله شلق صبح بوکم فخر اولور نیام
بلور بنیفا اعدیه ایروم نار نار طایف ان
هزاره بک فطال شکر طهر بیه بیه
میسی اولور جمله فخری جماعتی شیه جان
خرائ جمله شفا اولور کیم وار بوهر بجه
طوب اطاعت شری جوته کعب خفته اولورم
تزوج ایتمک اول آن طبعش ایلی اقبال
هر ایلمم قلمی انجوشن بکنا بلکم
رضی المیوب کمره انلا المم میونکم
محمدی دلبر کسی بکنا ابرهیم دردی
ظفری بر ولد بنده بوکم اوینه اسماعیل
ولکر کوبه بکونه تأثیر قلب هانا غلغلی فی
انک بنده رضی مزدا اولوب غمی و قسطنطینی
شکر عظم طرائی بو دکلو نار نور ایتم
کلهب هانا غلغلی بوکم هنده بو شام ایتم
قلوب دکوبه بنی یایم بوکم وصلی عاکس
اسوب جنبه بلو یایم بنی افنا ایروپ ن
بوکم بزده اسوب جنبه یایم جنب ایلمم

بجز این

بکنا امداد ایله بیکلر دیو ظن کنا غلغلی
کزیر ایلمم ماملون ضربت بن برین و اکتان
عساکر ایلمم تعلیم کالی التماس کتیب
ظفر یاب اولیم بودوره فتحه اجنه و عشق
دیرم دکوبه کل ان محدود کردی عرش
العاب انصار لر اعدادم کندی تیار شرت
صنوسیم برده خا فخر انش اوغر هکذا کتیب
تخلدنه بری اولور عدو لر انش عرش
شدیم بوطن ایلمم کزیر طبع جدو کتیب
هر ایلمم کجوردم بهر سینه طبع بر شرف
رعیت اولور کعب باقی فداون اعدا کتیب
هرایزه قلمی بوس بیو بن مال و مشا کتیب
خرایه طولی عدالتک بیع عدل و وار کتیب
بکنا عرض اولور بر جانا نه هفت کتیب
سجود بقدر جهانه قییم هکون اولور نکا صفت
بکنا عوشن بار اولور الهی لیت جمال کتیب
ایچور بر قصه انا رضی بوکته شام کتیب
لدنه عالمک او قوردی اول کلهب لکوبه دهان
نفس الرجیم یایم روی دروم اه و وا کتیب
ظنون اولور اندی سوزش عشقه نار کتیب
کلیت اولور اول نایب بکنا جمله طرائف
اولون مست لا یفعل صبر جوهر کتیب
قدیم کلهب تنه ایروپ تأثیر شفا عزم
بقال طریقه ایتدی وجود بر ملا کتیب
کلهب اخافه اعدو روی بنی الی تا عرش

براهه کونردی یا بدیدم که قوشانه قوشانیز
و ازین سوره هیرا بی و لاله بیوی اندک
روان اولی رقی پایه شد و نظر افکار ابله
کذا اندک سحرانی نیایه عرض اعلایه
چون سوره و مبتدیه کوب باقیه سیرا بتدریج
ملاک کلاب صفا صفا بکا تیران ایدرمد
در حال طرد لبرویان صونر علی هیرا بکا کوز
احاماله جمله سی ها هنرا اولی اظرافنی الی
جلاک عرض ایدر با هرین بکا بن بی جلاک اولی
دیری الهواد بلا هر با ای غاکه و سیرا
محرورین کوریم یا غیه بوزم سوردم
صفا یاب ارحمی و لولتی بی بی اول شاه
خلیفه الی هیرا بن خلیفه معنی و بردک
قرانت ایله بیجه آیتک بنده صحیح سالم
بیالعه آیتک بوم قرانیه ایلیم هیرا تکم
علمی ترک بیانه ایدر با بکا بقره نیرا
همان کز نو اوله اسر با بجلد بیانه ایدر
و منی تعلیم قلب اول آن تماماً علم شیای
نفس و بریب و هانغ و دیر و ارا عم و ایدر
سقا بیجه قلب عدل و بیله قولر بکا خلیفه
دنی بر صبی سیرا ایدر دیری اوصی بشقوی الله
اولی و سیرا و عا ایدر بکا دیر سیرا
بوظیف ایدر بن ایدر که زنده هیرا نهاده اولی
اویم سیرا طلب بوم دیر بکا بن بنم ایدر

کینون اکثر هلال سیرا اولی سیرا
قلب قدره بی تکرار بنی الدر سو لا عرف
که جسم برینه در اولی بیغ سوره و سیرا
هنر دار اولی بیسی بیغ و سیرا اولی
خلیفه قدری سیرا نهاده اولی عا تیرت
نیر سیرا نهاده عا کور و سیرا اولی
هیرا ایدر بکا بکا بکا بکا بکا بکا بکا
انیر بکا بکا بکا بکا بکا بکا بکا
ایر بویب قدری جسم صونر کما بکا
سیرا کور ایلیم طرد لبرویان ایدر
نقش بی ایدر بکا بکا بکا بکا بکا
سقا مزج قلم دیر سیرا بکا بکا بکا
زلف و دولت سادته بکا بکا بکا
که بکا بکا بکا بکا بکا بکا بکا
رموزان عبا ایدر بکا بکا بکا بکا
علم اولی عرض سیرا ایدر بکا بکا
بکا بکا بکا بکا بکا بکا بکا
ای قید و علم عرفان هیرا ایدر
صوت اولی رقیه کلاب ایدر بکا بکا
ایر بکا بکا بکا بکا بکا بکا بکا
ان خاندان بکا بکا بکا بکا بکا
کاک قدره اسی اول غایت خا کلا
صلا کور دنی غایت اولی کور بکا
تفکر بیویب کوریم جمیعاً کندر ایدر

نظری

اوردند هیرا بکا بکا بکا بکا بکا
که انجم طلعت کوریم بروج ناسا
بیویب نامر ناسا قنارلر مایه ایدر
مراد ایلک طلب ایدر ناسا ایدر
بصیره ایلیم بقصیر هیرا بکا بکا
بکا بکا بکا بکا بکا بکا بکا
بشرا و صاف هیرا اولی اولی هیرا
بکا بکا بکا بکا بکا بکا بکا
طوناد سیرا کوریم غنا هیرا
کلاب بکا بکا بکا بکا بکا بکا
دیری مسود اولی بکا بکا بکا
خلیفه کوریم سیرا بکا بکا
خلع علامه لر عا بکا بکا
لوا طبل و قنار سیرا بکا بکا
قصور سیرا کلابه قلب نیرا
طوبت سیرا بکا بکا بکا بکا
بوسرده آشنا ایدر بکا بکا
فراغت ایلیم بکا بکا بکا بکا
العرفین کلابه سیرا بکا بکا
ان عارف بکا بکا بکا بکا
و کور بکا بکا بکا بکا
احانت صیرا اولی ایدر شاه
نه بکا بکا بکا بکا بکا

نظری اوزمده دیر هیرا بکا بکا
و بوم سحرانی کوریم ایدر
جیرا نه ایلیم و بوم عدل ایدر
بکا بکا بکا بکا بکا بکا
کما بکا بکا بکا بکا بکا
ان ایدر سیرا بکا بکا بکا
ایر بکا بکا بکا بکا بکا
اولی هیرا بکا بکا بکا
بوم سیرا اولی بکا بکا
نه کور و سیرا بکا بکا
ولا کلاب و کل هیرا بکا
ایر بکا بکا بکا بکا
الیه قرسونه اولی بکا بکا
قلع بکا بکا بکا بکا
دنی بکا بکا بکا بکا
محرور دنی اولی اولی بکا
بکا بکا بکا بکا بکا
بن سیرا بکا بکا بکا
بوم ایدر بکا بکا بکا
بکا بکا بکا بکا بکا
بکا بکا بکا بکا بکا
بوم بکا بکا بکا بکا
و کور بکا بکا بکا بکا

اندر که هر کلامی قطعه خفته ای می
مخففه خور بوزنده اید سه سکا اول جوی
فریبی لطف بلوگر هم جلالتی جمال
صورتا شریکه مخالف پیش تکلیفا شریکه
فاهرک باطنی واردر باطن شریکه اول
مشربینی کور بخش مخالف ایشه ای یار
اندر استور مکرم قولدیر مولانا نیک
اندرک بر مین تمهیر ایتمش اول اله
اندر بچونه بودهر خوف خزه بیل سن اف
اکر کلاد کس و غل سلوکی های مشربیک
هارا رکاه سلوکی تمام قلم سکا عیش
نقش خیه من زوی دیری شانده اول الله
سلوکی بود و جهله ایلمسک اکر و الله
کنی بی مشید کوهلنده خجانی جمال الله
ساکد کوسه شیطانه خج او هم هیالات
تیموز رخ صورتی اید رضوی بیل اول مکرمه
نور دکل نادره اجه اول بد مالک نقد شایر
بلی بوندی الرامه اول بد مالک نقد شایر
سعی اسن نقدیم برتر شونکر اول الله
بلوب قدرک نه اکا رجب ایتمک طلب اول
نقد صرا اولیه جانک باغب ناره طلب ایتمه
الله وار ایکن فرصت او دیب بولر نقد شایر
هیه مشربینه شام رطل قلب محبت است

ان الله انظر انظر و لانه
و لانه انظر و لانه
انظر انظر و لانه
انظر انظر و لانه

هو کلامک رو ایدنه مرود اولور ابری
لطف بیل سن انظر که کز قانیب ایلمش
جلالنده کز لشیر جمالک صعب کمال
سن کفا دیکه شریکه مخالفه بو ایسا
راه اصحابه هر کز معتبر مرعید اول
دیکه بوظیفه ایتمی بلکه دی حکمتی وار
عالم اندرک یدنه اندر و بر لطف مالک
یا لکن دفتر لریته نه نواب و نه کناره
نه دیلم لریس بر دور دکا غشی
ایله فرقت کجند هم او خود و یم تو هیدیک
سالک ایسک سلوک ابلو قول ایلمش
سکالو اولاده اجه سلوک ابلو رویت الله
یوم صائم لیل قائم اولسک او لفر وصال الله
اندره ایدونکم کورسه شیطانی بیل اول اکاه
نیجه نقدش ایلم دارستی کورک اول بد مالک
اور بولتی سالکک ایدیشنی آه و آه
جن و جی و بر ساریدر رفیقارک
اندر ایله همش اولور سیم بقایسه اولر شایر
هم انسانه دیواد و بر او خور و سکا علی الله
صلوت کور مشید دامانک کز ابر قدر بولر اول
هم لطف نقد محمد در لایعه دکل غلبایتمه
قویایم ای کوزیم نوری خلو کلمه سیکه
دعی بولنده صدق جانان شکله همت است

محمد بن

جوده بلوک و صفت حقان طرفین سن ای اول
تا ایه دین الهی سکا کله زنده اولر نیک
و جودک لزه غله منورایت لغزه اول
هسته زنده ایدر دکل سن دکل سیه ایدر هفت
بر ایسک هیه با قدر ریاین باقی نیم عقله
کز یز بول صبار بوزنه فقی شکل اولر حالات
سنک و جودک اقلیم کاسه ایدیر بر
مدینه و مکته کتور ب ایلر محمد
واروب استاق اول و بر سن ایضون نقد
جو ک قدر شام ایدر سنک طرفین ای فقی
بوزنه اوت بولک اهر جود او عزار مدینه در
مدینه به واروب ستم رسول در ایسک امامه
اکر مکته فقی ایدوب قور سن انه نفس
ابر قدر بولر ستم مکته ناک هم قور قور
ظا هر کز همجی دین کند کلر کعبیه
بولک غیر بولر بوزنه بریم سویم سکا
جوده مکته بر فقی ایلمک سلوک استی بولر
بوده مشربیک اجه سکا سر محمدنی
قاند رجه و بر سکا سزی هقی ایلم عیانه
اولر فخر کائنات ایدر تمهیر بر تنم
سعی سکا ایدر تسلیم اولر مره اول و طی الله
بودم کشف اولر هجیب کورینور کایله الله
شود کلو بلک اولور کم کورنم کایله

دوده کوه جوی سخی ایلم مشید کورینور اول
نفر ایلم اولر منور و جودک صفایک ناک
صفایک بورنوب صفایک مرز ناک اولر
ولکله هیه بنم دیمه صقیقه کدوبی اشرا کنت
بقا بالله ایله باقیسه تمیزات قورنور خارده
آی تمیز ایدر کسید اولور هل جمله سکیلوت
استانیک طرف بغداد و قدس شای هب بر بیدر
و جود اقلیمه سکا ایدر سید معراج
مصر و بغداد الله الذلوفیه سن نقد شایر
و هتوبه غله و فرقت طاقه کور هر ادا ف
آزیمه ایله تدارک مشقت کونه کونه در
اعانتد ایدر سکا فتح حکم اولور آسان
هو عامله اولور سیمه شاه بود بر سیمه اکانف
قولا غور سن دلیل سن لهیج بولر نوری کلر لور
قولا غور سن دلیل سن لهیج واره بولر اولر اده
هیه مشربینه بولر که قولا غور اولر سکا
بودم و صلعه و صدی هم بودی اصفیا بولر
او کونه کور صفایک هب نه وار لولو و طایف
سندنی محزنه اولور سیمه جود سیمه جود کورینه
نایا مشربیک دین در خلفت جودایم
سکا مشید اولور اهر شوقین کی روح الله
بلایسم ولا شکل عیانه اولور جمال الله
بیور بیدر کلامه فایضا اولور فتم و بر لسته

توجه الی عظم قرشی جمله قطره ه
 عروج ایندم معلایه کجوب عقل معاومده
 کزوب سیر الملک بر تماشا ایلم ای بار
 جوا شکر گزار ایدم بنم سیر در هر بار
 نه ذلت ایتمش بنم ذاتم عیان اظری بکا اولاد
 صبا مده نبات بولور عوالم هم و من انسانه
 کوا کله کزوب سیره قروم واسطه اولدم
 فرج بخش ایلم زهره هم غم و آنضه اولدم
 هزاره ششم زهر ایتمش مرجع اولدی بکا اولاد
 وفلده بزهر برط ستم فلار عاقل لر سیرینه
 کزوب بو منزل جمه اذیم سیرانه اولدی ایتمش
 خدایه حمد شکر کلاب فرجه قسم قسم
 هدای عشقه اولدی سکره چون عاقل کلام
 اندر سرتبه محام اولوب هفت شکر قلدم
 تنزل ایلیوب عطف معاشه جوده قرار ایتمش
 درون شرط اسلوی قبول اختیار ایتمش

فصل دوم

محمد و لایسم بسم عجله بشم فرام بسم
 ایلم سرتزه لایسم نیام باوقه ای نور عین
 حق بوی نیای اولاد سرتزه محذوقی بسره ایلم
 هر فلقی دنیا شکلم نیت همه کبریا طبع کلیم
 دیام سرتزه در بی حاله عجزا بره عالم نور نام
 تنم خاک نعلی ایلم وای سرتزه و عجزا بره عالم نور نام
 قور سرتزه کبریا قور
 کوا و ناسرتزه ایلم ایلم

زات پاکنده خبر دار اولدیم میده صوم
 فاعده عالم اطلس و نیایه غریزه و لاش کبر
 ناطق نارانه و برین سیره جهانده لغت
 بن قولیه هکدر بر سیره لوجه درد و مختلف
 اسم پاکله انمایلم زوقله خنده اولوب
 بو کلام لاله ایلم انکاره افغانه اولوب
 مجرم لاقطه من رحمة الله وار دیو
 کبیر کونده در کعبه نور سور و غفار دیو
 مشرکینه بوچه رحمت و بره هکله نوله
 بو کلام جبروتی بلرکه استغفار قلله

امینه هر دمه باشم اکر یکم میده صوم
 بن غریبای بو عیالیا کدی یکم میده صوم
 هر جن مشرک صافه مشرکانه و لوت
 هر چه لاسا که ایما نه ایندی یکم میده صوم
 روز شب یار ایلیانم در دله نالایه اولوب
 دلده داغ اسمعیل یار دلایم میده صوم
 ایلم عصیان نه جرت عفتو بر سرتزه دیو
 کوز روده قنای باشم کوز کبریا میده صوم
 هیچ امانه و بر سرتزه صلا کلام اولاد خوله
 بو کلام ساک دست اولاد سورتزه میده صوم

مهم

فصل اول

شما بار و قاراری قبه بولسم بولنده
 کلاب بره اولوب تسلیم صبا بنیونه بن اولد
 محبت عرض ایلم صبارم بیلدیم بولنده
 انکا جانیه کوهل و بریب نولر سولم بولنده
 روانه فیض ابدوب هر بانه طبع کشف سولم
 خدایه ایلم در دین نه و ایلم کشف سولم

ملی کوهلی زحمه قبول اولدک
 دلده باره من قلماز لیک ایلم شکر سولم

ایلم کوهلی زحمه قبول اولدک
 دلده باره من قلماز لیک ایلم شکر سولم
 ایلم کوهلی زحمه قبول اولدک
 دلده باره من قلماز لیک ایلم شکر سولم

زاهد کل علم عشق و هم دلبرده او قو
یونہ پیرہ بو ظاهر ایله جانشعب جلکلامک
دربیکل عرک نصایه اویغی بریایه ایروب
عشق کزینہ بر دلبره استا دیروب
اول معتبوره الذوق بکول صوفی افسانیه
ساقی دورن بولوب صوبه الیه بیمانیه
بیله بل عرک اولوب لیک کوزنجی بلک بوسه
روی دلبره و زنه یا مین علمن بالجهل صوف
صوتغاری نا اهلذله علمن ایروب نشان

سبل مرکب قاره سده سه دلده ازبرده او قو
بلکه کویکل دینلانه سبل صده هر برده او قو
راه عشق کبر لذت نشو آرد ایروب
اول یوزی کل قشلمس مجرب مجرب او قو
ترک ایروب غمخانه ز سر یوزی وار بیخانیه
هم می اوراد کل ساعز برده او قو
بتریشک سوزمی طوبت جه کوزیل کذوبت
بر کلاه عاشق اولده جمله سده برده او قو
و هم دلبره بری خط ایجه ایتشد بیان

ای قیوکل اول بری خط بود کما اولدی عجب
درستی سده نکرو الله اکبر دده او قو

دیگر

علم عشق او قور ایس مرد سرد لر او قور
جاهل نادانہ ز بلصونه سر عشق بل مرزف
علم عشق علم لندره دگر کسی کار سر دکل
جانده بی ترک ایر املاکله واری دکل
بو علم لده او قور بر حروف بی صمد
بیر باب اولمز دریا زه بو علم لده جفا
او قیانرا شو علمن اهلذله صعب
علم عشق بو علم جمله هر کور اولمز صعب
دلیقه دیار اولدی علم عشق او قیان

نورجی فرلر او قور روی شاور لر او قور
عقل کامل مرد دانا بیر بر ور لر او قور
آخ شوندر او قو دیکم نفسی اما در کل
دینا و عقبا بی قویب عشق استر لر او قور
قال و قبل ایله اولتمز زاهد سل بولور آ
او قور بد اهنرا بی نسل کوه لر او قور
رفر چشم سبکبار امت ایجه هم نجیب
عند عشق آن ایجه صاحب ضرر او قور
هم لقای عشق انم جو مادام باقیان

ای قیوکل عا کمانه بیاده در دیان
آن محکوم او قور بلکه داور لر او قور

میس

عرفان بن مجرد اولدی عواص
اندلسه نوسیده ایروب جمله بر اطرک
کشفا اولدی بکا جمله علم ظاهر و باطن
بلرکی بولم عشق کینه طوطی سر او قور
کزیس کی نه ضلالتنه قیاس
ایشابه دیدکی کتوبن روه حیدار
سرکبی بولولده ایله ای جاهل و خط
ایحی باوه بی رقاصه بعتب و طرب دکلاه

بولیم صدف صدق ایچره در اخلاص
بلک نیک کورینوب بکا جریانه عامه علم فاضل
سرتنی بیانه ابلعک سوره اخلوص
شمر نکرو اولم ابدی طالب اثر اص
کلمت بکا لولده او قور و خط غرقاص
و طرب دخی هال سوره کور علم او بنه رقاص
او شرارتی ضلالت بولک نیچ بیک اخصاص
عاشق اولر کور ارمیه ایماننه خصاص

کل دکلا قیوکل بولم نفسینی طائف
بی خوف خزنه اول او قور له الوتبه یا بنی بک

عزیز قیوکل

لا مکانده کلشم بن لامکانک کانیم
اولد کسور کله بلرک لر هیچ کانه می
جمله شیار بوزیم کدیجه ایروب صفت
آب کباب نارو بادی کدیجه الت ایروب
بو عنما ایجه کاه درد کاه هیج حرمه ایروب
کیمی ضلوه بری طایندی کیمس کفر ایروب

بی نشاننده نشتم ظاهرک بنها نیم
شش جهمتده آیم هم شش جهمت میرا نیم
هر صفتنه آیم هم هر صفتناک آیمیم
چار عناصر و هم هم روحانک سلطانیم
بر طبیب هانج کده در تلرک در ما نیم
کاذک قلبکده کهری مؤمنک ایمانیم

ای قیوکل بن صفا تنم طاینیم زاتم
زاتم بلرک بولم کن کلانک جانیم

کل

Handwritten text in Arabic script, likely a historical document or manuscript. The text is arranged in columns and includes various names, titles, and possibly dates. The script is dense and characteristic of classical Arabic calligraphy. The document appears to be a record of events or a list of names, possibly related to a military or administrative context. The text is written in a cursive style, with some words and phrases being more prominent than others. The overall layout is organized into several vertical columns, with some text written in smaller margins or between the main columns. The ink is dark, and the paper shows signs of age and wear.

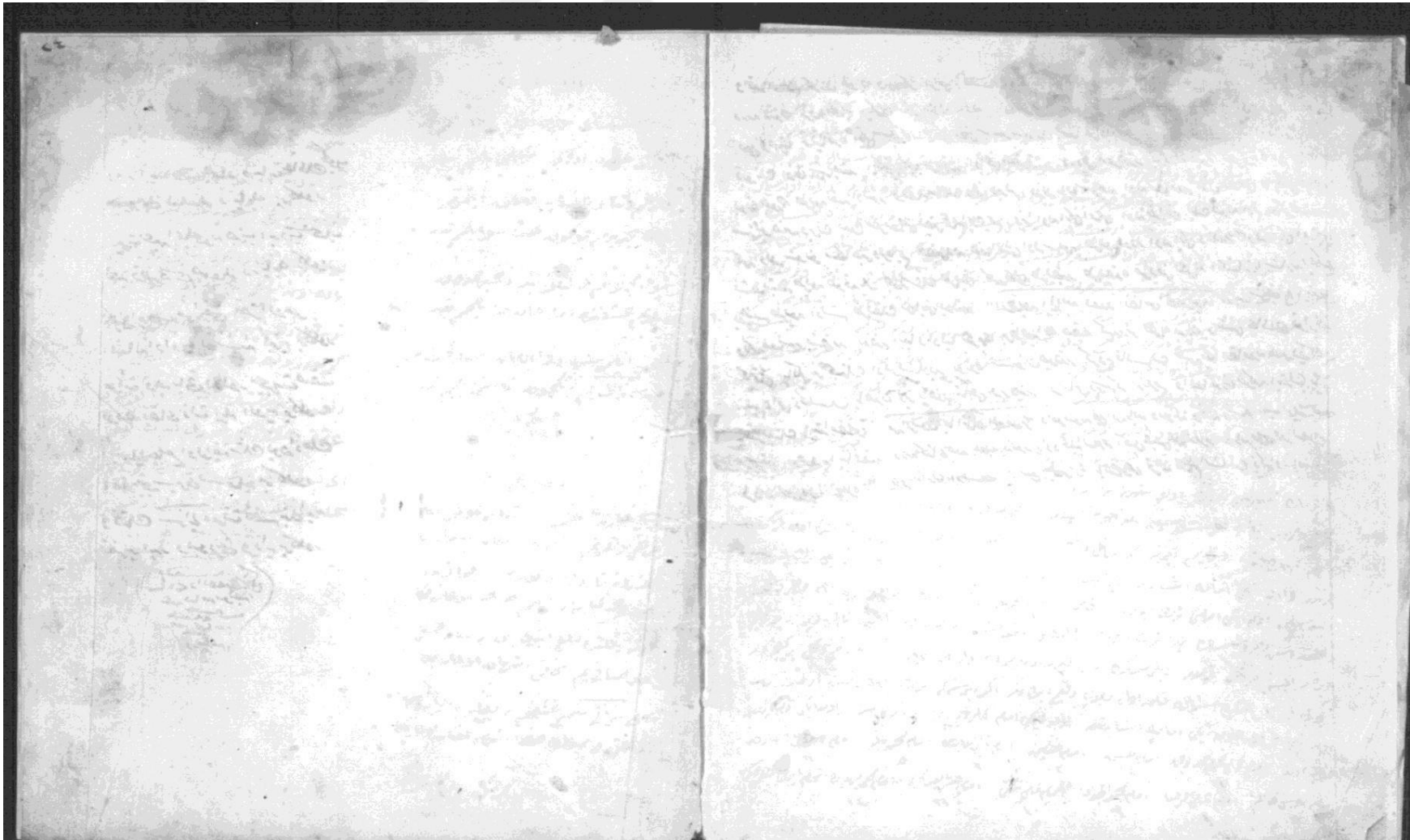
بجاءك مطيب جانبه جملته بارسول الله
 تشکر در در انکشت زبانه معنی تبه
 رخا نه در لفته انساب در کلهک آسانه
 مدول نشنه قدام کر بلوی وادی غریب
 تمام اسانه رحمت ای بی الرحمنه و تیسیر
 کرم قبل مزوره و صلوات الیه تسلیت معنی اول
 اما نه دظلی نشانه اسم کر تکلیف ساویدر کس
 درک در الامانه انسی جانبد بارسول الله
 که معز هبت مشاء با لیبنا ندر بارسول الله
 نه شکل شکریم اهر زمانه بارسول الله
 ذلاله شیخ عسقلان الیه فاضله بارسول الله
 اما نه زیرا که اهر زمانه بارسول الله
 تکلیف نشانه هازک جانبه بارسول الله
 انجونه عسقلان ذکرک اهاندر بارسول الله

هذه اناج نامه

بسم تیناً بزرگ جلیل
 المظنی الخیر معلوم اولادک حق سبحانه و تعالی اوله سکرین عالمی خلق ایرد و هدی و درک
 لولادک لولادک ملاحظت الی قلوبک حبیب محمد رسول محمد سن اولادک بولادک عالم اولادک
 و خلق ایتردم بیوردی و سمدانه سید و اراضین محمد علیه الصلوة و السلام نور ایله
 ندر قدریوب و بی عزیزین اوم ایله شرف قدریوبی فقیر و حق صلب ابدن رحم اتمه و رحم اتمه
 دنیا عاقبت قدم بصرم و همای صبا و خنده کلک باوغ ایردم عقد اوروب سیرانه فکر اتمه
 کوردک هدر بهزار کسکله بودنی عالیه کلوب کیدر اصراریکه رحمانه اولادک بولادک کسکله سوز
 اتم اوم علیه الصلاة والسلام بزرگوار حال بود کلمه کلمه نوناه کورمک بودنی کسکله باغ
 دکله صواب ایتر ابا بونک اصالی ندر بود اوت کبیه بتوب و کتیکمدر بولادک بر اصلی دارید
 بونک بر هکت اوله کرم و دیوب تجسی و تقصیر اوزک ایله بر آیت کریم ایستندم
 یا ایها انزلی امن الله و استشف الیه الی وسیله بیورسه بوجعنا و فخریم بشهره سوز
 اتم صبره قیل و قال بول اوغرتیم کوردم بی بود کسکله قیل و قال قالدی هکر کورم بر حوری
 بول غیر الاصلم بر آیت کریم و من هدر ادم بیکل الصادقین عن صلاتهم ان الله یحب الی الصادقین
 بیورسه یا صادقین حبیب ایتمکی صادقین کاردر بونر حق بدلسر هدر بونر کسکله انزلی
 دیر ایله بر هکت شریف بولدم صبره لا شیخه و شیخه الشیخانه بیورسه و بر هکت شریف
 دنی بولدم من لا یشرک الله ولا یشککله بیورسه قوی اتمکله حق بولوب وصلی اوله شرف الیه بولدم

ایردم شرف کامل بولدم سوال ایتم هقدنه خبر استقام صبره عرفه نفس فقیر عرفه ربه هکت شریف
 او قوی اتمکله نقصن بلمه و بستی بیور ایسمه نقصن بلمه و بستی بلمه اوم خاتم سستی بلمه
 صحابه اولدم سرشد عزیز بولادک خطورنده مهمانه ایردم نظره شریف بیور لیکه ایردم دفعه سمس
 و اهل الله نشانه طایف شریف واردر اولد سکر طریقه اوزک اولدم بکریم بر طریقه بکریم بی طریقه
 و بکریم سکر و اولادک اکی طریقه اوزده انجه مرادم اولد سکر طریقه و بر دکله اوزک بر تاج
 شریف اخلار ایردوب بنج اولادک نشانه در بیوب دفعه اولد که حتی ساز طریقه فخراس
 بیفتش با شریف قدیب ظاهر اولادک مراد در بیوب نظره شریف بیور لیکه هونکی نظره شریف
 مرشد فخری و دایم طریقه معرفیه اولادک بشایه بتوب ظاهر اولادک فقیر و حق مدینه
 اتم ازل و ابد قاعده رسومر بطن طریقه فخراس کای صلاقتده نشی بر اخی نظره هدی
 اولادک طریقه علیه ره هاشی او سندر ایکنه و بوضر در ویسم دایم شیطانه اولدک بنکدک
 اولادک کدی فصل قییم اشکار اولدک ایکنه باکر بنشانه فندیه بخش تاج شرفه با شریف
 و شریفه و شدنه سوزان ایدر لر سوزان ایکنه بیور لیکه اهاندر بیور دایم فقیر و حق خطور شرفه
 دکله کت جیبین تقریر ایردیم ازل شریف اولدک اهاندر بیور دایم فقیر و حق خطور شرفه
 صحابه اولدیم حاله کنور نظره شریف ندر سمدن اولدک اخذ انیم و هم اوزک فصلی و نظیر
 اتمه رن محض بر سرانه ترتیب اتمه اتمی اولدک فزانه شریفه تعلیم اورب ساکجه صادیته
 جویله و بران کندینه عتابه فخر اولادک و فقیر و حق شریفه ندر ایله الی اهل العلم منزل
 مقام ترتی و عزم هم اولدک رحمة ایله یار ایردک اللهم بسترملی قائماً و زود علماء ذمناً
 و المحققین العابدین الصالحین باقیاً ای اتمی فی العلم شرفه معلوم اولدک بونک شریف بر عظیم شریف
 بونک قیمته بی اهل بیور یعنی تاج و سکر دایم باوشا هکت التوره و کوشه و باقره طرفه
 اوروب فخر باوشا هکت تجسی اولدیم معلوم اولدیم کبیه ارند و حق سالت و فخراسنه هر طریقه
 کبیه و هر بر اهل الله برکونا نشانه در بیوب و دفعه اوروب سمس نهج و سکر تقییم ایتمه سکر
 دایم مولوی فخر نشانه بشنه اولادک و طریقه سنا اولدیم جمه سکر دایم کبیه باقره و هم اوردر
 بشرفه ذکر اولدیم معلوم اولدک و بر سره عزیزیم القوه و کسکله سکر کبیه باقره و هم اوردر
 دیرسان در و شرف شرفه اشهدک اشهادی الله تعالی سحره اشرفه طویله
 اولدک اولدک اولدک اولدک و دفعه حق التوره اولدک کوشه و باقره اورد هر بر قیمته
 کورم برکله اولدک و بطنس دنی باقرن دنی قییمه ایتمیم و طریقه اولدک باقرن اهل الله

در نظریه کیهان

آدم الهی بودیم در راه بر کلود
سیر جهانی باره غماشای بر کلود
دور اید رک جواد و نبات عالم کجیب
حیوانی لبا ل دنیا به بر کلود
سیرت عجمه ای کجیونه جنبه اید و کجیب
لهر نظره شی صمد در راه بر کلود
کیم اید و کجیب مر اینی آخر الامر
انسانه اولوی بوشسته کجیب بر کلود
مرآت و کجیب باقی اولوی بجهت صفت
لونه بقای ذات اید الیه بر کلود
اسما لیا جمع اولیفته شای بود آذک
اما نتیجی سیری سمایه بر کلود
و کجیب سزای معرفت نفس نزل اید
نفس اید و صورتی فردیه بر کلود

کتابخانه
موزه
تاریخ
تهران

الهی مقام اوج

شاه استغای ملک اولم بر جا بهم ندر
النجای هفتده اوزک علقجا بهم ندر
فایرغم دنیا و عقبا به نقلوه ایتمم
نیک تجریم بولونه هت سوا بهم ندر
شوه کجیونم که لیل بند زنجیر مودر
ایدم عقبتده اما جانه ندر ایتمم ندر
لهرت ایدر سه دوا جانه مه دختیر
مه سزای بیم کجیونه ناسزا بهم ندر

مقام اوج

بجلی کفزه عقبتده اشیانه اولم نکل
مغز لاهوتیم کجیونه بر مکانه اولما نکل
کفنا تم نازه نازه کللم اجمافه
از روی کعبه یار ایتمم ضرا لاه اولما نکل
بوتنه و لقره قلع ایزی بی اوستا و عشق
در صلاتیم حکمی استرا لاه اولما نکل
ای سزای شمع عقبتده بر بقار پروانه
عالمی و صلاک ضما سزای فضاده اولما نکل

نظریه کیهان

ذکر طبعی یا سید و شغل ایتمم در الیم
سجده ایلم ادم کل اولم شغل الیم
سیر اید و سجد قوسیه یورک و ایتمم
طلوته بولونه ایتمم لفظ صراط مستقیم
بولونه اولم ایتمم اجمه ساقی دور انسه
باره لونه ایتمم ایتمم شمشاد عقود الیم
توبه قیل زهدیه زهد ساکنه اولم ایتمم
سرم بودر وایه وایه ذالک الفضل ایتمم
ذلفه یارینه سندان زخم اید و بی بونیه
عاشق و صلتده تجریم خودی ضا شای الیم
ای نیوی نظره عقبتده سزای لفظ کل کجیونه
عاشق عقبتده و صلتده لاه و عذ کجیونه

مرداب دوام و دولت فلان خلیف و غیره
مرداب عینان فلان کتبه بعد از

قطعه

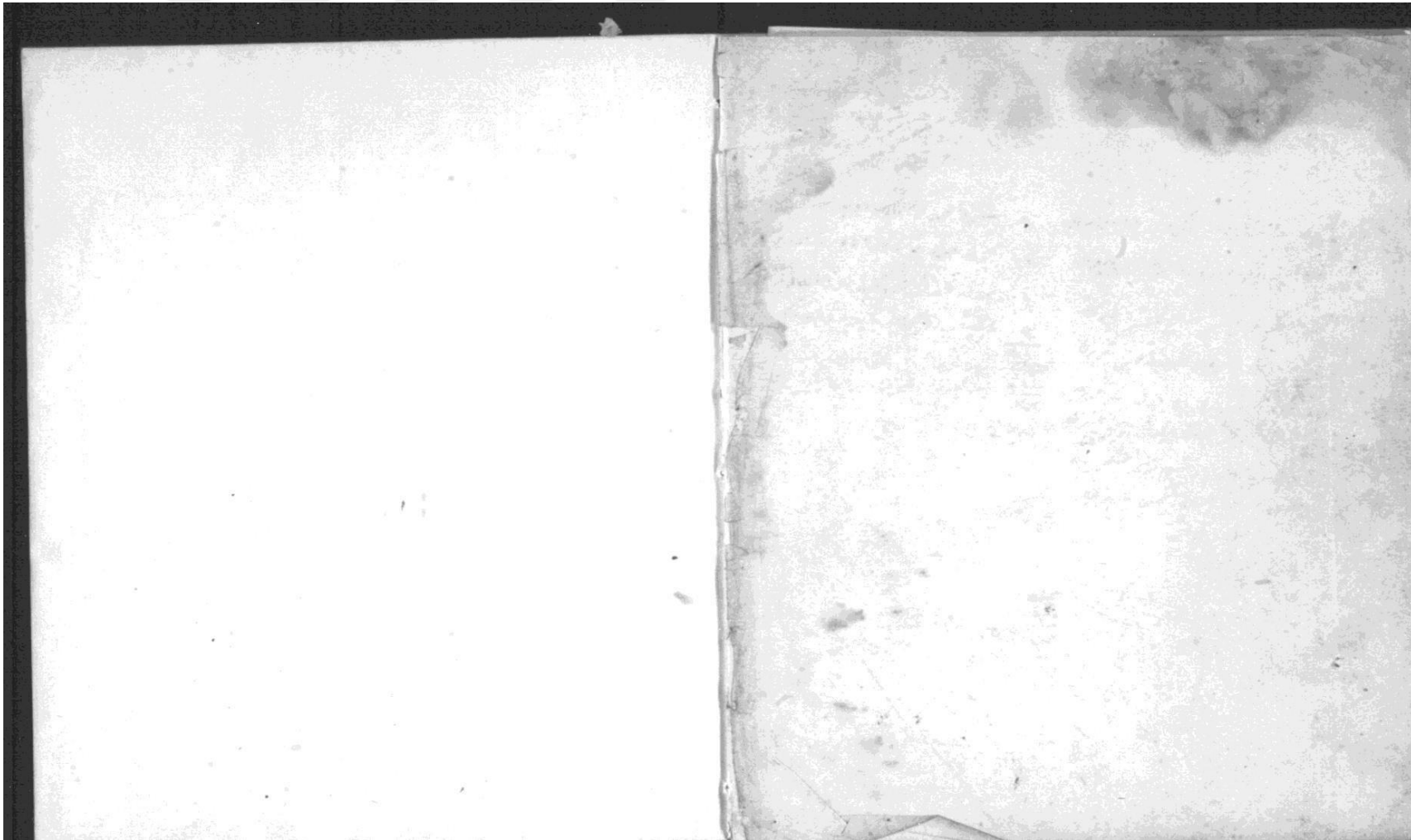
که کل سرست خیزید چشم ترور جام لبریزی
نه یا ایسم نید و ساز ایسم آه سحر خیزی
عجبی اولدسم یا نسیم صباغ محشره لکیزی
اوز نری لیله خسره مرد یا نسیم تبریزی
دو سر نه مقابله در نظرون یکدل بکری
و چو سراج جوهر بپوشد برونه قرنه خیزی
ایره جوهره مر و مر و وشه بوکر اعظمی برنو
کان عشقور مولانا جمال نسیم تبریزی

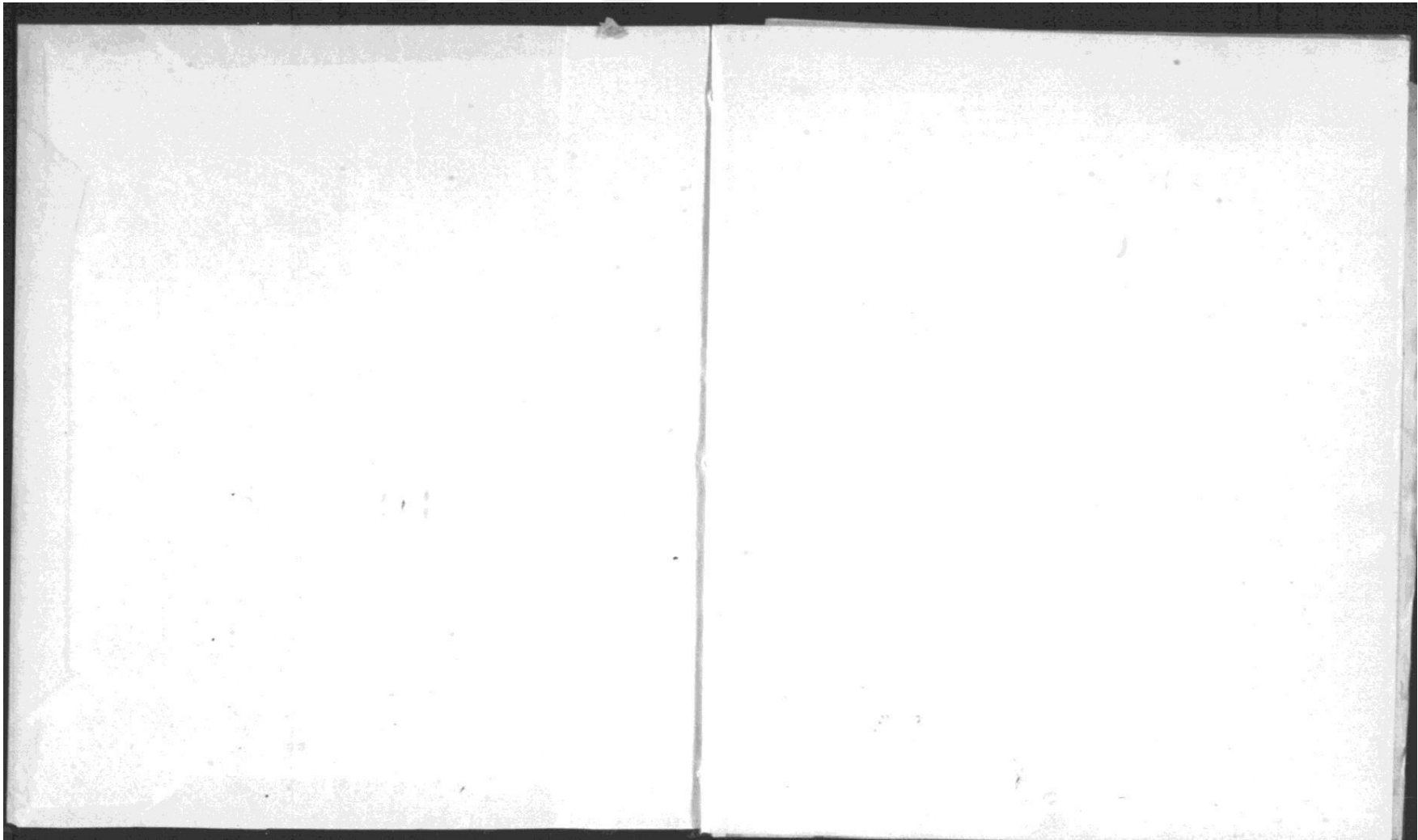
۵

الامور منقوشه باوقاشها
ال ال اوزره عیسم و کدر دست بر لای
عولیا بیرونه چاکمش و کیم بر لای بریه کتبه
قطعه

۹ سلیم و احمد و عثمانه او هر در آل عثمانه
۱۰ محرم مراد و رطیف و دور و اول و بعد
۲ بر در عجب المجد عید الطیب او فانه و بر عجب
۳ ایکس در سلیمانیه با نرید و دهنه کتبه
۴ سر سلطان آل عثمانیه بر کدی
۵ شاه عید کهنه در کتبه اولد ایزدیه

Acch Sirri Levend

ÖZET

T.C. RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ MERKEZ KÜTÜPHANESİ ASL 551 (MC:9 SA 172- 10)
NUMARADA KAYITLI MECMUANIN TRANSKRİPSİYONLU METNİ
Yüksek Lisans Tezi

Tezin Yazarı: Cennet Sevilay YAZICI

Tez Danışman: Prof. Dr. Orhan Kemâl TAVUKÇU

Rize 2016

Edebiyat tarihimize ışık tutan, sosyal ve bilimsel anlamda birçok bilgi sunan mecmualar, geçmişe kapı aralayan çok kıymetli hazinelerdir. Kültürümüzün önemli parçalarından olan mecmualar, tamamen gün ışığına çıkarılmadığı sürece edebiyat tarihimiz hep eksik kalacaktır. Keşfi ile pek çok kazanç sağlayacağımız bu hazinelerin günümüz harflerine aktarılması, gerek bilim dünyası gerek edebiyat camiası açısından büyük önem arz etmektedir.

Çalışmamıza konu olan ASL 551-Mc 9 şeklinde künyelenmiş, Atatürk Üniversitesi Merkez Kütüphanesi'nde kayıtlı olan bu mecmua da keşfedilmeyi bekleyen bu hazinenin bir parçasıdır. Çalışmamızda bu mecmua incelenmiş, mecmua hakkında genel bilgiler verilerek mecmua tanıtılmış ve metin günümüz Türkçesine çevrilerek bilim dünyasına kazandırılmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Atatürk Üniversitesi Merkez Kütüphanesi, Edebiyat tarihi, Mecmûa

ABSTRACT

T.C. RECEP TAYYIP ERDOGAN UNIVERSITY
SOCIAL SCIENCES INSTITUTE
TURKISH LANGUAGE AND LITERATURE DEPARTMENT

ATATÜRK UNIVERSITY CENTER LIBRARY ASL 551 (MC: 9 SA 172-10)

NUMBER REGISTRATION TRANSCRIPTED TEXT

Graduate thesis

Thesis Article: Cennet Sevilay YAZICI

Thesis Advisor: Prof. Dr. Orhan Kemâl TAVUKÇU

Rize 2016

Shedding light on the history of our literature and providing many knowledge in the sense of social and scientific, journals are very precious treasure opens the door to the past. Journals-that are important parts of our culture – as long as not being brought to daylight, our history of literature will always be incomplete. Transferring these treasures-that we will gain profit with their discovery, to contemporary letters, has great importance of community of literature.

As the subject of our work, has been imprinted as ASL 551-MC 9, registered in Atatürk University Central Library, this journal is a part of this treasure waiting to be discovered too. In our work this journal has been examined, giving general information it is introduced and by translating into contemporary Turkish, it is tried to be gained to world of science.

Key Words: Atatürk University Central Library, History of literature, journal

ÖZGEÇMİŞ

Adı-Soyadı: Cennet Sevilay YAZICI

Doğum Tarihi: 03. 09. 1983

Doğum Yeri: Ceyhan/ADANA

Tel: 0(506) 871 79 28

E-mail: csevilay@hotmail.com

Adres: Yüksekoba Yaşam Evleri, Millet Mahallesi Bursa/Osmangazi

Eğitim Bilgileri:

Lisans: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, 2001-2006

Lise: Darende Lisesi, 1999-2001.

Sertifikalar: Diksiyon, Güzel ve Etkili Konuşma Sertifikası, Başkent İletişim Bilimleri Akademisi, 2006.